

Od 1. nov. dalje naročnina mesečno 80 din, za inozemstvo 50 din — nedeljska izdaja celoletno 96 din, za inozemstvo 120 din. Uredništvo: Kopitarjeva ul. 6/III. Tel. 40-01 do 40-05

SCLOVENEK

Cek. rač. Ljubljana št. 10.650 za naročnino in št. 10.349 za inserate. Uprava: Kopitarjeva ulica 6. Tel. 40-01 do 40-05. Podruž. Maribor, Celje, Ptuj, Jesenice, Kranj, Novo mesto, Trbovlje.

Izhaja vsak dan zjutraj razen ponedeljka in dneva po prazniku.

Nemško-sovjetsko prijateljstvo

Iz Sovjetske unije ni slejkoprej nobenega ne uradnega, ne poluradnega glasu, kako gleda režim na sedanji položaj v Evropi. Glasovi v inozemstvu ali pa iz Amerike, da bi se Sovjeti mogli v dogledni bodočnosti nagniti na stran Anglije ali pa vsaj zavzeti do nje prijaznejše stališče, so utihnili. Zdi se torej, da Moskva ni izpremenila stališča, ki jo je že tik pred izbruhom svetovne vojne dovelo do tega, da je sklenila z Nemčijo prijateljsko zvezo. Od takrat je sovjetski režim vztrajal pri svoji prijateljski politiki do Nemčije. Tudi dogodki sedanjega trenutka, ki nosijo v sebi kal še večjega razmaha vojne in njenega posega na področja, na katerem bi bili prizadeti tudi bistveni interesi boljševiške Rusije, kakor se zdi, ne bodo mogli potegniti Sovjetov v vojno, če se stvari ne bodo pozneje razvijale v smeri, da bi mogli postati nevarne boljševikom. Zanimat moramo reči, da so odnosi moskovskega režima do Nemčije taki, kakor so bili takrat, ko sta si obe državi razdelili Poljsko, če niso postali celo še tesnejši in pristranejši. V tem pogledu nam podajajo gotovo najbolj zanesljivo sliko »Izvestjac« v eni zadnjih števil, v kateri so ti odnosi naslikani sledeče:

Od podpisa pakta z Nemčijo 23. avgusta 1939 — ugotavlja uradni list moskovskega režima — so se odnosi med obema največjima državama v Evropi stalno razvijali v ozračju medsebojnega prijateljstva in razumevanja. Medsebojni gospodarski odnosi pa so se uredili po pogodbah 19. avgusta 1939 in 11. februarja 1940. Ta gospodarska dogovora sta tudi v praksi do danjšnjega dne pokazala svojo učinkovitost in pomen. Tako Sovjeti kakor Nemčija si enako prizadevajo, da bi se ta dva dogovora uresničila v polnem obsegu. Razume se, da tak razvoj pospešuje tudi politično prijateljstvo med obema državama. Obisk ljudskega komisarja za zunanje zadeve, Molotova, v Berlinu je imel največji vpliv, da so se te vezi še bolj strnile. Prav za prav smisel teh trgovinskih pogodb ni samo v tem, da se zadovolje gospodarske potrebe in težnje Sovjetske zveze in Nemčije, ampak v tem, da Sovjeti smatrajo to gospodarsko sodelovanje za poglavitno sredstvo za mir in prijateljstvo med Moskvo in Berlinom, ki se smatra za najvažnejši središči Evrope. Zaradi tega je bilo mogoče in po najbrž tudi v bodoče mogoče rešiti vsa vprašanja bodisi gospodarske, bodisi politične narave, ki bi v nadaljnjem razvoju dogodkov terjala sporazumno rešitev od strani obeh držav. Ko so bile pridružene Sovjetski zvezi tri baltiške države, sta Sovjeti in Nemčija sklenili sporazumno ureditev vprašanj, ki se tičejo izmenjave prebivalstva, oziroma izselitve nemških manjšin z Baltika. Hkrati je bil sklenjen sporazum, ki je točno določil mejo med Nemčijo in sovjetsko državo od reke Igorke do Baltiškega morja. Gospodarska vprašanja, ki so se v tem paktu načeloma rešila, bodo imela veljavo do avgusta 1941, ko se bo ta dogovor podaljšal ali še izpolnil.

Tej sliki obstoječih odnosov dostavljajo »Izvestjac«, da ugovori proti tej politiki od strani Anglije in njenih prijateljev nimajo podlage. Sovjetska zveza je zaključila in bo še zaključila gospodarske pogodbe tudi z drugimi, bodisi vojnojučimi, bodisi nevtralnimi državami sveta. »Čas je — pravi sovjetsko uradno glasilo — da bi vsak razumel, da Sovjeti kot nevojnikujoča se država zasledujejo politiko, ki je neodvisna od česar koli, kar ugibajo državniki v Evropi in Ameriki. Glavna smernica politike Sovjetske zveze je bila določena že na 17. kongresu komunistične stranke meseca marca 1939 od Stalina. Takrat, po razdelitvi Poljske in okupaciji dela Finske je bilo rečeno, da je Sovjeti za mir in okrepitev dobrih odnosov z vsemi narodi in državami sveta, zlasti so boljševiki za tesne prijateljske odnose s svojimi sosedi, ki imajo s sovjetsko državo skupno mejo. Ta politika Stalina se bo izpremenila samo v primeru, če bi kdo naravnost ali nenaravnost skušal ograziti sovjetsko državo in njene bistvene koristi.«

Ta članek oficijelnega sovjetskega glasila je bil napisan v sedanjem trenutku mednarodnega položaja, oziroma svetovne vojske očitno z namenom, da se ovržejo razne domneve o sedanjem in bodočem zadržanju Sovjetov; očitno je tudi, da so »Izvestjac« hotela s temi svojimi izjavami podčrtati, da se prijateljski odnosi med Nemčijo in Sovjetsko zvezo niso izpremenili, če se niso celo še izboljšali. To je edino, česar se moramo držati, če hočemo izvajati kakšne več ali manj upravičene sklepe, kar se tiče stališča, ki ga boljševiki zavzemajo ali še mislijo zavzeti. To ni ne veliko ne novo, pač pa je zanesljivo.

Na vsak način se tudi Sovjeti zelo pripravljajo na bodoče čase, da je ne bi noben preobrat v mednarodni politiki presenetil, naj potem zavzame katero že koli stališče v svetovni vojski. Nato lahko marsikaj sklepamo tudi iz člankov, ki jih prinaša nemško časopisje, od katerih je bil najzanimivejši tisti, ki je bil objavljen v »Frankfurter Zeitung«, ki v inozemstvu velja za najbolj umerjen in resen nemški list. Ta članek ima očitno tendenco prikazati moč in pomen Sovjetske zveze v bodočem razvoju orjaškega svetovnega spopada. Po zaslugi boljševiške politike, ki se je po intermezju minule svetovne vojne spet naslonila na prijateljstvo z Nemčijo — pravi nemški list — je sovjetska država po svojem obsegu narasla tako (za 347.000 kv. km in 22 milij. prebivalcev), da skoraj je dosegla tisto številko, ki jo je izkazovala pred minulo svetovno vojno, ko je izgubila skoraj vse svoje zapadne pokrajine. Število sovjetskih republik se je od 11 pomnožilo na 16, število prebivalstva pa dosegla skoraj že 200 milijonov, upoštevajoč tudi njen naravni prirastek po šteju od meseca januarja 1939, ko je statistika izkazala narastek prebivalstva, ki se giblje med šest in sedem milijoni. Pridobila si je znaten del poljskih in baltiških industrij, kar je znatno povečalo sovjetsko proizvodnjo celuloze, papirja in tkanin, za katere razpolaga Sovjeti s pre-

„Prehajamo v drugo vojno dobo, ki nosi značaj največje nevarnosti“

Besede avstralskega ministra na vojnem posvetu
Amerika kliče svoje državljane z Daljnega vzhoda domov
Daljnosežni politični in vojaški posveti v Evropi

Sidney, 13. febr. t. Associated Press. Tukaj se je sestel posvetovalni avstralski vojni svet, da razmisli o mednarodnem položaju in sprejme koristne ukrepe. Vojnega sveta se poleg ministrov udeležujejo tudi poveljniki vseh vrst orožja. Namestnik ministrskega predsednika, ki se nahaja na obisku pri avstralskih četah v Egiptu, Sutton je imel v začetku govor, v katerem je med drugim izgovoril tudi naslednji stavek, ki je napravil na vso javnost največji vtis:

»Nikar ne mislite, Avstraleci, da je vojne konec. Vojna prehaja sedaj v drugo razvojno dobo, ki nosi značaj največje nevarnosti. Avstralija je sklenila, da bo storila vse, kar bo zmogla za svojo ožjo domovino, za angleški imperij in za svobodo vseh narodov.« V političnih krogih razlagajo te besede tako, da se nanašajo na izredno resen položaj, ki se razvija predvsem na Tihem morju v zvezi z najnovejšimi nevarnimi napetostmi, ki so nastale med Anglijo in Japonsko. Po Avstraliji se širijo celo novice, da bo med Anglijo in Japonsko morda že v kratkem izbruhnila vojna.

»Japonski napad na Tihem morju istočasno kot nemški napad na Anglijo v Evropi...«

Newyork, 13. februarja. Associated Press poroča iz Cunkinga: Na Kitajskem se opaža naraščanje nervoznosti glede nadaljnjih razvojov na Daljnem vzhodu. Na Kitajskem pravijo, da je bodočnost odvisna sedaj od tega, če bo Anglija mogla vzdržati nemški naval v Evropi in če bosta združena moč Anglije in Združenih držav Severne Amerike v stanju, da preprečita vsak poskus Ja-

ponske, da se zakadi dalje proti jugu za novimi osvojitvami v južnih morjih.

Na Kitajskem razlagajo ameriški ukrep, da naj državljani severne Amerike nemudoma zapuste Daljni vzhod, kot znamenje za bližajoči se vihar. Veliko pozornost dajejo tukaj tudi Rooseveltovi izjavi pred časnikarji, češ da »Amerika svojih dobav Angliji ne bo zmanjšala, pa čeprav bi bila politisjena v vojno z Japonsko, dasi on upa, da se to ne bo zgodilo.«

Poročila, ki prihajajo v Cunking iz Londona, pravijo, da je možnost vojnega spopada z Japonsko blizu. Nemčija se je v zadnjih 3 mesecih zelo trudila, da bi pridobila Japonsko za to, da naj podpre nemški napad na Anglijo v Evropi z napadom na angleške posesti na Tihem morju in v južnih morjih. Tudi kitajska vlada ima podobna poročila, ki pravijo, da je Nemčija svoje napore pri japonski vladi v zadnjih 3 tednih še povečala, ter da je Japonska v nekotiki meri pristala na to, da bo nastopila proti Angliji in Ameriki na Tihem morju, kakor bo to pač skladno z interesi trozveze v Evropi.

Kitajska vlada, tako menijo v Cunkingu, bo v tem primeru mogla pomagati Angliji. Kajti samo ona lahko pošlje svoje čete, da zasedejo angleško Burmo in angleška polotoka Malaja s Singapurjem, ali pa lahko začne s širokopotezno protiofenzivo na Kitajskem ter vrže Japonce ven iz kitajskega ozemlja.

Amerika poziva svoje državljane z Daljnega vzhoda

Washington, 13. februarja. t. (AP.) Državni tajnik Cordell Hull je naročil diplomatskim in konzularnim zastopstvom na Daljnem vzhodu, naj

čimprej pridejo nazaj v domovino. Vlada Združenih držav jim bo v ta namen stavila na razpolago posebne ladje. Cordell Hull je ta svoj ukrep obrazložil časnikarjem, da je to previdnostni ukrep z ozirom na nejasen položaj na Daljnem vzhodu in na Tihem morju.

Ameriške žene in otroci v Tokiu, Jokohami, Osaki in Šangaju se že zbirajo za odhod nazaj v Ameriko.

Roosevelt zahteva 100 novih milijard za orožje

Washington, 13. febr. Havas: Predsednik Roosevelt je zahteval od kongresa kredit 898 milijonov dolarjev za pospešitev gradnje ladij in za ureditev oporišč za vojno mornarico. Razen tega je Roosevelt zahteval tudi 100 milijonov dolarjev za nakup letal in za zgraditev letališč. Mornariški minister Knox je izjavil, da bo aprila letos spuščena v morje bojna ladja »North Carolina« (35 tisoč ton), dočim bo bojna ladja Washington, ki je istega tipa verjetno dogotovljena že julija. AA

Japonski nameni

Newyork, 13. febr. b. »Newyork Times« piše o negotovem položaju na Daljnem vzhodu in o možnosti, da Japonska zbira nova pomorska in letalska oporišča na obali Indokine in Tajske. Tak postopek bi bil naperjen proti angleškim interesom in Anglija bi smatrala to za ograjanje Singapurja. Nadaje se list bavi z usodo Nizozemske Indije in misli, da bi morale Združene države in Anglija enostavno to kolonijo okupirati prej, kakor bi to napravila Japonska.

Bolgarska vlada v stiski

Rim, 13. februarja. b. »Regime Fascista« poroča, da se nahaja bolgarska vlada v težkem položaju in da bo moralo v kratkem odstopiti še nekaj članov bolgarske vlade.

Prelom Anglije z Bolgarijo?

Trst, 13. februarja. b. »Piccolo« poroča, da se celokupno osebje angleškega poslanstva v Sofiji nahaja pred odhodom. Arhiv in vse dokumente poslanstva so shranili v ameriškem poslanstvu v Sofiji. Anglija namerava prekiniti diplomatske odnose tudi z Bolgarijo. Italijansko časopisje prinaša tudi novice, da tudi v političnih krogih v Budimpešti govorijo, da bo Anglija v kratkem prekinila diplomatske odnose tudi z Madžarsko.

Nemčija ne posreduje v Grčiji

Berlin, 13. februarja. DNB: V Berlinu ni nič znano o kakšnem nemškem koraku v Atenah zaradi likvidacije italijansko-grškega spopada. Ta odgovor je bil dan danes v znanjem ministrstvu na vprašanje tujih časnikarjev, ki so se za to vprašanje zanimali. (AA.)

Nov šef sovj. generalnega štaba

Moskva, 13. februarja. (Reuter.) Objavljeno je bilo, da je bil general Zukoov, prejšnji poveljnik kijevskega vojnega okrožja, imenovan za načelnika glavnega generalnega štaba. Dosedanji načelnik glavnega generalnega štaba general Merežkov je bil imenovan za pomočnika ljudskega komisarja za vojsko. Njegova posebna naloga je: vzgoja sovjetskih vojakov. Novi načelnik glavnega generalnega štaba general Zukoov je star 47 let in se je vojskoval v svetovni vojni ter je h komunistični stranki pristopil v letu 1919. Med državljansko vojno se je vojskoval na raznih bojiščih. Bil je poveljnik armade, ki se je vojskovala proti Japoncem v Mongoliji in je zato dobil naslov »Junaka sovjetske zveze«. Lani je bil imenovan za armijskega generala in je poveljeval sovjetski armadi v Besarabiji. Dosedanji načelnik glavnega generalnega štaba Merežkov je bil tudi odlikovan z naslovom »junakac zaradi svojih uspehov v vojni s Finsko.

Angleži zanikajo neko Churchillovo izjavo o Ameriki

Washington, 13. februarja. Reuter. Po pooblastilu predsednika vlade Churchilla je angleško veleposlanstvo objavilo v sredo zvečer sledeče poročilo: V tisku so se večkrat pojavile trditve, da je baje Churchill leta 1936 izjavil, da ne odobrava udeležbe Amerike v svetovni vojni. Besedilo te dozdevne izjave, kakor je bilo objavljeno v različnih listih, se glasi: »Po zakonu smo mi dolžni vračati ta dolg Združenim državam, toda po logiki ga ne dolgujemo, kajti Amerika bi se morala baviti z lastnimi stvarmi in ostati izven svetovne vojne. Če b' tako storila, bi zavezniki sklenili z Nemčijo mir spomladi leta 1917 in bi si tako prihranili več kot milijon življenj Angležev, Francozov in Amerikancev ter drugih, ter bi s tem onemogočili nastop fašizma in narodnega socializma.« Ker je precejšnje število ljudi in več listov očitno nasledilo zmoti, oziroma navadni laži, ki je bila spuščena v javnost s edinim namenom, da bi skanila dobre odnose med Ameko in Anglijo, je smatralo angleško veleposlanstvo primerno izjaviti na podlagi avtoritete predsednika vlade samega, da je popolnoma netočno, da bi kdaj koli Winston Churchill komur koli podal takšno izjavo. (AA.)

Sporazum med Nemci in Sovjeti glede razvoja na Balkanu?

Iz Bolgarije prihajajo bolj pomirljiva poročila

Istanbul, 13. februarja. United Press: Včeraj in danes se širi po turškem javnem mnenju govorica, da je med Nemčijo in Sovjetsko Rusijo prišlo do sporazuma glede Bolgarije. Nemška in sovjetska vlada naj bi se bili po teh poročilih popolnoma sporazumeli tudi za primer, če bi postalo potrebno, da nemške čete korakajo skozi bolgarsko ozemlje na primer na grško bojišče, odnosno za primer, če bi postalo potrebno, da Nemčija vzame Bolgarijo pod vojaško varstvo, če bi grozila za njeno neodvisnost kakšna nevarnost od strani Anglije in njenih zaveznikov. Resnici na ljubo bodi rečeno, da ta govorica, katere verodostojnost pa še ni potrjena, v Turčiji nikogar ni presenetila, marveč so turški politični in vojaški krogi svojo politiko že dalje časa uravnavali po spoznanju, da Sovjetska Zveza tudi na jugovzhodu Evrope ne bo zatejala svojega sodelovanja z Nemčijo, ter da niti Bolgarija, še manj pa Turčija ne smeta od Sovjetov pričakovati nobene pomoči, če bi bili napadeni. O vsebini sporazuma med Nemčijo in Sovjeti ni nobenih trdnih podatkov. Nekateri trdijo, da je Nemčija Sovjetom obljubila Bospor in Dardanele, če bi prišlo do vojnih obračunavanj na tem prostoru.

Iz Bolgarije prihajajo danes pomirljiva poročila. Vlada je službeno zanikala trditve iz angleških virov, da se v Bolgariji že nahajajo nemške čete. Sporočilo pravi, da to ni res in da na bolgarskih tleh ni nobenega nemškega vojaka. Tudi bolgarsko časopisje, ki pa je zavzelo zelo oster naglas proti Angliji, ponavlja zatrnila, da v Bolgariji ni nemških čet in da se bo Bolgarija trdno držala svoje nevtralne črte. Istočasno pa bolgarski listi napadajo Anglijo, češ, da bi ona rada Bolgarijo spravila v vojno, ali pa vsaj na bolgarskih tleh priredila novo fronto. V Turčiji so miroljubne izjave bolgarskega tiska vzeli na znanje z zadovoljnostjo, toda turška vlada zaradi tega svojega previdnega zadržanja ne bo spremenila. Na merodajnih mestih so izjavili, da ni nič znanega o kakšnem sporazumu med Turčijo in Bolgarijo, da bi res obojne čete na obeh straneh meje umaknile in tudi zmanjšale, čeprav turška vlada temu ne bi nasprotovala, če bi imela druga trdna jamstva, da se ji na tej meji ni treba bati nobenih presenečenj.

viškomo surovin. Pridobila je tudi ledu prosto baltiško pristanišče Libavo in postala na jugu podonavska država. Poljedelska proizvodnja je bila nad srednjo, žita se je pridelalo 114 milijonov tov. Delavnik, oziroma tednik je zvišan, ne da bi bilo treba zvišati mezd. Našla so se nova ležišča premoga, kositra, svinca, bakra, kaolina in nafte. Zvišala se je proizvodnja bakra, aluminija, kositra, zlata in platine, zaostala pa je proizvodnja železa in jekla.

To in pa velike potrebe, ki bodo v teku vojne se nastale, je primoralo sovjetsko oblast, da je močno nategnila vajeti v industrijski delavnosti. Direktorji podjetij so dobili velika polnomočja in nosijo vso odgovornost za obrat. Nadziral pa jih bo poveljnik vojaškega okrožja. Vzgaja se tako zvana rezervna industrijska armada iz kvalificiranih delavcev. Disciplina v

obratih je izključno vojaška in sme država po svoji volji delavce premeščati kamor koli smatra za potrebno. Na ta način se hoče ustvariti en milijon delavcev, ki naj bi bili vseskozi n a višku.

Prijateljstvo med Nemčijo in Sovjetsko zvezo je torej po pisanju obojnega merodajnega časopisja iskreno in obojestransko zaželeno. Sovjeti podpirajo Nemčijo pri njenih ciljih, Nemčija pa podpira Sovjete pri širjenju njihove oblasti, kar se je posebno pokazalo v finski vojski, pri zasedbi baltiških držav, pri sporazumni delitvi Poljske, pri okrnitvi Romunije itd. Težnja po sodelovanju je obojestranska in se obojna režima, ki se po pisanju nemškega tiska tudi notranje vedno bolj sliči. skrbno varujeta vsega, kar bi moglo neprijetno prizadeti dragoceno zavezništvo in prijateljstvo.

Pakt: Berlin—Sofija—Moskva

Sofija, 13. februarja. b. UP poroča: Iz diplomatskih krogov se je zvedelo, da se bo v kratkem zaključil trojni pakt med Nemčijo, Sovjetsko zvezo in Bolgarijo. V tem paktu bodo obsežna vprašanja, katera zanimajo vse tri države, predvsem na jugovzhodu Evrope.

Glas iz Berlina

Berlin, 13. februarja. DNB: V tukajšnjih političnih krogih tolmačijo poročila, ki jih širi britanska propaganda, češ da so nemška letala in letalci prileteli v Bolgarijo, kot znak močne nervoznosti pri tistih osebnostih v Angliji, ki so odgovorne za vojno. Po drugi strani pa s tem v zvezi opozarjajo na znano zanikanje merodajnih bolgarskih krogov glede tega vprašanja. (AA.)

Politični zapiski

Zbiranje napredne fronte

Glasilo naprednega starešinstva »Misel in delo« je konec preteklega meseca prineslo oklic za zbiranje naprednih sil. Dne 11. svečana pa so se zastopniki mladih naprednjakov vseh skupin zbrali na skupen pogovor, kjer so tisti oklic kot svoj sporazum sprejeli ter podpisali. Pri tej priliki so spregovorili tile gospodje: dr. Branko Vrčon, dr. Vladimir Šuklje, dr. Jože Rus, Ivan Kronovsek, dr. Janko Kōstl. Nekateri teh gospodov so pri JNS, drugi pri SDS, tretji so pristajali samostojnega kmetijstva, eni so jugoslovensko, drugi pa tudi levčarsko usmerjeni. O tem dogodku zdaj pišejo vsa slovenska napredna glasila od Ribnikarjevega »Večernika« do »Jutra« in »Slov. Narod«. Gospodarji enega in drugega teh glasil, ki so obenem voditelji ene ali druge struje med naprednjaki, kamor moramo še pristeti g. Puclja in g. dr. Marušiča, si zdaj obetajo enotno fronto. Vsak pa kajpada pričakuje, da bo on tisti, ki bo to fronto vodil ter druga dva ali tri svoje voditelje izpodrinil v vodstvo. To zbiranje je docela razumljivo, ker jih je vseh skupaj celo za stranjo fronto premalo, da bi kaj pomenili. Kako pa se bodo levčarski elementi počutili med nacionalisti in narobe, to naj bo seveda njim samim prepuščeno. Po potrebi bomo o stvari še poročali.

Tudi demokratska stranka bi šla v vlado?

Zadnjič smo poročali, da si JNS prizadeva, da bi prišla v vlado. Zdaj pa poroča »Dan«, da v Belgradu govore, da je tudi demokratska stranka spremenila svoje stališče do sporazuma ter ga sprejema. V zvezi s tem, poroča list, govore zdaj, da bi demokratska stranka tudi stopila v vlado. Pristavlja pa, da odločilni čimolci teh govoric niso še potrdili.

S centralizmom ne pojde!

»Narodna pravda«, sarajevsko glasilo ministra dr. Kulenoviča, prinaša članek z naslovom »Centralizem in centralisti«, kjer pravi, da je Jugoslavija od centralizma imela le škodo, da so se zoper centralizem bojevali Hrvati in Slovenci, kakor tudi muslimani in da je centralizem prav za prav kompromitiral jugoslovensko, ki je tako postalo orožje hegemonijev. Ko bi kdo spet poskušal pri nas uvesti centralizem, bi to povzročilo nove boje, ki bi nam vsem skupaj škodovali. Toda to se ne bo zgodilo, ker se bo tudi vprašanje preureditve države na boljši način rešilo.

Nemški Kulturbund živahno deluje

Graška »Tagespost« je te dni poročala, da je bil dne 1. svečana letos v Ljubljani odprt novi dom nemškega Kulturbunda, in sicer v stari patriarhalni hiši na Starem trgu, kjer so pripravljene prijetni prostori in kjer je odprta tudi razstava nemških umetnikov v Sloveniji. — Nato list poroča o delovanju nemškega Kulturbunda v Novi Gradiški na Hrvaškem, kjer Fritz Holzschuh vsak četrtek vodi tako imenovani »domovinski večer«, kjer obiskovalci pod njegovim vodstvom obravnavajo važna vprašanja ter prepevajo nemške pesmi. »Tagespost« sklepa to svoje poročilo s stavkom: »Nemštvo v Novi Gradiški je na dobri poti.«

»Hrvatska gruda« in novi red v Evropi

Hrvatsko frankovsko glasilo »Hrvatska gruda« v članku »Prihodnja Evropa in Hrvati« med drugim tako piše: »V Evropi brez dvoma je prihajala novi red. Zaradi tega mi ne smemo pozabljati na svojo narodno prihodnost. Tudi mi Hrvati smo majhen narod, toda pošten in delaven narod. Zato imamo pravico za to svoje delo dobiti vsaj tolikšno plačilo, kolikor potrebujemo za svoj obetaneč.« — K tem besedam dodaja novostki »Dan« tole opombo: »Škoda je, ker »Hrvatska gruda« ne pove, kdo naj plača tisto plačilo, kakšno naj bi tisto plačilo bilo, in pa še to, ali bo novi red slonel zgolj na tem, da se bodo dajala razna plačila...«

»Nemški narodni koledar« o katoliški Cerkvi

Glasilo katoliških Nemcev v Jugoslaviji »Die Donau« poroča, kako je »Nemški uradni koledar« pisal o katoliški Cerkvi. Pravi, da je takole pisal: »Ta cerkevna skupnost je podobna razvalinam ogromne zgradbe, ki nikoli ne bo docela dovršena, pred katero pa stoji kruta duhovska organizacija, kakor okajen zid, verniki v njem pa kakor majava in nepovezana opeka...« List »Die Donau« protestira zoper tako pisanje ter pravi, da so nemški katoličani ponosni na to, da morejo biti člani take Cerkve, kateri bodo ostali zvesti do groba.

O Matici Hrvatski

»Savremenik«, glasilo društva hrvatskih književnikov, piše o položaju v Matici Hrvatski ter pravi, da je njeno delovanje zastalo, ker sedanjí komisar nikakor ne zmore vsega dela, ki ga je poprej opravljal odbor. Zato, pravi »Savremenik«, bi bilo treba sedanje prehodno stanje čim prej odpraviti ter ali imenovati nov odbor, ki naj pomaga komisarju, ali pa sklicati občni zbor, kjer naj bi članstvo Matice Hrvatske samo izvolilo novo vodstvo. To zadnje bi bilo po njegovi sodbi najboljšo.

Hrvatski list o mednarodnem položaju

Zagreb, 13. februarja. b. V današnjem »Svobodnem domu« piše glavni tajnik HSS dr. Krnjevič o mednarodnem položaju in o velikem boju med Anglijo in Nemčijo. Na koncu članka pravi, da bi bilo mogoče premoč Anglije na zahodnem Sredozemskem morju ograjati samo iz Francije in Španije. Zato hoče Nemčija spremeniti pogodbo o premirju s Francijo. Obenem pa vse bolj in bolj raste zanimanje za jugovzhodno Evropo. Mednarodni tisk poseveča Belkanu veliko pozornost v zvezi z najnovejšim razvojem dogodkov v sev. Afriki. Posebno mnogo govore o Romuniji, Bolgariji in Turčiji. Ne vidi razloga, kakšno važnost bi mogel igrati Balkan v sedanjí borbi v Afriki. Prihodnje dni bomo zvedeli vsakršne novice, ki pa jih je zdaj pre zgodaj obravnavati. Medtem pa naj nas ne skrbi nič, o čemer pišejo ali pa govorijo. Sedanja negotovost ne bo trajala dolgo. V najkrajšem času bomo videli, kaj kdo prav za prav hoče. Za nas pa velja: »Tujege ne želimo, svojega ne damo.« S politiko sporazuma smo ojačali položaj doma in v mednarodnem svetu, ter po pravici lahko upamo, da bomo sedanjo mednarodno negotovost prebili tako, kakor smo prebili tudi prejšnje težave, ki so nastale v zvezi s sedanjo vojno.

Slovenska avtonomija in dr. Korošec

Potreben odgovor na »Napredov« članek o dr. Korošču in slovenski avtonomiji

Belgrajski tednik vsenč. prof. dr. Iliča — »Napred« — je te dni prinesel daljši članek o dr. Korošču in dr. Kulovcu, ki ga več ali manj obširno omenjajo tudi drugi listi. V tem članku, ki je sicer iz dobrega namena napisan od srbske roke, je pa najbrž zaradi neznanja dejstev, ki so slovenski javnosti ter belgrajski vladi dobro znana, bila spominu rajnega dr. Korošca storjena krivica, ki jo hočemo s tem popraviti in pisca na njo opozoriti. List »Napred« namreč piše, da je s tem, ko je dr. Kulovec stopil v vlado, vprašanje slovenske avtonomije postalo spet pereče, ker je dr. Kulovec znan avtonomist. Nato pa »Napred« pripoveduje, da dr. Korošec ni preveč važnosti polagal na to, da bi Slovenija dobila formalno avtonomijo. To svojo trditve skuša »Napred« utemeljiti tako-le: »Slovenija nikdar ni mnogo trpejala zaradi centralističnega sistema in zaradi tega tudi nikdar ni bila v središču naših notranjih sporov... Vsa administracija Slovenije je v rokah Slovencev. Kulturno življenje in kulturna politika sta bila vsa v rokah Slovencev. Treba je bilo le postaviti še piko na črko in ter dejansko stanje spremeniti v pravno. Toda pravno stanje bi bilo morebiti slabše ko dejansko. Zato dr. Korošec tega ni silil. Po njegovi smrti stvar ni več ista. Mnogo koristnega, kar se je bilo storilo za Slovenijo, je bilo storjeno zaradi osebnosti in politične veljavnosti rajnega dr. Korošca, ki pa njegove veljavnosti danes ni več... Zato je docela razumljivo, če se je na slovenski strani pokazala potreba, da se politična veljavnost umrlega voditelja nadomesti s pravno avtoriteto uredbe.« Nato list dokazuje, da je dr. Kulovec zato postavil zahtevo po avtonomiji Slovenije ter končno svoj članek sklepa z besedami:

»Hrvatski Dnevnik« je pisal, da Hrvati nikdar niso bili zoper to, da bi tudi Slovenija dobila položaj banovine Hrvatske ter da je bilo to vprašanje načelno rešeno že takrat, ko je bilo rešeno za Hrvatsko. Le zunanji dogodki so preprečili, da se to še ni pravočasno zgodilo. Mi pa sodimo — piše srbski »Napred« — da tudi Srbi ne bodo imeli tehtnih vzrokov, da bi temu nasprotovali, če seveda to dovoljujejo zunanji oziri. Predvsem bi taka uredba o banovini Sloveniji stvarno in večji del le potrdila dejansko stanje. Drugič bi se s tem razčistili odnosi, ki so nastali zaradi tega, ker se dejansko in pravno stanje ne zlagata. Tretjič pa ni težav zaradi razmejitev, ki je delala toliko težav v srbsko-hrvatskih odnosih. Končno in zlasti pa bi s tem bila organizacija srbskega naroda sama po sebi postavljena na dnevni red.«

Jemljemo z veseljem na znanje izjavo srbskega lista o stališču srbske javnosti do slovenske avtonomije. Jemljemo na znanje tudi dobro voljo, ki jo je s tem pisec mislil storiti Sloveniji in Slovincem. Moramo pa resnici na ljubo in zaradi spomina rajnega našega voditelja dr. Korošca naglasiti ta-le dejstva, ki naj bodo odgovor nepravilni razlagi dr. Koroščeve politike:

Slovenski narod je centralizem težko prenašal od vsega začetka, kar najbolj dokazuje dejstvo, da so na Slovenskem tako rekoč izginile vse stranke, ki so bile kakor koli krive centralističnega stanja v Sloveniji in državi. To dejstvo stoji.

Dr. Korošec je bil voditelj tiste edine slovenske stranke, ki je odkrito od vsega začetka bila zoper centralizem in za avtonomijo Slovenije. Ta stranka je imela za seboj ogromno večino slovenskega naroda ter se dosledno pod dr. Koroščevim vodstvom bojevala zoper centralizem od začetka do danes.

Od leta 1935 do danes so res v Sloveniji na vladi možje, ki jih je postavila naša stranka. Razume se, da so Slovenci, ker drugih v Sloveniji tako rekoč niti ni. Toda s tem, da v Ljubljani vlada ban slovenskega rodu in delajo uradniški slovenske krvi, centralizem še nikakor ni odpravljen, kar nam za vzgled najbolj dokazuje vprašanje slovenskih bolnišnic, kjer je centralizem povzročil pravi škandal. Centralistična uprava je ob najboljših uradnikih nujno slaba. Še slabša pa bi bila, ko bi bili uradniki in tisti, ki jo izvajajo, slabi. Tudi take čase smo doživljali.

Zato je dr. Korošec kot voditelj stranke in kot jugoslovanski državnik, ki je ljubil ne le Slovenijo, temveč vso Jugoslavijo, tako odločno ves čas zahteval odpravo centralizma. Zaradi tega svojega stališča je v letih 1925 in pozneje moral iz vlade, pozneje pa celo v internacijo. Ali piscu omenjenega »Napredovega« članka vse to ni bilo znano? Ali je piscu neznan, da je dr. Korošec bil tisti, ki je sploh omogočil sporazum ter novo preureditev države s tem, da je po njegovi iniciativi in pod njegovim vodstvom morala odstopiti Stojadinovičeva vlada, ki o sporazumu ter preureditvi države v smislu slovenskih in hrvatskih zahtev ni hotela nič slišati, pač pa hotela nadaljevati nasilni centralistični režim?

Ko je bil 26. avgusta leta 1939 sklenjen sporazum s Hrvati, je bila po dr. Koroščevi zahtevi izdana tudi uredba, s katero je bilo omogočeno tudi Sloveniji dati isto stališče kakor ga je dobila Hrvatska. To je dejstvo. Sam pisec

»Napredovega« članka pa, ki piše o tem, je tudi zapisal, da se to še ni moglo izvesti, ker je medtem izbruhnila vojna. Toda od 1. 1939 naprej je dr. Korošec pri vsaki priliki, kjer koli je javno nastopil, zahteval in ponavljal to slovensko narodno zahtevo.

Res je, da je dr. Koroščeva veljavnost in avtoriteta bila velika. Zaradi nje in zaradi njegovega nastopanja je bilo mogoče, da se je marsikatera ost centralističnega režima omilila. Nikakor pa današnje dejansko stanje v Sloveniji ne pomeni tistega stanja, ki ga slovenski narod zahteva. Ko bi bil dr. Korošec tistih misli, kakor sodi člankar v »Napred«, bi bil mirno prepustil vs održavo režimu, kakršen je bil na primer Stojadinovičev ali kak drug ter se zadovoljil z »dejanskim stanjem«. Toda dr. A. Korošec ni bil le sposoben, marveč tudi nenaavadno lojalen in pošten politik, ki je to, kar je razglasil za svoj program, želel tudi dejansko uveljaviti. Slovenska avtonomija je bila njegov glavni program, ki ga je branil ne le zaradi Slovenije, marveč tudi zaradi bodočnosti naše skupne države. In po tem programu je odkrito in pošteno deloval. Ni pa bila njegova krivda, če se ta program glede Slovenije ni še uresničil.

Kakor bi razbrali iz Napredovega članka, zdaj ni nobenih ovir za slovensko avtonomijo. Zato pričakujemo dejanj.

Belgrad v znamenju političnih prireditev

Belgrad, 13. febr. m. Snočni večer je bil v prestolnici ves v znamenju družabnih prireditev, ki so jih priredile posamezne radikalne skupine. Največja in najbolj obiskana taka prireditev je bila v vseh prostorih znane belgrajske restavracije Kolarač, ki jo je priredil mestni odbor JRZ za Belgrad, Zemun in Pančevo. Restavracijski prostori so bili za to priliko primerno okrašeni v zelenjem in zastavami ter slikami voditeljev stranknih funkcionarjev. Pričetek je bil napovedan za 9. uro. Ze davno pred tem časom je članstvo prestolniške organizacije JRZ napolnilo vse prostore do zadnjega kotička, tako da je veliko ljudi moralo oditi, ker niso mogli dobiti prostora. Med udeleženci je bilo posebno močno zastopano članstvo mladinske strankine organizacije. Pri snočni prireditvi so tudi nastopili člani novoustanovljene akademske organizacije JRZ »Jedinstva« pri glavnem odboru mladinske JRZ.

Prireditve se je udeležil tudi predsednik ministrskega sveta in glavnega odbora JRZ g. Cvetković, ki je stopil v dvorano v spremstvu prvega podpredsednika stranke ministra dr. Kulovca, glavnega tajnika stranke prosvetnega ministra dr. Kreka, podpredsednika banovinskega odbora JRZ za dravsko banovino in člana glav. odbora g. Snoja, ministra g. Dušana Pantića, belgrajskega župana, bivšega ministra Jevrema Tomića in drugih stranknih funkcionarjev. Članstvo JRZ je svojega predsednika navdušeno pozdravilo. Prav tako je bil deležen toplih ovacij tudi g. predsednik dr. Kulovec, ki je kot politični naslednik pokojnega dr. Korošca tudi zavzel njegovo mesto kot prvi podpredsednik JRZ. Prireditve je začel orkester z državno himno, nakar je povzel besedo podpredsednik mestnega odbora JRZ za Belgrad, Zemun in Pančevo lekarinar g. Jevremovič, ki je v izbranih besedah pozdravil predsednika g. Cvetkoviča, prvega podpredsednika dr. Kulovca, glavnega tajnika dr. Kreka in druge člane strankinega vodstva.

V nadaljnjih izvajanjih je poudarjal veliko in koristno delo, ki ga je dosedaj vršila stranka v korist kralja, naroda in države. Krona tega dela je sporazum s Hrvati, ki ga je z voditeljem Hrvatov g. dr. Mačkom sklenil g. predsednik Cvetković. Po govoru g. Jevremoviča je bil koncertni del programa, nakar je sledil zabavni del prireditve, ki ga je začel g. predsednik Cvetković z »radikalno«. G. Cvetković je potem v spremstvu gg. dr. Kulovca, dr. Kreka, Tomića in drugih stranknih funkcionarjev obšel vse restavracijske prostore ter se pogovarjal s predstavniki in člani stranknih odborov. Tudi ob tej priliki so člani pozdravljali tako g. Cvetkoviča kakor tudi g. dr. Kulovca, ki so ga snoči prvič imeli v svoji sredi. Družabna prireditve, katere čisti dobiček je namenjen za zimsko pomoč, se je lepo razvijala ter je ostala v najlepšem tovariškem razpoloženju. Bila je zopet po daljšem času lepa strankina manifestacija, ki je znova dokazala, da je stranka zajela široke ljudske množice, kar se je najboljšo odražalo v okolnosti, da so se prireditve udeležili predstavniki najvišjih slojev pa do ročnih delavcev, ki so vsi v lepem tovariškem razpoloženju sedeli za skupno mizo.

Istočasno je imela podobno prireditve tudi skupina staroradikalov, ki so se zbrali okoli svojega glavnega odbora. Ti so imeli zabavo v Kazinu ter so se je udeležili skoraj vsi člani glavnega odbora na čelu s bivšim ministrom Mišo Trifunovičem. Navzoči so bili tudi nekateri člani te politične skupine iz Slovenije, tako dr. Dinko Pae iz Ljubljane, ter Janko Ješ in dr. Janko Dernovšek iz Maribora. Navzoči pa so bili tudi zastopniki demokratske stranke predsednik Milan Grol in več članov glavnega odbora z Božidarjem Vlaičtem na čelu.

Nova določila o kruhu

Belgrad, 13. febr. AA. Na podlagi čl. 1 uredbe o ustanovitvi ministrstva za prekrbo in prehrano ter na podlagi čl. 5, 6 in 7 uredbe o ukrepih za prekrbo prebivalstva in vojske s hrano, in v sporazumu s banom banovine Hrvatske, je minister za prekrbo in prehrano podpisal uredbo, ki se glasi:

Čl. 1. Točka 2. čl. 4 uredbe o metvi in o kruhu, št. 2280 od 10. decembra 1940, se izpremeni in se glasi:

Za peko kruha se sme uporabiti največ 50% enolne pšenične moke in najmanj 50% presejane koruzne moke. Enolna pšenična moka se lahko nadomesti z rženo moko, koruzna moka pa se lahko nadomesti do dve petini s krompirjem. Upravne oblasti prve stopnje bodo določevale s svojimi odloki odstotek mešanja pri peki kruha v mejah prej označenih odnosov med pšenično in koruzno moko, oziroma krompirjem.

Čl. 4, točka 4 se spremeni in se glasi: Od dne veljavnosti te uredbe se lahko prodaja samo kruh, spečen v skladu s predpisi točke 2, pecivo pa samo iz enolne pšenične moke. Za pecivo se lahko v kraju porabi le največ 10 gr enolne moke na vsakega prebivalca. Na ta način določene količine enolne pšenične moke bo podelila uprava urada za prekrbo med peke, ki izdelujejo pecivo, v sorazmerju z njihovim prometom. Izjemno smejo splošne upravne oblasti prve stopnje dovoliti peko belega kruha za potrebe bolnikov, bolnišnic in zdravilišč. Te oblasti bodo določevale tudi ceno tega kruha, kakor tudi ceno kruha, spečenega po predpisih točke 2 čl. 4, in za pecivo iz enolne moke, toda po navodilih ministrstva za prekrbo in prehrano, oziroma banske oblasti na ozemlju banovine Hrvatske.

Čl. 2. Uredba začne veljati z dnem, ko je objavljena v »Službenih novinah«.

Prireditve se je začela z govorom predsednika mestnega odbora bivšega ministra Miloša Bobića, ki je v svojem govoru podal zgodovinski pregled delovanja radikalne stranke. Poudarjal je tudi, da radikalna stranka ni nikdar vodila politike klubovanja ter da je bila vedno za sporazum Srbov, Hrvatov in Slovencev in prav tako bo tudi vedno težila za njim. Glede akcije za združitve Srbov je pa g. Bobić dejal, da radikalni dosedaj zavedno niso hoteli nobenega takega zbiranja, ki bi se zdelo kot nekako posebno srbsko zbiranje. Tudi danes niso za tako združitve Srbov zaradi posebne fronte proti Hrvatom, temveč zaradi razvoja zdrave in neizkoriščenosti moči srbskega naroda v službi skupne države.

Skupina radikalov, ki jih vodi bivši pravosodni minister dr. Laza Marković, je pa imela svojo družabno prireditve v hotelu Bristol. Te prireditve se je udeležil tudi dr. Korun iz Ljubljane. Na njej je imel govor dr. Laza Marković, ki je prav tako podal pregled delovanja radikalne stranke v zadnjih 60 letih ter poudaril važno vlogo, ki jo je ta stranka igrala v bivši kraljevini Srbiji, kakor tudi v skupni državi Jugoslaviji. Dr. Marković se je dotaknil aktualnih vprašanj ter je poudarjal, da je glavno državno sporno vprašanje dobilo svojo rešitev ter je privedlo Hrvate v Belgrad, kjer stoji na čelu državne uprave. Ta politika ima globok smisel ter mora ostati. Potem je omenil sedanje vojne zapletitve v Evropi in po svetu ter poudarjal, da se morajo vsi spori politični ob stran in da mora biti glavna srbska posvečena nevarnosti, ki jo nosijo s seboj taki dogodki za nas vse.

Belgrad, 13. febr. m. Danes se je vrnil v Belgrad podpredsednik vlade dr. Maček. Kakor navadno, so ga na postaji pričakovali v Belgradu se mučili hrvatski ministri, s katerimi je imel dr. Maček po prihodu krajši pogovor. Z jutranjim vlakom se je vrnil tudi poštini minister dr. Torbar in minister dr. Bariša Šmoljan. Prav tako je dopotoval davi v Belgrad tudi predsednik izvršilnega odbora SDS Večeslav Vuker.

Člani kr. vlade so danes imeli medsebojno več posvetov. Tako je med drugimi obiskal g. predsednika dr. Kulovca v njegovem kabinetu trgovinski minister dr. Andres. Razen tega je g. predsednik dr. Kulovec sprejel tudi g. kateheta Zmavca in železniškega uradnika Seibiča iz Trbovelj, ki sta g. predsednika prosila za posredovanje na merodajnem mestu v raznih trboveljskih zadevah. Gospod predsednik dr. Kulovec je obema obljubil svojo pomoč.

Zvečer pa je g. predsednik povabil v hotel Bristol na prijateljsko večerjo več članov kr. vlade. Večerje so se udeležili podpredsednik vlade in vodja Hrvatov dr. Maček, ban banovine Hrvatske dr. Subabić, prosvetni minister dr. Krek, finančni minister dr. Šutej z gospo, trgovinski minister dr. Andres, minister za prehrano dr. Protić, belgrajski župan bivši minister Jevrem Tomić, industrijec Ivan Assenek, rektor ljubljanskega vseučilišča dr. Slavič ter kabinetni šef g. dr. Mačka dr. Odić z gospo.

Prosvetni minister g. dr. Krek je pa poleg referentov sprejel v svojem kabinetu med drugimi bana banovine Hrvatske bana dr. Subašiča, odgovornostno ministrstvo, odpravnik poslov slovaškega poslaništva dr. Cieklerja, rektorja ljubljanskega vseučilišča dr. Slaviča in rektorja belgrajskega vseučilišča dr. Miciča.

Belgrajske novice

Belgrad, 13. febr. m. V Belgrad je davi dopotoval rektor ljubljanske univerze dr. Slavič ter je v zadevah 7. in 8. semestra na medicinski fakulteti v Ljubljani ter o dovršitvi raznih vseučiliščnih stavb v Ljubljani posredoval na merodajnih mestih v prosvetnem ministru. Sprejel ga je tudi prosvetni minister g. dr. Krek.

Madžari v Belgradu

Subotički madžarski list »Naplo« v posebnem članku poroča o Madžarih v Belgradu ter pravi, da tamkaj živi več desetstotih Madžarov, ki slove po svoji poštenosti in delavnosti. Belgrajski Madžari imajo svoje kulturne in razne druge ustanove. Svobodno je neovirano prirejal Madžari v Belgradu svoje prireditve. Narodno vztrajajo, ker ni nasilje in asimilacije. Treba pa bi bilo še, da bi imeli tudi svoje duhovnike in učitelje, da bi laglje negovali svoj jezik in svojo kulturo. Članek na koncu takole hvali Srbe: »Najlepše srbske lastnosti, ki sta demokracija in strpnost, se najbolj kažeja v Belgradu. Če dodamo še, da Belgrajčani, ki zelo racionalno mislijo, vedo, kaj je vredno madžarsko delo, tedaj lahko uvidite, da za kulturno dviganje madžarske manjšine v Jugoslaviji ni nobenih težav.«

Zemunska vremenska napoved: Toplo, pretežno oblačno v vsej državi. Dež bo tu pa tam, zlasti pa v zahodnih krajih. Zagrebška vremenska napoved: Deloma bo oblačno.

Obvestilo zavarovancem Feniksa

Belgrad, 13. febr. AA. Po objavitvi uredbe o likvidaciji jugosl. Feniksa (»Sl. novine« št. 23-11, od 31. januarja 1940) se mnogi Feniksovi zavarovanci obračajo na podpisani likvidacijski odbor in na prevzemnika celotne imovine, aktivne in pasivne, jugosl. Feniksa, t. j. na Zvezo nabavljalnih združ. drž. uslužbencev v Belgradu in na zvezo naprednih združ. za zavarovanje, itednojo in gospodarstvo v Sarajevu, ter zahtevajo razna pojasnila v zvezi s predpisi izmenovane uredbe. Da bi pa bilo možno neovirano iznervati posle ob prevzemu portfelja jugosl. Feniksa in da bi bilo v zakonitem roku možno izpeljati vsa predelana za gotovitev pridoblenih pravic zavarovancev, in da bi se izognili posameznim odgovorom, obveščamo vse zavarovance jugosl. Feniksa o sledečem:

1. Imenovana uredba zagotavlja zavarovancem pravice, za katerih izvršitev solidarno jamčita Zveza nabavljalnih združ. drž. uslužbencev in Zveza naprednih združ. drž. (čl. 7 uredbe).

2. Najkasneje 31. maja letos se bo izvedla likvidacija jugosl. Feniksa in bodo obračunane, po uredbi priznane pravice vsakega zavarovanca (čl. 2 uredbe). O tem bodo zavarovanci poučeni po dnev-

nih listih ali po posamično. Naprošajo se zavarovanci, da se do tedaj ne obračajo na likvidacijski odbor niti na Zvezo.

3. Z uredbo je predvidena zadostna možnost zavarovancem, katerih zavarovanja so kapitalizirana (čl. 9), da jih reaktivirajo, kakor tudi tistim, katerim so bila zavarovanja stornirana (čl. 9, odst. 1 uredbe).

4. V času trajanja likvidacije dospelje obveznosti jugoslov. Feniksa bodo izvršene po uredbi 16. decembra 1936 leta, t. j. s 40, odnosno s 45% pridoblenih pravic. V interesu takšnih zavarovancev je, da počakajo na prenos portfelja na zvezi, ki jim bosta poravnali pravice, ki so bile povečane z uredbo 31. januarja 1941.

5. Po predpisih čl. 8, odst. 2 uredbe sta zvezi dolžni likvidirati (izplačati) nastale obveznosti in zavarovanja samo neposrednim pogodbenikom in njihovim pravnim naslednikom. Zaradi tega se pozivajo zavarovanci, da nikomur ne dajo svojih pravic iz polic in da jih, v kolikor so jih že dali, umaknejo. (Likvidacijski odbor Jugoslov. Feniksa.)

Franco-Mussolini-Petain

Službena poročila zatrjujejo »polno soglasje o pojmovanju obeh vlad glede vseh evropskih vprašanj«

Rim, 13. febr. t. United Press poroča: Voditelj Italije Mussolini in voditelj Španije general Franco sta se sestala v Bordigheri pri Genovi. Imela sta dva sestanka, ki jima je prisostvoval španski zunanji minister Serrano Suner, medtem ko grofa Ciana, ki se nahaja na bojišču, ni bilo. Sestanka sta tako dopoldne, kakor popoldne trajala več ur. Uradno obvestilo o tem sestanku, objavljeno istočasno v Rimu in v Madridu, pravi,

»da je bila na sestanku ugotovljena vsestranska in popolna enakost španskega in italijanskega gledanja na razna mednarodna vprašanja, ki tičejo Evrope v sedanjih zgodovinskih trenutkih.«

Dva razgovora

V spremstvu generala Franca so bili zunanji minister Suner, šef vojaške hiše general Moseard, državni podtajnik za tisk in propagando Antonio Tovar in druge španske osebnosti. Generala Franca je na meji sprejelo in pozdravilo posebno italijansko odposlanstvo. Vojaške časti je izkazal oddelek obmejne straže. Ob vsej poti do Bordighere je ljudstvo generala Franca toplo pozdravljalo in mu vzklikalo. V Bordigheri je v vili »Regina Margherita«, ki je bila dana španskemu gostu na razpolago, Mussolini sprejel generala Franca s prisrčno dobrodoščico. Nato je general Franco v spremstvu Mussolinija obšel častno četo 2. grenadirskega polka in oddelek 89. pehotnega polka. Naslednjega dne, 12. t. m., sta odšla ob 9 zjutraj general Franco in minister Suner v Mussolinijevo bivališče. Tam so se začeli razgovori, ki so trajali do 13. Po tem razgovoru je Mussolini v svojem bivališču priredil kosilo v čast generala Franca, Sunera, Mosarda in drugih osebnosti. Popoldne sta general Franco in Mussolini s svojim spremstvom odšla v vilo ob morju obali v okolici Ventimiglie in nadaljevala razgovore od 18 do 19.30. Zvečer so se general Franco, Suner in ostale osebnosti udeležile večerje, ki jo je priredil Mussolini. Danes zjutraj je Mussolini odšel v vilo »Regina Margherita«, kjer se je poslovil od svojega gosta. Oba državnika sta se prisrčno poslovila. Pri odhodu so bile generalu Francu izkazane iste časti, kakor pri prihodu.

Rimska službena razlaga

Rim, 13. febr. MTI. Italijanska uradna agencija je objavila sporočilo, v katerem pravi, da sta se Mussolini in general Franco v glavnem pogovarjala o vprašanjih, ki se tičejo Sredozemlja in pa Afrike. Sporočilo nadaljuje, da so bila brez dvoma na dnevnem redu tudi vprašanja, ki se tičejo preseljevanja Evrope. O vseh vprašanjih vlada popolna složnost. Španska politika složnega sodelovanja z osiščem se bo nadaljevala. Na merodajnih italijanskih mestih so sestanki med Mussolinijem in Francom takole opisali:

1. Ta sestanek med dvema državnikoma, ki ju družijo tesno politično tovarništvo, bo imel velik pomen z ozirom na trenutne vojaške in politične okoliščine. Značilno je, da je Franco prišel v Italijo in je s tem sam najboljšo zanikal neko sovražno propagando.

2. Obisk generala Franca je bil v Italiji sprejet z veliko prisrčnostjo, ki združuje oba bratska naroda.

3. Pri sestanku v Bordigheri so v prvi vrsti obravnavali samo vprašanja, ki se tičejo obeh držav, Italije in Španije.

Nemško mnenje

Berlin, 13. febr. DNB: Današnji sestanek med Mussolinijem in generalom Francom v Bordigheri označujejo v nemškem zunanjem ministertvu kot značilen dogodek, kar se kaže v odnosu med tema dvema sredozemskima velesilama. V berlinskih političnih krogih smatrajo, da je ta sestanek politično dejstvo prvorazrednega značaja. V zvezi z italijansko-španskim uradnim sporočilom, ki je bilo ob tem sestanku objavljeno, pa ne dajejo v Berlinu nobenih izjav niti uradno niti poluradno. Edino opozorjajo na tisti del uradnega sporočila, ki pravi, da je bilo doseženo polno soglasje v pojmovanju italijanske in španske vlade glede vseh evropskih vprašanj. (AA)

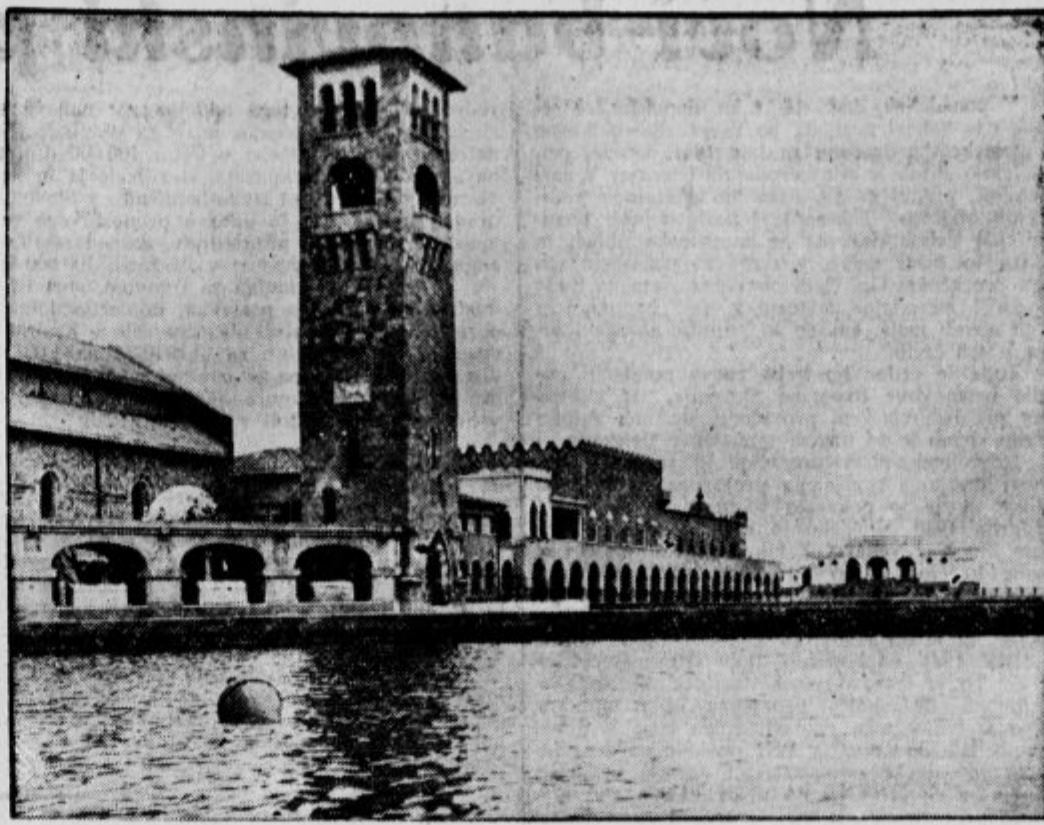
Franco-Petain

Vichy, 13. febr. Havas: Maršala Petaina so prisrčno pozdravljali, ko se je davi pripeljal v Montpellier, ki je bil določen za sestanek med njim in generalom Francom, ki se vrača iz Italije. Maršala je pričakoval njegov namestnik admiral Darlan. Na prefekturi, kjer se je maršal nastanil, je bilo pripravljeno slovesno kosilo na čast vladarju Španije in njegovemu zunanjemu ministru Serranu Sunerju.

Montpellier, 13. febr. Havas: Šef španske države general Franco je bil danes popoldne gost na kosilu, ki ga je priredil šef francoske države maršal Petain. Po kosilu je prišlo do razgovorov, pri katerih so bili navzoči španski zunanji minister Serrano Suner, podpredsednik francoske vlade admiral Darlan, minister Peyrouthou in francoski veleposlanik v Španiji Francois Pietri. To je privikral, da Francija uradno sprejema generala Franca od njegovega prihoda na oblast. (AA)

Franco bo posredoval med Nemčijo in Francijo

Budimpešta, 13. febr. m. Po najnovejših vesteh, ki so prispеле v Budimpešto, je danes dopoldne prišlo do sestanka med generalom Francom in maršalom Petainom v Montpellieuru. — »Peste poroča iz Vichyja, da bo dal maršal Petain važno izjavo o tem sestanku. Veliko pozornost je izzvala v Berlinu novica, da bo general Franco igral vlogo posredovalca in bo omogočil maršalu Petainu izvesti končno ureditev nemško-francoskega sodelovanja. Zato pričakujejo, da bo ob koncu tega tedna v Vichyju postavljena nova vlada, ki bo končno rešila kočljivi politični položaj v Franciji v duhu nemško-francoskega sodelovanja.



Pogled na Rodos, glavno mesto otoka z enakim imenom, ki je glavno mesto Dvanajsterootočja, ki leži v Egejskem morju blizu maloazijske obale. To otočje so Italijani zasedli po vojski z Turčijo 1911-12 in ga močno utrdili. Na Rodosu je tudi veliko letališče, s katerega Italijani in Nemci napadajo Palestino, Suez in Egipt. V poslednjem času je bil Rodos večkrat napaden tudi od angl. letal.

Weygand v Maroku
Tanger, 13. febr. AA. DNB: General Weygand je zapustil Alžir in odpotoval v Zahodni Maroko.

50 šotorov Bombe so povzročile številne požare. V nizkem poletu so letala z ognjem iz strojnici razdejala tovorne avtomobile, razbila cele avtomobilske kolone in napravila izredno veliko škodo. (AA)

Angleška poročila

Kairo, 13. febr. t. Reuter: Poročilo angleške vzhodne armade se glasi: Eritreja: Položaj pri Kerenu se zadovoljivo razvija. Naše čete so z uspešnimi krajevnimi napadi znatno izboljšale svoje položaje v gorovju, ki obdaja mesto. Bolj južno od tega bojišča naše čete korakajo proti Arezi z zadovoljivo hitrostjo. Abesinija: V področju pri Hoboku južnoafriške čete hitro napredujejo vedno globlje v sovražno ozemlje.

Na drugih frontah je položaj nespremenjen.

Delovanje angleških letal

Kairo, 13. febr. Reuter: Letalsko poveljstvo vzhodne armade poroča:

Ofenziva angleških letal proti letališčem na Rodosu v Dodekaneškem otočju traja dalje. Tudi večeraj so bila bombardirana letališča Marica, Kattavia in Calato. Napad je bil izredno uspešen. V Marici so nastali ogromni požari, ki so zajeli zgradbe na letališču, v Calatu so se vnela skladišča za bencin. V Kattaviji je zletelo v zrak skladišče municije. Protiletalsko topništvo je erditno delovalo, toda angleška letala so se vsa brez škode vrnila na letališče.

Tudi v Vzhodni Afriki traja ofenziva angleškega letalstva naprej in so bili angleški bombniki zelo delavni na področju Kerena, ki so ga bombniki obdelavali ves dan brez oddiha. Bombardirana je bila železniška postaja, velike skupine motornih vozil, polnih moštva in vojnega blaga, ter postojanke italijanskega topništva. Severno od Kerena je bil pri Ortiju zadet vojaški magacin. V Assabu so bila zažgana vojaška skladišča in drugi važni vojaški cilji.

Na južnem bojišču je delovalo južnoafriško letalstvo, kjer je bila med Bravo in Jelivom uničena velika transportna kolona.

Vsa letala so se vrnila.

Boji na srednji fronti v Albaniji

škimi letali. Sestreljena so bila tri angleška letala. Vsa nemška letala so se vrnila na svoje oporišče.

Kairo, 13. febr. Reuter. Letalsko poveljstvo poroča, da so sovražna letala večeraj bombardirala Malto. Napada so se udeležili nemški in italijanski bombniki. Napad ni povzročil nobene škode in ni zahteval nobenih žrtev.

Grška poročila

Atene, 13. febr. t. Atenska agencija: Poročilo št. 109 grškega generalnega štaba se glasi:

Naše čete so na nekem odseku fronte napadle sovražnika na postojankah 2000 m visoko in ga prisilile, da se je iz njih umaknil. Ujele so nekaj ujetnikov ter zaplenile vojni material. — Sovražna letala so večeraj metala bombe na Larino, kjer je bilo zadetih nekaj zgradb, med njimi javna bolnišnica. Ubityh je bilo več ljudi, med njimi ženske, otroci in bolniki. Druga skupina sovražnih bombnikov je napadla Pirej in je bilo pri tej priliki ubityh in ranjenih 31 oseb. Škode ni bilo, razen na eni stanovanjski hiši.

Vladni tolmач je pri razlaganju vojnega poročila častnikarjem dejal, da so glavni boji v odseku pri Tepeleniju in Klisuri, kjer grške čete počasi, a stalno napredujejo. Italijani še vedno napadajo. Odkar je bil italijanski vrhovni poveljnik general Soddu odpoklican in je poveljstvo italijanske armade prevzel general Cavallero, je bilo že 50 sovražnih napadov. Vsi so bili odbiti. Večeraj je sovražnik napade spet ponovil. Na severnem in na južnem bojišču so boji večeraj v glavnem počivali.

Angleško letalstvo

Atene, 13. febr. Atenska agencija: Angleško letalsko poveljstvo poroča, da so angleški bombniki napadali sovražne postojanke na področju Tepeleni-Klisura in da so bila pri tej priložnosti sestreljena tri sovražna letala.

Z naše meje

Belgrad, 13. februarja. m. O današnjih grško-italijanskih bojih poročajo iz Aten naslednje: Boji se nadaljujejo z vedno večjo srditostjo na vsem bojišču.

Zakon o pomoči Angliji pred ameriškim senatom

Washington, 13. februarja. t. (AP.) Senadni odbor je s 13 protih 8 glasovom sprejel besedilo Rooseveltovega zakonskega osnutka za pomoč Angliji. Besedilo je isto, ki je bilo že sprejeto v poslanski zbornici. Debata v senatu se pričinja v ponedeljek.

Nastop nemških letal v Afriki

Angleži iz Libije ne poročajo nič, iz Eritreje pa o napredovanju na treh frontah

Italijanska poročila

Nekje v Italiji, 13. febr. Stefani: Poročilo številka 151 glavnega stana italijanske oborožene sile o operacijah v Afriki, se glasi:

V Severni Afriki so nemška letala izvedla napad na zbirališče četi in kolone ter na neko sovražnikovo letališče. V Vzhodni Afriki so bili z našimi protinapadi pri Kerenu odbiti hudi sovražnikovi napadi, katere je podpiralo tudi letalstvo. Naše letalstvo je hrabro podpiralo naše čete med njihovo junaško obrambo.

V spodnjem Sudanu so naše čete ob reki Omo odbile sovražnikove kolone, ki so zapustile na bojišču veliko število mrtvih in ranjenih. V noči med 11. in 12. febr. so sovražnikova letala zmetala več bomb in številne svetilne rakete na otok Rodos. Ubity sta bili dve ženi in en deček. Nekaj škode je bilo storjena na hišah.

Nemška poročila

Berlin, 19. febr. DNB: Nemško vrhovno poveljstvo poroča:

V severnem delu Cirenaike je nemško letalstvo zmetalo bombe težkega kalibra na zbirališča angleških četi in na vojaške naprave. Na letališču pri Bengaziju so bile vržene bombe na letala, ki so bila razvrščena na tleh. Z bombami in strojniki ognjem so bile razbite kolone tovornih avtomobilov.

Vojna letala so izvedla napad na letališče Luca na Malti. V letalskem spopadu, ki se je nad otokom razvil, je sovražnik izgubil 3 »Hurricane«.

Sredi januarja so začeli nemški letalski oddelki z uspešnimi napadi na Sueški prekop. Pri tej priliki so bombe padle na rob prekopa in na železniško postajo ter pristaniška naprave. Kakor je bilo že sporočeno, se je pri ogledniškem poletu ugotovilo, da sta se eredi Kanala potopili dve trgovski ladji. Posnetki z letala so istočasno ugotovili, da se na severnem in južnem delu Kanala zbirajo pomor-

ške sile. Potopljene ladje v veliki meri ovirata promet skozi prekop.

Nemški letalski napad na Angleže pri Bengaziju

Berlin, 13. febr. DNB: Večeraj so nemški bombniki izvedli napade na letališča in taborišča četi v Cirenaiki. Bombardirano je bilo neko letališče, na katerem je bilo mnogo angleških bombnikov in lovskih letal. Bombe so zadele tudi številna skladišča. Na letala, ki so bila razporejena pred lopami, so letala usmerila strojniški ogenj. Nemška letala so bombardirala tudi pokrajino južno od Bengazija, kjer je bila na poti ravno neka karavana, ob njej pa veliko taborišče četi. Letala so zmetala bombe na vojaško karavano in na taborišče. Letala so napadla prav tako taborišče četi, na katerem je bilo 40 do

Ed na prava revolucija

Znani Vladimir d'Ormesson piše v »Figaro«:

Edina revolucija, ki počiva na nespremenljivih načelih in h kateri se je treba vedno vrniti, da najdemo modrost, ravnovesje in mir, je tista, katero je svetu prinesel krščanski red.

V tej besedi sta vsebovana prvič krščanstvo, drugič red.

Krščanstvo: to so božje postavbe, ki so človeku razodele njegov izvor in namen; ki so mu pokazale njegovo vrednost in dostojanstvo, ki so mu naložile dolžnost ljubezni; ki so iz bednega bitja, katero mine kakor cvetlica, napravile nekaj, kar izmerja globine vesoljstva in se bliža neskončnemu.

Red: to so zakoni, ki vladajo človeško občestvo in med njim ustvarjajo pravilne in pravične odnose; ki ustvarjajo pravo soglasje med pravicami osebnosti in zahtevami skupnosti; ki z eno besedo ustvarjajo hierarhijo naravnih in vrstnih vrednot.

Krščanstvo in red sta dva neločljiva pojma in sta združena med seboj kakor je nebo združeno z zemljo. Vera pa posvečuje to zvezo. V tej veri se zrcali red, ki je odsev čudovite zveze med zemskim in nadzemskim.

Mirna zahodna fronta

Manjši nemški napadi — Angleških napadov ni bilo

Nemška poročila

Berlin, 13. febr. AA. DNB: Nemško vrhovno poveljstvo poroča:

Nadaljujoč rušilo delo proti britanskim konvojem, katero so zadnji čas vodile nemške podmornice in letala za dolge polete, zahodno od Portugalske, so nemške vojne ladje, ki operirajo v vodah Atlantskega oceana, izvedle napad na velik sovražnikov konvoj. Potopljenih je bilo 13 oboroženih sovražnikovih trgovskih ladij, med katerimi je bilo več čezmorskih ladij natovorenih z vojnim materialom za Anglijo. Ta napad je razbil cel konvoj. V napadih na vojaške cilje v izlivu Temze in v Hambera so vojna letala zmetala bombe na ladje, delnice in doke. Oborožena ogledniška letala so izvedla uspešen napad na neko trgovsko ladjo nedaleč od severne škoteke obale, kakor tudi na neki bojni čoln ob jugovzhodni angleški obali. Daljnometno topništvo kopenske vojske je večeraj in ponoči streljalo na važne vojaške cilje v jugovzhodni Angliji.

Nekaj lovcev podmornic je zbil večeraj na atlantski obali angleški bombnik, ki je brez uspeha metal bombe.

Preteklo noč sovražnik ni letel nad nemškim tlemi nad zasedenim ozemljem. — Izginila so tri nemška letala.

Voja na morju

Berlin, 13. febr. DNB: Izvedelo se je, da je bil majhen nemški minonosec na atlantski obali napa-

den od sovražne podmornice. Minonoscu se je s spretnim manevriranjem posrečilo izogniti se trem torpedom, končno pa je sam prešel v napad in metal bombe na podmornico. (AA)

Angleška poročila

London, 13. februarja. t. Reuter: Letalsko ministertvo poroča:

V pretekli noči je bilo delovanje sovražnega letalstva omejeno in so bile vržene bombe samo na nekatere kraje zahodne in jugozahodne Anglije. Škoda je neznatna. Tudi človeških žrtev je malo.

Danes podnevno je sovražno letalstvo mirovalo. Nad Anglijo je bil opažen samo en bombnik. — Admiraliteta poroča, da je neki njen rušilec sestrelil en sovražni bombnik nad morjem.

Angleško brodovje križari po Atlantiku

London, 13. febr. b. Močne enote angleške vojne mornarice so izvršile v zadnjih treh dneh in nočeh ogledniške vožnje na Atlantskem oceanu in se nikjer niso srečale s sovražnimi enotami. Dogodil se je samo en incident, kakor poroča »Reuters«, ko je prednočnim nastal alarm. Vsi topovi so bili pripravljeni za boj, vendar se je pokazalo, da ni prišla na vidik sovražna ladja, temveč neka pomožna angleška križarka

Italijanske navedbe o letalskih izgubah

Rim, 13. febr. Stefani. Listi podčrtavajo, da so po uradnih sporočilih glavnega štaba italijanskih oboroženih sil bile izgube sovražnika od nedelje do večerj naslednje:

Med letalskimi bitkami je bilo sestreljenih 32 sovražnih letal, in sicer so jih sestrelili lovci. Devet sovražnih letal je sestrelilo protiletalsko topništvo, na tleh pa je bilo uničenih 33 sovražnih letal. V štirih dneh je torej sovražnik izgubil 74 letal zaradi delovanja italijanskega letalstva in protiletalskega topništva. (Številke se nanašajo na albansko in afriško bojišče.) (AA.)

Napad na Malto

Berlin, 13. febr. Stefani: Večeraj popoldne so nemški bombniki, ki so v Italiji, napadli Malto. Pri tem je prišlo do hude letalske bitke z angle-

Novi banovinski proračun

V ponedeljek, dne 17. t. m. dopoldne, se seane naš bankski svet, da bo razpravljalo o novem banovinskem proračunu za leto 1941. Ob tej priliki bomo slišali iz ust merodajnih faktorjev v naši banovini, predvsem gg. bana in načelnikov posameznih oddelkov, kakšen je položaj v naši banovini, kaj delata državna in banovinska oblast in kakšni so njeni načrti v zvezi z izvajanjem novega proračuna. Gg. člani banskega sveta pa bodo opozorili merodajne faktorje v naši banovini in izven njenih mej, kakšne so potrebe našega ljudstva v teh časih.

Toda še vedno bo treba znova poudariti potrebo ustanovitve banovine Slovenije, saj vidimo prav pri banovinskem proračunu, da ima zadnje besedo vedno le še finančni minister v Belgradu.

Novi banovinski proračun je sestavljen na osnovi izvajanja prejšnjega proračuna za 1940-41, kolikor se je to pokazalo v dosedanjih dobi, od 1. aprila 1940 dalje, ko je namreč sedanji proračun stopil v veljavo. Zaključni računi naše banovine kažejo, da so bili banovinski proračuni vedno realni in so se izvrševali do skrajnih mej proračunske višine. To velja tudi za proračun za 1940-41, ki je bil realiziran v dohodkih do konca januarja 1941 sorazmerno dobi 10 mesecev s 97,7%. To je izredno visok odstotek, ki priča o pravilnosti sestavljalca proračuna in o dobrem gospodarstvu v teku proračunskega leta. V glavnem so dale do januarja 1941 doklade na državne neposredne davke odgovarjajoči znesek, nekatere banovinske davčnice pa so prinesle celo več, kot je bilo proračunano, le malokatero so zaostale za pričakovanimi donosi, to pa iz razlogov, s katerimi ni bilo mogoče računati pri sestavi proračuna za 1940-41.

Novi proračun za leto 1941. je sestavljen samo za dobo 9 mesecev in bo s tem prilagojen v smislu novega zakona o državnem računovodstvu državnemu proračunu, katerega proračunsko leto se bo odslej krilo s koledarskim letom in je zato potrebna sedaj prehodna doba 9 mesecev za prehodno proračunsko leto 1941. Novi proračun bo v veljavi od 1. aprila 1941 do 31. decembra 1941, torej za dobo 9 mesecev.

V naslednjem podajamo številčni pregled novega proračuna za 1941: dohodki so proračunani na 125.070.000 din, izdatki na ravnotoliko vsoto.

Izdatki (potrebščine) so naslednji: občni oddelek in glavna pisarna 6.580.890, upravni oddelek 1.211.700, kmetijski oddelek 8.594.380, prosvetni oddelek 21.966.310, tehnični oddelek 40.650.940, oddelek za socialno politiko in ljudsko zdravje 10.339.120, finančni oddelek 13.348.860, oddelek za trgovino, obrt in industrijo 3.767.810, prispevek banovinskim zavodom 13.610.650, proračunski rezervni kredit pa 5 milij. dinarjev.

Dohodki so proračunani v naslednji višini: doklade na drž neposredne davke 59.596.250 din, delež na skupnem davku na poslovni promet 4.185.000 din, trošarine na 34.065.000 din, davki in takse na 18.487.500 din, odkupnina za osebno delo 112.500 din, razni dohodki 4.549.410 din in terjatve iz prejšnjih let 3.975.000 din.

Splošni pregled proračuna

Primerjava proračuna za 1941 s proračunom za 1940-41, ki je zdaj v veljavi, kaže, če upoštevamo, da se tekoči proračun nanaša na 12 mesecev, novi proračunski predlog pa na 9 mesecev, da so izdatki narasli. To povečanje izdatkov se pozna pri vseh oddelkih, zlasti pa je občutno pri prosvetnem in tehničnem oddelku, v manjši meri tudi pri oddelku za socialno politiko in ljudsko zdravje.

Povečanje izdatkov je pripisovati tako povečanju osebnih izdatkov zaradi lanskega zvišanja prejemkov državnih in banovinskih uslužbencev, kakor tudi zvišanju materialnih izdatkov. Slednji so narasli zaradi višjih nabavnih cen za hrano in material, ki ga potrebujejo posamezni zavodi in podjetja ter ustanove in še oddelki sami. Indeks cen je v primeri z lanskim letom znatno narasel in zaenkrat še vedno narašča, kar postavlja banovino pred vedno težjo nalogo, kako preskrbeti potrebna sredstva za financiranje njenih številnih zavodov in ustanov ter sploh materialnih potreb.

Posebno so se zvišali materialni izdatki onih ustanov in zavodov, ki nimajo lastnih ekonomij, da bi s povečanimi lastnimi dohodki krili velik del svojih povečanih potreb zaradi višjih cen. V veliki meri je bilo potrebno tudi zagotoviti znatnejša sredstva v banovinskem proračunu na primer za ceste, kjer se material potrebuje in troši predvsem v mesecih do konca leta, manj pozimi, ko večinoma zapade sneg, kar onemogoča dela na cestah v smeri popravil in nove gradbe. Zaradi tega tudi opažamo veliko povečanje izdatkov tehničnega oddelka, ki mora največji del svojih nalog izvršiti že v 9 mesecih od sedaj običajnega proračunskega leta in so dejansko potrebe v prvih treh mesecih koledarskega, odn. v zadnjih treh mesecih dosedanjega proračunskega leta vedno majhne iz že navedenih sezonskih razlogov.

Glavne izpremembe

Primerjava dosedaj veljavnega proračuna z novim proračunskim predlogom nam kaže naslednje najvažnejše izpremembe:

Povečani v proračunu obnovega oddelka bodo izdatki za nacionalno prosveto in podpore za vse prireditve v naši banovini in udeležbe izven naše banovine.

V proračunu upravnega oddelka so odpadli izdatki za podpore pri komasaciji občin, ker je to delo sedaj dovršeno.

V kmetijskem oddelku so proračunani višji izdatki za kmetijsko gospodinsko izobrazbo. Nova je postavka 300.000 din kot prispevek k ureditvi posestva »Lepi dol«, kjer bo nastanjen poseben zavod za pospeševanje gojitve pečkatga sadja, kar je za našo banovino velike važnosti. Povečani bodo tudi stvarni izdatki veterinarskega oddelka, čeprav so štane nekatere manjše postavke. Odpadli so tudi nekatere enkratne izredne postavke v tem oddelku, ki so zadovoljile dotično potrebo v sedanjem proračunskem letu.

V proračunu prosvetnega oddelka je nova postavka 240.000 din za stanarino učiteljem poročenim z neučiteljki za leto 1939-1940. Povišane so postavke za najemnino srednjih šol, kakor tudi za izredne potrebščine za srednje in učiteljske šole. Zvišana je tudi postavka podpora za telesno vzgojo učencev in učiteljstva, nadalje podpora Ljubljanski Filharmoniji. Med izrednimi izdatki je nova postavka 288.000 din za popravilo Dijaškega doma v Kočevju in odkup opreme, 400.000 din za adaptacijo poslopja L. drž. realne gimnazije v Ljubljani in 600.000 din za odkup opreme za gimnazijo na Rakovniku in ureditve novih učilnic.

V proračunu tehničnega oddelka je predvidena posebna izredna postavka za cestarje v znesku 945.000 din. Postavka: prispevek banovine k vzdrževanju cest in mostov, ki so v oskrbi okrajnih cestnih odborov in k vzdrževanju železniških dovoznih cest od 15 milijonov din za celo leto 1940 do 1941 na 20 milij. dinov za 9 mesecev 1941. Iz-

redni novi izdatki tega oddelka so: nabava sterilizatorja in operacijske mize za okulistični oddelek v javni bolnišnici v Celju 100.000 din, nabava rentgenske aparata, sterilizatorja in kratkovalnega aparata za javno bolnišnico v Slovenjem gradu 150.000 din in nabava prenosljivega rentgenskega aparata, preureditev gospodarskih poslopj pri javni bolnišnici v Brezicah 100.000 din.

V proračunu oddelka za trgovino, obrt in industrijo je povezana postavka: odplačilo dolga in obresti za zgradbo drž. tekstilne šole v Kranju od dosedanjih 750.000 din za l. 1940-41 na 1.031.000 din za 1941. Nova pa je izredna postavka 265.000 din za stroške za preureditev električne napeljave v Srednji tehnični šoli v Ljubljani.

Dohodki

Stopnje banovinskih davjatov in davščin bodo ostale v glavnem neizpremenjene. Izvršene bodo le majhne izpremembe, ki so v zvezi z zadnjo takšno in trošarinsko reformo, da se prilagodijo stopnje banovinskih trošarin in taks nov nastalim razmeram. Doklada bo ostala neizpremenjena: 50% občna, 5% cestna, 5% zdravstvena in 35% šolska doklada. Ker pa se je donos neposrednih davkov zaradi davčnih reform dvignil, bo tudi banovina imela višje dohodke, kar ji je v največji meri omogočilo, da je povečanje nujno potrebnih izdatkov pokrila z že obstoječimi davčnimi viri na dosedanjih stopnji.

Ukinitev nekaterih izvoznih carin na les

Na svoji seji dne 18. januarja je sklenil ministri svet na predlog finančnega ministra ukiniti nekatere izvozne carine, ki so bile vpeljane dne 1. aprila 1940. Ukinitve so naslednje izvozne carine iz tarifne postavke št. 24: 2. c. deske, plohi, letve in skobe (late) a. iglastega drevia, ki je znašala doslej 0,20 din za 100 kg iz b. ostalega drevia doslej 0,20 din za 100 kg in stavbni les, obtesan ali razžagan, v vseh dimenzijah: c. ostali 0,20 din za 100 kg.

Odlok o tem je stopil v veljavo dne 12. februarja 1941, z objavo v »Službenih novinah«.

Anketa o ureditvi prometa s kožami

Na pobudo Zveze industrijcev je bila v četrtek pri kr. banki upravi, pod vodstvom načelnika odd. za trgovino, obrt in industrijo g. dr. Trstenjaka, anketa glede ureditve vprašanja prometa s kožami. Ankete so se udeležili v imenu Zveze industrijcev načelnik usnjarskega oddelka g. Ivan Majeršič, tajnik Albert Koser in gg. Kalin Savel, Zdenko Knez in Tone Knalič. Zvezo trgovskih združenj so zastopali gg. Lavrič Josip, Presker in dr. Pustišek, Zbornico za TOI pa tajnik gospod. dr. Pretnar. Zveza mesarskih združenj, ki je bila tudi vabljen, se ankete ni udeležila po svojih predstavnikih. Po izčrpi debati, v kateri so zastopniki posameznih organizacij povedali svoje stališče k temu problemu, se je anketa soglasno izrekla za nujno ureditev vprašanja prometa s kožami, pri čemer zamorejo služiti za osnovo predlog, ki jih je v tem pogledu nedavno stavila kr. banki upravi Zveza industrijcev. Prisotni so dobili vtis, da obstoja tudi pri pristojnih činiteljnih resna volja za zadovoljivo rešitev tega perečega vprašanja, tako da izgleda, da moremo v kratkem računati z novim režimom v prometu s surovimi kožami in v oskrbi usnjarskih obratov s to važno surovino.

Kontrola uvoza kož in usnja

V »Službenem listu« kr. banke uprave od 12. t. m. je objavljena naredba, po kateri je predpisana registracija uvoznikov surovih in suhih kož, usnja in izdelkov iz usnja, krzna in izdelkov iz krzna, lubadi za strojenje ter izvlečkov in snovi za strojenje. Prijavo za registracijo je poslati ravnateljstvu za zunanjo trgovino v Belgradu do 15. t. m. Uvoznik mora priložiti svoji prošnji za registracijo:

1. overljen kolkovan prepis dovolila ali pooblastila za izvrševanje obrta, ali overjen kolkovan prepis potrdila o prijavi obrta, izdanega po § 456 zakona o obrtih;

2. potrdilo pristojne strokovne prielne združbe (združbe industrijcev ali obrtnikov) o članstvu pri združbi, izdano potem, ko stopi ta naredba v veljavo. Trgovci, ki uvažajo tako blago, morajo predložiti potrdilo o svojem članstvu pri prisilni združbi, ki ga overi pristojna zbornica;

3. zadruga, ustanovljene po zakonu o gospodarskih združenjih, ki uvažajo tako blago, morajo predložiti overjen prepis pravil, registriranih pri pristojnem sodišču;

4. seznam uvoženih količin blaga iz člena 1. v poslednjih dveh letih (1938 in 1939 ali 1939 in 1940) za navedbo številke in datuma uvoznih carinskih deklaracij (količina in vrednost) in carinarnic, pri katerih se je blago uvozilo. Uvozniki morajo priložiti temu seznamu izvorne uvozne carinske deklaracije, ki se jim po primerjavi vrnejo. Če prosilec carinskih deklaracij ne more predložiti, mora predložiti overjen izpisek iz uvoznega kontrolnika, ministrstva za finance, iz katerega mora biti razvidno, koliko blaga iz čl. 1. te naredbe je v teh letih uvozilo. Ravnateljstvo oz. organi, ki so od njega pooblaščen, vpišejo v register uvoznikov zgoraj omenjenih proizvodov tiste osebe, ki dokažejo, da spolnjujejo predne pogoje. Po opravljeni registraciji mora uvoznik v 15 dneh od dne priobčitve položiti pri ravnateljstvu varščino v znesku 20.000 dinarjev.

Sestanek jugoslovansko-italijanskega mešanega odhoda. Za dne 21. t. m. je sklicana seja stalnega jugoslovansko-italijanskega odbora v Rimu. Našo delegacijo bo vodil g. dr. Sava Obradović, pomočnik ministra trgovine in industrije, v delegaciji pa bo tudi g. dr. Ivo Belin, viceguverner Narodne banke. Na dnevnem redu razprav bo pravke obstoječih kontingentov in nekatere vprašanja plačilnega prometa. Ne gre torej za določitev kontingentov, temveč samo za korekture.

Kontrola zalog pšenice, pšenične moke, rži in ječmena. Iz Belgrada poročajo, da je že izdelan načrt uredbe o popolni kontroli zalog pšenice, pšenične moke, rži in ječmena. Uredba vsebuje prijave vseh zalog teh vrst žita. Kontrola bo izvedena na ta način, da bo tudi za najmanjše količine potrebno prevozno dovoljenje. Popisane bodo zaloge v vsej državi, ne samo v produkcijskih okrajih. Radi omogočenja prisilnega odkupa bodo določene zelo stroge kazni.

Carinske ugodnosti za fioce. Iz Belgrada poročajo, da se tam mudijo posebna italijanska delegacija, ki zahteva tudi za uvoz fioce iz Italije iste carinske ugodnosti, kot jih uživa nemška celulozna volna.

Nekoliko zmanjšan je proračunski donos trošarine na bencin in pnevmatike zaradi nazadovanja avtomobilskega prometa v naši državi v zvezi z racioniranjem potrošnje pogonskih sredstev in težav pri nabavi pnevmatik za obnovo v inozemstvu. Tudi pričakovani donos davčnine na jedilna olja je znižan, kar je v zvezi z dejanskim donosom v tekočem proračunskem letu in pomeni torej prilagoditev dejanskemu stanju.

Banovina pričakuje tudi povečani donos od takse na prenos nepremičnin, ker je kupcija z nepremičninami še vedno živahna in namerava stopnje prilagoditi novo nastalemu stanju zaradi preureditve tozadevne državne takse stopnje, pri čemer pa bodo ostale v veljavi dosedanje olajšave za one prenose nepremičnin, ki nimajo zveze s spekulacijo.

Med dohodki je vsebovan tudi blagajniški prebitek iz leta 1940-41, ki je proračunan na 1,5 milij. din. Tudi se nadeja banovina večjega donosa od nepobranih terjatev za banovinske davščine iz prejšnjih let.

Iz tega je razvidno, da je novi proračunski predlog naše banovine zvišan, vendar je za to zvišanje bilo dano kritje že s povečanim donosom obstoječih davčnih vrst in stopenj in bodo izvršene najbrž le majhne izpremembe pri stopnjah, da se prilagodi tudi banovinska davčna stopnja novo nastalemu stanju zaradi zvišanja nekkih državnih trošarin in taks.

Ureditev položaja zaščitenih zadrug in njih zvez na Hrvaškem. Ban banovine Hrvatske g. dr. Šubašič je izdal naredba o začasnih ureditvi odnosov kmetijskih kreditnih in drugih gospodarskih zadrug, ki se nahajajo pod zaščito, do njih upnikov. Po tej naredbi morajo zadruga oz. njih zveze prositi za podaljšanje zaštite najkasneje do 31. maja 1941 brez ozira na trajanje roka zaštite. Zaščita velja tem zadržugom do rešitve njih prošnje.

Izvoz suhih češpelj. Pozivajo se zainteresirani izvozniki, ki imajo na razpolago suhe češpelje za izvoz, naj e ekspresno-priporočnim pismom prijavijo ravnateljstvu za zunanjo trgovino v Belgradu, poštni predal 818, celotno količino blaga, ki ga imajo na dladišču kakor tudi količine, ki bi jih radi izvozili do prihodnje letine. V svojih prijavah morajo izvozniki označiti razen količine tudi kraj, občino in okraj, v katerem so imeli olive na skladišču. Opozarjajo se izvozniki, da predložijo prijave najkasneje do 19. t. m., ker jih pozneje ne bo mogoče več upoštevati.

Racioniranje na Hrvaškem. Rok 15 dni za prijavo za potrošniške legitimacije na Hrvaškem, ki je potekel dne 12. februarja letos, je banki naredbi podalšan do 20. februarja zaključno.

Nova tvrdka v Belgradu. V Belgradu je začela poslovati tvrdka »Prvi jugoslovanski statistični zavod«, Dečanska 29, ki se peča s prodajo raznih statističnih strojev. Med prvimi nudi sedaj statistični stroj »Statobot«.

Borze

Dne 13. februarja 1941.

Denar
Nemška marka 17.72—17.92

Ameriški dolar 55.—

Devizni promet je znašal na zagrebški borzi 6.972.612 din, na belgrajski 6.080.000 din, od tega 100.628 in 218.000 mark, 29.681 svic. frankov in 12 tisoč 338 dolarjev. — V efektivih je bilo prometa na belgrajski borzi 500.000 din.

Ljubljana — uradni tečaj:

London, 1 funt	174.57	177.77
Newyork, 100 dolarjev	4425.00—4485.00	
Ženeva, 100 frankov	1028.64—1038.64	

Ljubljana — zasebni kliring:

London, 1 funt	215.90—219.10
Newyork, 100 dolarjev	5480.00—5520.00
Ženeva, 100 frankov	1271.10—1281.10

Ljubljana — svobodno tržišče:

Berlin, 100 mark	1772.00—1792.00
Solun, 100 drahem	38.— den.

Smučarske štafete — najdramatičnejša vrsta tekmovanja

Ze priprave štafetnih prog, že gredo v predpisane popolnosti, so zanimivo poglavje. Popolnost te renskih priprav je v tem, da se izpelje toliko prog, kolikor tekače tekmovanje predvideva. Običajno tebejo štafete štirje tekmovalci. Pri tem številu so torej potrebni štirje sektorji. Vsak izmed teh mora biti zaključena celota v smislu značaja, kakršnega naj vsaka posamezna proga predstavlja.

Ce si ogledamo tekmovalne smučarske proge tako za hitrostni, vztrajnostni in maratonski tek, najdemo pri vseh uporabljene vse prvine smučarske tekmovalne proge, to je ravnino, vzpon in padec, le da pri vsaki izmed njih v drugačnem medsebojnem razmerju. Tako vsebuje n. pr. proga za hitrostni, do 18 km tek tretjino ravnine, tretjino vzpona in tretjino padca ter zaradi tega najvišji odstotek višinske razlike, in sicer do 3% daljave proge. Dočim se pri vztrajnostnem, to je 80 km teku razmerje spremeni v prid ravnine, kar navadno zniža višinsko razliko za 1%, se pri 50 km progi za maratonski tek prej navedeno razmerje popolnoma poruši v prilog ravnine. Pri maratonski progi vsi vzponi in padci izpeljani v kar najmilejši obliki, saj še vkljub temu takšna 50 km proga vsebuje 400 in več metrov višinske razlike; seveda pa »zabeljena« 18 km proga vsebuje do 550 m višinske razlike. Tekmovanja na prej opisanih progah zahtevajo v tekmovalcu moza in moštra obremen Smučarski tekač mora torej biti odločen, utrjen in spreten. Navadnemu opazovalcu smučarski teki ne nudijo kdove kakšnega užitka, ker more tekače opazovati le na gotovem odseku proge ali pa na cilju, kako prihajajo eni izbrpani, drugi bolj sveži itd.

Vse drugače je to pri štafetah. Kakor že uvo-

Zasebni kliring, Zagreb: Solun 100 drahem 38 denar. — Belgrad: Solun 100 drahem 37.65 do 38.35.

Zürich: Belgrad 10, Pariz 7.60, London 16.11, Newyork 431, Bruselj 60, Milan 21.70, Madrid 40, Amsterdam 229, Berlin 172.50, Stockholm 102.625, Oslo 98.50, Kopenhagen 83.50, Sofija 425, Lizbona 17.27, Budimpešta 85, Atene 3.00, Carigrad 3.375, Bukarešta 2.125, Helsingfors 8.75, Buenos Aires 101.625.

Vrednostni papirji

Vojna škoda:

v Ljubljani 476—479
v Zagrebu 478 denar
v Belgradu 478—478.25

Ljubljana. Državni papirji: 7% investicijsko posojilo 100.50—101.50, agrariji 55—57, vojna škoda promptna 476—479, begluške obveznice 85.50 do 86.50, dalm. agrariji 81—82, 8% Blerovo posojilo 106.50—107.50, 7% Blerovo posojilo 101—102, 7% posojilo Drž. hip. banke 102—104, 7% stab. posojilo 97—98. — Delnice: Narodna banka 7000—7050, Trboveljska 390—400, Kranjska industrijska družba 142 denar.

Zagreb. Državni papirji: 7% inv. pos. 101 denar, agrariji 55—57, vojna škoda promptna 478 denar, begluške obveznice 86 blago, dalm. agrariji 81 blago, 6% šumske obveznice 80 blago, 4% sev. agrariji 56 blago, 8% Blerovo posojilo 106 denar, 7% Blerovo posojilo 100 denar, 7% posojilo Drž. hip. banke 102 denar, 7% stab. posojilo 96 denar. — Delnice: Narodna banka 7.000—7.050, Priv. agrarna banka 205 denar, Trboveljska 397.50—402, Sladk. tov. Bečkerek 700 denar.

Belgrad. Državni papirji 7% inv. pos. 101.50 denar (101.50), vojna škoda promptna 478—478.25 (478.50), begluške obveznice 85.50—86, dalm. agr. 80.25—80.75 (20.25), 6% šumske obveznice 80 do 80.50, 4% severni agrariji 55.75—56, 8% Blerovo posojilo 107.50 denar, 7% Blerovo posojilo 101 denar, 7% posojilo Drž. hip. banke 102.50 denar, 7% stab. posojilo 98 denar.

Zitni trg

Novi Sad: Ječmen bač., srem. 555—565, fižol bač. srem belj brez vreče 2% kasa duplikat 615—620. — Tendence neizpremenjena.

Gene živini in kmetijskim pridelkom

Cene živine in kmetijskih pridelkov v Ljubljani (mesto), dne 5. febr. t. l. Voli I. vrste 9.50 do 10 din, voli II. vrste 8.50—9 din, voli III. vrste 8—9 din, telice I. vrste 9.50—10 din, telice II. vrste 8.50—9 din, telice III. vrste 8—9 din, krave I. vrste 8—8.50 din, krave II. vrste 7—8 din, krave III. vrste 6—7 din, teleta I. in II. vrste 12 din, prašiči, domači špeharji, 15—16 din, sremski prašiči 17.50 do 19 din, prašiči pršutarji 13—14 din za 1 kg žive teže. — Goveje meso I. vrste prednji del 16 din, zadnji del 18 din, goveje meso II. vrste prednji del 13 din, zadnji del 15 din, svinjina 18 do 24 din, slanina 23—26 din, svinjska mast 28 do 30 din čisti med 36 din, goveje surove kože 23 din, telečje surove kože 26 din, svinjske surove kože 15 din za 1 kg. Ječmen 4.50—5 din, rž 4.50 do 5 din, oves 4—5 din, koruza 4—4.25 din, fižol 6—8 din, krompir 1.50—2 din, seno 1—1.30 din, slama 0.70 din, jabolka I. vrste 14 din, II. vrste 10 din, III. vrste 8 din, suhe hruške I. vrste 16 din, II. vrste 12 din, III. vrste 10 din, pšenična moka 5.50—9.50 din, koruzna moka 4—5 din, ajdova moka 7—12 din za 1 kg. — Trda drva 155 do 165 din za 1 kub. meter, javca 1.75 din za kos, mleko 2.50—3 din za liter, surovo oz. čajno maslo 40—52 din za 1 kg. — Navadno mešano vino v gostinah 16—18 din za liter, finejše sortirano vino v gostinah 20—22 din za liter.

V Medlki, dne 4. februarja 1941: Zivinski sejem je bil zelo dobro obiskan ter je bil tudi dogon živine zelo velik. Dogon: 338 volov, 203 junci, 137 krav, 42 glav jalove živine in 165 prašičev. Domačim kupcem je bilo prodano: 79 volov, 47 juncev, 39 krav, 12 glav jalove živine in 36 prašičev. Inozemskim kupcem je bilo prodano 36 volov. Cene so bile naslednje: voli prve vrste 8 do 9 din, druge vrste 7.50—7.75 din, tretje vrste 7.25 din; junci prve vrste 8—8.25 din, druge vrste 7.50 din, tretje vrste 7.25 din; krave za plemo 8.50 din, krave prve vrste 8 din, druge vrste 7.50 din, tretje vrste 6.50 din in rejna jalova živina po 7.50 din za kg žive teže. Mladi prašički za rejo po 190 din do 290 din za glavo.

doma rečeno, so tu že same predpriprave prog zanimiva stvar. Kajti za štafeto tekmovanje se v skrajnem primeru lahko pripravi enotna proga z enim predajnim mestom za vse tekmovalce. Lahko pa tudi poteka proga iz enega v drug kraj, pri čemer se vršijo predaje na vmesnih določenih mestih. Slednje omenjeni način je bolj uveljavljen pri lahkoatletskih štafetah, dočim pri smučarskih skoraj ni poznan. Lahkoatletske štafete se od smučarskih bistveno razlikujejo v tem, da prve šestokrat služijo kakemu poslanstvu, n. pr. fantovska štafeta z žaro prsti iz selškega pokopališča na Krekov grob, ali olimpijska štafeta z baklo iz Aten v Berlin. Smučarske štafete pa se prirejajo izključno kot zimske tekmovalne igre. Za srednje popolne, najčešče uporabljene priprave veljajo one, če so prednje izpeljane v dveh zankah, med katerimi se nahaja »predajni krog«. Seje tu smo prišli do mesta, kjer nastane razlika v progah med v prejšnjem odstavku naštetimi načini smučarskih tekov in med štafetnimi teki. V vsaki izmed prejšnjih vrst prog smo našli formulo za vzpon, padec, ravnino. Pri pripravah štafetnih prog z najmanj dvema zankama to obvezno določilo popolnoma odpade. Tu je izpeljava povsem odvisna od iznajdljivosti prireditelja in od tega, kakšen svet mu je za ta namen na razpolago. Ponujenih je nešteto možnosti. Kdor se malo ozre po tekmovalcih, bo hitro našel ključ za najboljši odgovarjajočo pripravo prog. Videl bomo šibkega fanta, ki s težavo spe v breg, ravnino pa urno pobira, njegov tekmeč je pa zastaven, a živo razgiban, ki tišči v breg kakor hribovsko šibanje in v smuku se drži dosti trdno. Rešitev je tu: značajni prog naj bodo prilagojeni značajem tekmovalcev kot takih. Ena zanka naj bo izrazito gorska, druga izrazito ravninska.

Takšne vrste tekmovanje se bo vršilo prihodnjo nedeljo v Radovljici, ko se bodo štafete Zveze fantovskih oddelkov že drugič borile za krasno simbolično smučarsko palico, katero je v ta namen podaril g. župan dr. Jure Adlešič Kogar zanima plemenita borba idealne mladine na snežnih poljanah, ne bo zamudil te prilike in bo posetil v nedeljo, 16. februarja II. del smučarskega prvenstva ZFO, ki se bo vršilo dopoldne v Radovljici in nadaljevalo ter zaključilo popoldne v Kropi.

Smučarski praznik šolske mladine

iz radovljiškega okraja na Breznici - Proslava pred Prešernovim domom na Vrbi

Zlata zarja še ni vzbudila gorskih vrhov nad Breznico, ko so se že zgrinjale od vseh strani čete navdušenih mladih smučarjev in smučark pod vodstvom učiteljstva na start. S šole na Breznici je visela državna zastava, v šolskem poslopju in okrog nje pa je vrvelo življenje.

1.500 otrok, od teh 571 tekmovalcev, je nosilo čaj iz kuhinje, dvorišča in občinskega doma, hitelo k zdravniškemu pregledu in povpraševalo vodjo tekem za razne podrobnosti. Vse učiteljstvo, posebno kuharice in prireditveni odbor so imeli polne roke dela.

K sprejemu gostov pred šolo se je zbrala poleg šolske mladine in učiteljstva tudi množica domačinov, ki so celotno tekmovalje z zanimanjem spremljali in že prejšnji večer nudili oddaljenim tekmovalcem brezplačno hrano in prenočišča.

Zastopnika oblasti g. okrajnega načelnika dr. Vrečerja Ivota in zastopnika vojske g. kapitana Kapetanoviča Milivoja j najprej pozdravil okrajni šolski nadzornik g. Grad Boris, nato pa še domači župan g. Finžgar in šolski upravitelj g. Primožič Ivan. Prireditvev so počastili s svojo prisotnostjo gg.: župnik dr. Arnež, ki je daroval za šolsko mladino ob 8 sv. mašo, Demšar Josip in pisatelj Jalen Janez.

Točno b določenj uri se je vsa šolska mladina s predstavniki oblasti podala v cerkev, kjer je ubrano prepeval jeseniški mladinski zbor in deloma vsi učenci.

Do 9 so bile izvršene vse priprave, razdeljene startne številke in se je pričelo tekmovalje na osmih progah. Te so bile za dva, tri in štiri kilometre speljane po pobočju nad Breznico proti Smokuču z višinsko razliko od 20—100 m in nato po ravnini do šole; za 0,5, 1 in 1,5 km ter za štafeto so pa potekale v polkrogu pred šolo, da je bilo možno gledati borbo med posamezniki vso pot.

Kljub velikemu številu tekmovalcev in tekmovalk se je ves program vršil točno, kot je bilo določeno in so bile tekme zaključene ob 11. Gostje so obiskali vse starte in cilje, se pogovarjali z gledalci in tekmovalci ter občudovali sijajno izurjenost in vztrajnost mladih smučarjev in smučark. Krasen je bil pogled na gornjo proggo, po kateri so v bliskovitem smuku drseli »dolgoprogašiči, se elegantno izogibali drevmu in grmovju ter sigurno prevozili nekatera težja mesta. Med tekmovaljem so odstopili trije učenci, Dvema so se zlomile smuči, tretjega pa je pričela boleti glava.

Za zdravniške nasvete in pomoč sta bila ves čas prireditve na razpolago gg. dr. Slivnik Anton, okrajni sanitni referent in dr. Šarec Janez. Obe ma gre za naklonjenost in požrtvovalnost priznanje in zahvala.

Takoj po tekmah so vsi tekmovalci, učiteljstvo in gledalci z gostj na čelu odšli v Vrbo. Mogočen je bil sprevid in vzorna disciplina izletnikov, ki so pred Prešernovim domom zasedli do zadnjega kotička ves prostor do lipe sredi vasi.

Proslavo je začel g. načelnik dr. Vrečer, ki je čestital učiteljstvu in učencem k sijajni prireditvi

z željo, da bi tudi v bodoče vse svoje mlade sile postavili v službo domovine. Vsi prisotni so navdušeno zapeli himno »Hej Slovenci. Nato je okr. šolski nadzornik g. Grad Boris v daljšem govoru opozoril mladino na delo današnjega dne, ki smo ga pričeli z molitvijo in sv. mašo v znak, da hočemo tudi v bodoče posnemati naše verne prednike in vsako delo z molitvijo pričeti. Navduševal je mladino za slovenstvo in jugoslovanstvo, nanižal skupino dogodkov iz narodne zgodovine, iz katerih naj se uči ljubezni do domovine in spoznava dolžnosti, ki jih stavi na nas ves današnji čas. Posebno je poudaril nujnost ljubiti svoj materni jezik, kateremu je ravno dr. France Prešeren posvetil vse svoje življenje, vse svoje velike

spodobnosti in pokazal pot, katro moremo hoditi vsi, ako hočemo izklesati narodu srečno bodočnost.

Svečanost pred Prešernovim domom je bila zaključena z državno himno in »Živio-klici Nj. Vel. kralju Petru II. in kraljevini Jugoslaviji.

Pred razdelitvijo daril so si učenci ogledali Prešernov dom in se vpisali v spominsko knjigo.

Ob priliki tekem je bila odposlana brzovajkva vdanosti Nj. Vel. kralju Petru II. in pozdravni brzovajki g. prosv. ministru dr. Mihi Kreku ter g. banu dr. Marko Natlačenju.

Izid tekem je sledeč:
Na 0,50 km je zmagala učenka Ogrin Milena

iz Boh. Bistrice v času 3:19; na 1 km je zmagala učenka Ruppnik Tomislava iz Sr. vasi v času 6:17; na 1,5 km je zmagala učenka Robič Jožeta iz Kranjske gore v času 5:19.

Na 1 km je zmagal učenec Jensterle Peter iz Boh. Bistrice v času 4:50; na 2 km je zmagal učenec Papler Tine iz Begunj v času 11:27; na 3 km je zmagal učenec Magnik Marijan iz Dovjega v času 16:50; na 4 k mje zmagal učenec Dolžan Srečko iz Dovjega v času 22:41.

Izmed štafet je prišla prva na cilj štafeta šole Bled v 22:22. Sledila ji je šola Gorjuše v 23, Jesenice v 24:42 in Gorje v 24:42. Nastopilo je 20 štafet, od katerih so vse prišle na cilj.

Po objavi rezultatov in razdelitvi daril so odšli učenci in učiteljstvo na kolodvor, od tam pa so se polni nepozabnih vtisov odpeljali na svoje domove.

Naj bi tej prvi sledile vsako leto nove še večje prireditve in pripravljale mladino na bodočnost, ki bo v čast slovenskemu narodu in v srečo Jugoslavije.



Start štafete na Breznici



Start deklic na 1,5 km na Breznici

Štirje možje čakajo na sodbo

Pred kratkim so še vodili usodo Francije

Ledeno mrzlo je v majhnem Riomu, ki je miren in spokojen, kaor da bi spal zimsko spanje. Debela snežna odeja ga pokriva. Le dvakrat na dan prekine obzračno tišino po riomskih ulicah brnenje težkega avtobusa, ki vozi dvakrat dnevno iz Vichya v Riom; vsakikrat pripelje zanimive goste v zaspano mesto, ki bo kmalu prizorišče velikega procesa, kateremu bo prisluhnil svet. Bodoči dnevi že mečejo svojo senco v svet, ljudje, ki se morajo pripraviti za sodelovanje v procesu, pe polagoma prihajajo v Riom, da se bodo lažje pripravili. Za visokimi okni justične palače vlada nemirno vrvenje. Ze več mesecev sestavljajo obtožnico proti ljudem, ki so okrivljeni, da je Francija zgubila vojno. Dva majhna hotela v mestu pa skrbita za skrbstvo ljudem, ki bodo sodelovali pri procesu. V »Hotel du Palais bivajo uradniki iz justične palače in drugi državni organi, ki sodelujejo pri pripravah za proces, v »hotelu potnikov« pa žive branilci obtožnih, njihovi sorodniki in drugi ljudje, ki jih pridejo obiskat. To sta dva svetova, živeča v popolnoma različnem ozračju in čakata, kdaj bo prišlo do odločilnega trenutka, ko se bodo kresale misli, trditve, dokazi, napadi in obramba. Med obojima skupinama slišiš žušljanje in šepet, strastno se menijo o tem, bo li razprava javna ali tajna. V načelu bi morala biti razprava javna, toda ta ali ona stran bi lahko zahtevala, naj bo kak del razprave tajen, za zaprtimi vrati. Obramba se je odločila, da bo v tem primeru skupno protestirala. Obtožba pa je jasna v tem, da je nad vsem dogajanjem državni interes in da je od njega konec koncev odvisno vprašanje, o čemu lahko govorijo javno in kaj mora biti tajno.

Kdo so obtoženci in kako žive

V »hotelu potnikov« skrbe in kuhajo tudi za obtožence, ki so zaprti v trdnjavi Bourrassol blizu Rioma. Tam žive naši stari znanci Leon Blum, Eduard Daladier, Guy la Chambre in Gamelin. Mali podeželski hoteli prav nič ne zaostajajo za znanimi pariškimi hoteli, kar se tiče telesnih dobrot. Toda vojna je kruto posegla v kraljestvo jedilnih listov in tudi visoki gostje teh hotelov morajo oddati karte, če hočejo dobiti kaj za kosilo ali večerjo. Vsak menu, ki ga sestavi hotelir za svoje goste v Bourrassoulu, je natančno preiskan. Če je kosilo dodan košček sira, ga pazniki prej

stehtajo, ker ne sme biti težji od 25 gramov na dan za osebo. Kar je več, je neusmiljeno zaplenjeno. V okviru sedanjih možnosti pa dobe bivši francoski vodilnj možje kar najbolj čedno in skrbno pripravljeno jedi. Hotelir tudi ni opustil lepe stare nedeljske navade: takrat jim postreže s kurjjo pečenko.

Dvakrat na dan pripelje sluga na kolesu hrano visokim jetnikom v grad Bourrassol. Tam jo mora zopet segreti, kajti državni zapor je oddaljen pol ure vožnje s kolesom od Rioma. Edini majhen taksi, ki stoji na kolodvoru v Riomu, prevaža znance in sorodnike obtožnih, ki prihajajo na obisk ali službeno k njim, ako se sami ne pripeljejo z avtomobilom. To je danes zaradi pomanjkanja bencina težko, zato velika večina prihaja z vlakom. K Daladieru prihaja redno po enkrat na teden njegov sin, čisto pride tudi njegova sestra, ki skrbi kakor mati zanj, čisti perilo, pleče in šiva nogavice itd. Guy la Chambre vidi vsak dan svojo gospo. Preselila se je v Vichy in prihaja k njemu vsak popoldan z brzovlakom, ker za avtomobil ne dobi več bencina. Ona je njegova tajnica, vsak dan ji narekuje svojo obrambo. Ob sedmih zvečer se zopet odpelje z brzovlakom v Vichy. K Leonu Blumu pride večkrat snaha. Prinaša mu poročila njegovega sina Roberta, ki je interniran v Nemčiji kot vojni ujetnik. Vsako nedeljo pride tudi gospa Gamelinova. Stanuje v Lionu. Pripelje se z avtobusom, ki prihaja iz Liona v Riom, odtoč pa o mahne peš po 4 km dolgi poti do zaporov, če je lepo.

Blizu Bourrassola je lep gradič Mirabell, ki je bil prvotno določen za prisilno bivališče zaprtih francoskih državljanov, pa se je grofica Lamarche, njegova lastnica, tej želji uprla in je tudi uspela. V gradu ni pravlega pohištva in še manj ugodja, ker je urejen le tako, da lahko bivaš v njem poletu, ko je najbolj vroče. Sicer pa tudi Bourrassol ni pripraven za zimo, zlasti še ne za tako hudo in dolgo, kakor je, letošnja. V vsako sobo, visoki jetniki žive namreč ločeno vsak v svoji sobi, so morali postaviti majhno železno peč. Pazniki imajo točna navodila, kako morajo z njimi ravnati. Hladni morajo biti do njih in korektni, nobenega privatnega razgovora ne smejo imeti z njimi. Ni lahka ta služba, zato jih večkrat izmenjajo. Stanovati morajo v majhni, en kilometer od Bourrassola oddaljeni vasi Ménérol. Noč in

dan stoji pred gradom straža, da skrbi za točno izvrševanje vseh navodil ter odganja radovedneže. Jetnike težko vidiš. Sedaj so vsi zaposleni z delom za svojo obrambo. Leon Blum piše zgodovino svojega življenja, popisuje karijero, ki jo je razbila politika; Gamelin študira spomine, ki jih je sam napisal, točko za točko. Ti spomini naj bi bili tudi njegova obramba. Samo Daladier izkorišča dovoljenje, da sme vsak dan eno uro v park na zrak. Tam se spreha pod nadzorstvom. Zamisljeno, s povečeno glavo hodi gori in doli po zasneženem parku ter kadji cigareto za cigareto. Obtožencem ni predpisano, kdaj morajo zjutraj vstati, toda vsi so že zgodaj pokonci, kurijo svoje železne pečice, si grejejo vodo, se umivajo in oblačijo. Nato jim prinesejo priprilo zajutrek, nakar navadno vstopijo njihovi zagovorniki, ki ostanejo pri njih do kosila. Hrano jim prinesejo iz »hotela potnikov«. Obtoženim lahko prinašajo knjige, romane, tudi politična dela, ne pa dnevnih časopisov. Zvečer po sedmi uri mora biti večerja končana. Nihče ne sme biti več v tem času v gradu. Ker tudi obtoženci ne smejo drug k drugemu, so v tem času popolnoma sami s svojimi mislimi. Zagovorniki obtožencev stanujejo v »hotelu potnikov« in se večkrat posvetujejo. Arnal iz Toulouseja je zagovornik generala Gamelina, Ribet iz Pariza je Daladierjev zagovornik, Cresteil in Cacque Jourcade branita Guya la Chambre-a, Leona Bluma pa zagovarjata advokat Le Trocker in Spenia. Trocker ni rad prevzel obrambe, toda konec koncev je Blumov velik prijatelj in bi ne bilo lepo, če bi odklonil. Tudi je primeren za branilca, ker je star vojak, ki se je udeležil svetovne vojne in je v bojih izgubil roko; bil je tudi poslanec v Parizu, bil je član letalske komisije in je dobro poznal okolje, v katerem je živel njegov varovavec. Sedaj je edini branilec, ki živi stalno v Riomu. Drugi prihajajo tja od časa do časa. Često pridejo vsi skupaj.

Se bodo prihajali gostje v Riom, zanimivi in dobri gostje. Toda za zaveso preteklosti se bo dolga leta skrivala tragedija francoske države, kakor jo bomo kmalu videli odkrito v zanimivem procesu, katerega ves svet z napetostjo pričakuje.

PRISTOPAJTE K SLOVENSKEI STRAŽI!

Pisarna: Poljanski nasip 12-X.
Štev. čekovnega računa 11.827.

Proračun okraj. cestnega odbora Šmarje pri Jelšah

V torek, 4. februarja, je imel okrajni cestni odbor proračunsko sejo za leto 1941. Delovni obseg šmarskega cestnega odbora, kateremu je naložena skrb za 180 km dolgo cestno omrežje, sega daleč v maeljski svet (Stopce) na eni, pa v urvaldsko hribovje (Podsreda, St. Peter) na drugi strani in je prav zaradi te krajevne posebnosti in zaradi prometne važnosti postavljen pred težke naloge. Edino ceste namreč večje prometni življenju vsega obsoletskega sveta direktno z rogaško železnico in mimo Rogatca z ptujskim okolišem. To so ceste, po katerih se dnevno valijo težki vozovi in tovorni avtomobili, naloženi najrazličnejšega produktivnega blaga teh krajev in so letemu edinaj pot na širši trg — torej bistvene važnosti za gospodarski razcvet.

G. načelnik Turk je sejo začel in se koj v začetku spomnil našega rajnega dr. Korošca. — Ob načelnikovem podajanju računa za preteklo poslovno leto in ob predlogu načrta za prihodnjo delovno sezono, je moglo spoznati vso delovno razgibanost cestnega odbora, ki je povprečen opazovalec niti ne opazi. Nove gradnje, ki so v teku, obsegajo velika dela. Zlasti modernizacija ceste Celje—Rogatec, ki se je začela s preureditvijo klanca v Lešju, pomeni v vsakem oziru velik uspeh. Letos je na načrtu začetek modernizacije tudi v Rogatki Slatini, kjer se bo cesta prestavila za 100 m od zdravilišča. Druge gradnje so v odsekih Loka—Virštani—Golobinjak, preložitve klanca Skopecno—St. Peter pod Sv. gorami in most v Sodni vasi.

Proračun, ki je letos narejen le za 9 mesecev, pa je kljub temu večji od lanskega, je razdeljen nekako na štiri dele in znaša 1.450.750 din. Izmed dohodkov znaša od obdavčenih 1.068.131,25 din 27% doklada 2881.503,43 din, kar je prav za prav pačedin lasten dohodek cestnega odbora. Tako so pač stalno uprte oči na banovino, ki je edini, največji vir in upanje.



Ob proslavi pred Prešernovim domom v Vrbi

Šaljivo in resno o krušnih kartah

Krušne karte in šolske kuhinje

Za revne otroke se je posebno odločno postavila uprava mestnega preskrbovalnega urada na svoji ponedeljski seji, ki so se je udeležili tudi zastopniki Združenja trgovcev - detajlistov in veletrgovcev, zastopniki raznih združenj in konzumnih društev kot predstavniki konsumentov, zastopnik delavstva in zastopnice ljubljanskih gospodinj, da so v tem odboru zastopani res predstavniki vseh slojev konsumentov, trgovcev in producentov z mestno občino na čelu. Ta uprava preskrbovalnega urada je namreč odločno sklenila zahtevati od Prevoda moko za mestne šolske kuhinje in za mestna otroška zavetišča, da od ubogih otrok, ki so doma le redko sili in dobe gotovo premalo kruha, vsaj v šoli ne bo treba pobirati odrezkov krušnih kart za podarjeni košček kruha. Tako zastopniki trgovcev in producentov kakor predstavniki konsumentov so pri tem posebno poudarjali, da bo Prevod gotovo takoj upošteval to socialno zahtevo, če je tudi slašičarjem dodelil 8000 kg in gostilničarjem 10.000 kg moke za oddajo luksuznega peciva in kruha brez kark. Slabo hranjena mladina, dekleta, ki se v šolah in tečajih učo gospodinjstva, reveži, po mestnih socialnih zavodih in bolnikih morajo imeti prednost pred vsem drugim prebivalstvom, enj vajdeva vsa javnost dobro ve, da v Ljubljani ekoraj ni hiše brez večje ali manjše zaloge moke za najhujše čase — toda ti, ki bi brez podpore mesta Ljubljane morali stradati, gotovo nimajo polnih shramb in si celo težko kupijo tesno odmerjeno količino moke ali kruha na karte. Hkrati so se pa zborovali zavzeli tudi za dojenčke, da jim bo nakazano dosti pšeničnega zdroba, težakom pa povečana dotedanja porcija racioniranih živil. Vse le po seveda v najkrajšem času dobro urejeno in

ustrežno upravičenim željam vseh slojev prebivalstva, da bo ohranjeno zdravje in moč naroda ter bo prebivalstvo obvarovano pred pomanjkanjem do prihodnje zetje.

Dodatne krušne karte za bolnike

bo prihodnje dni pričel deliti mestni fizikar v Mestnem domu v Ljubljani. Po sedanjih priglasitvah sodeč bi bilo teh kart ogromno število, saj je bilo že pri prvih pripravah ugotovljeno, da popolnoma zdravi ljudje zahtevajo priboljšek, ki so nanj upravičeni samo taki resnični bolniki, ki morajo jesti boljši kruh. Za bolne se danes razglašajo krepki in popolnoma zdravi ljudje, ker so pred več leti n. pr. prestali majhno operacijo, skratka, taki ljudje in egoisti, ki hočejo streei svojemu telesu na škodo pravih bolnikov po bolnišnicah, biralnicah in zavetiščih ter oropati malenkostnega priboljška dojenčkom in revne bolehne otroke, ki jim starši ne morejo dati boljše hrane razen koščka boljšega kruha. Taki ljudje, ki hočejo na ta način zlorabiti odločitev države in banovine o dodatnih krušnih kartah za resnične bolnike, naj ne hodijo na mestni fizikat in naj se ne trudijo s težkimi denarnicami po stopnicah najiminentnejših specializov, saj vendar tudi zdravniki poznajo njih prave bolečine in tudi svoje moralne dolžnosti. Kar se pa pritožbe tiče, da bo v Ljubljani dodatne krušne karte za bolnike delil samo mestni fizikat, pa opozarjamo, da tudi država in banovina za pregled svojega uslužbenstva zahtevala svoje uradne zdravnike, prav tako pa tudi zavarovalnice in druge ustanove priznavajo zdravniška spričevala samo svojih zdravnikov. Tako je torej popolnoma naravno, da mora tako, kakor po vsej banovini in

državi, tudi v Ljubljani imeti vsako spričevalo potrdilo uradnega zdravnika, t. j. v Ljubljani mestnega fizikata.

Vesele zgodbe o krušnih kartah

Že krožijo po Ljubljani kar skupaj s storijami o križih in težavah s skritimi zalogami živil. V nekaj dneh mestni preskrbovalni urad seveda ni mogel natanko pregledati vseh sto tisoč prijav za karte, pa je marsikdo dobil krušno karto tudi po pomoti in celo po krivi. Sedaj so pa v mestnem preskrbovalnem uradu pričeli prijave rešetati in so našli na rešetu strogih uredb in predpisov marsikaj zanimivega, dosti žalostnega in tudi marsikaj veselega. Tam iz Sibiriije je namreč prišla prijava državnega uslužbenca, ki je podpisal, da vsa družina z njim vred šteje šest upravičencev. Zadnji upravičenec je rojen 15. majnika 1940, je ženskega spola in po poklicu čuvaj. In gladko so mu dali krušno karto za 2 kg moke na mesec natanko po postavi. Sedaj so pa šele opazili, da je tej V... čie ime Lumpi ter ugotovili, da v tako nežni mladosti še ne more izpolnjevati odgovornih nalog svojega čuvajskega poklica. Kosmatega čuvaja seveda ne bodo klicali, pač bo pa povabila uredba družinskega poglavarja, ki je svojemu psu dal svoj priimek in ga uradno izdal za svojo hčer. Prepričani smo, da tudi zaradi tega čudnega trika družini ne ostaja kruha. Sploh nekateri amatrjajo pse za svoje družinske člane in tako je neka dama prišla v preskrbovalni urad zahtevati 5 kg moke za svojega kužeta. Dama brez dvoma ceni svojega psa višje nego samo sebe, saj zahteva zanj višjo porcijo kruha in moke. Poučili so jo, da strokovnjaki priporočajo žlahtnim psom samo koruzno moko kot najbolj zdravo hrano. Tako se presiti ljudje norčujejo iz resnih časov in odjedajo manj srečnim vsakdanji kruh.

Drobne novice

Koledar

Petek, 14. februarja: Valentin, mučenec; Ivana Valoa, sveta žena in ustanoviteljica reda; Antonin, opat.

Sobota, 15. februarja: Favstin in Jovita, mučenca; Georgija, devica; Agapa, devica in mučenica.

Letopis

14. februarja 869. l. je umrl v Rimu sv. Ciril. Rodil se je l. 826. ali 827. kot sin bizantinskega visokega uradnika v Solunu, vzgojen na cesarskem dvoru je postal duhovnik, bil nekaj časa patrijarhov knjižničar, nato pa profesor filozofije, dokler ni odšel za bratom Metodom v samostan. L. 860. sta oba brata odšla na cesarjevo željo k poganskim Kozarom v južno Rusijo. Ko pa je l. 862. zaprosil moravski knez Rastislav v Carigradu za misijonarje, večje slovanskega jezika, sta se brata odzvala in odšla na Moravsko. Ciril je sestavil slovansko pismo, nakar sta oba prevedla sveto pismo in najvažnejše cerkvene knjige v slovanski jezik. Z apostolsko gorečnostjo in z glednim življenjem sta sveta brata pridobivala Slovane za Kristusa, to pa ni bilo všeč nemškim duhovnikom, ki so zgubili med Slovani ves vpliv. Zavoljo njihovih pritiskov je papež poklical Cirila in Metoda v Rim. Na svoji poti proti jugu sta se dalj časa zadrževala pri slovanskem knezu Koclju v Panoniji. V Rimu ju je papež Hadrijan II. prijazno sprejel in potrdil slovansko bogoslužje. Ciril je v Rimu vstopil v samostan in kmalu nato umrl. Metod pa se je vrnil med Slovane. Papež je ustanovil posebno moravsko-panonsko nadškofijo — postavil Metoda za nadškofa. Toda nemške intrigir in spori med Slovani so uničili delo svetih bratov, cerkvena organizacija in slovansko bogoslužje sta na severu propadla, učenci so pa odšli na jug, kjer so našli hvaležno polje dela med južnimi Slovani. Sveta brata časti vzhodna in zahodna cerkev kot svetnika slovanskega apostola.

14. februarja 1779 l. so otočani na Havajih ubili angleškega kapitana in svetovnega potnika Janesa Cooka, enega izmed največjih raziskovalcev vseh časov. Raziskoval je posebno otočja okrog Avstralije, kjer je odkril preliv med obema otokoma Nove Zelandije, prebruhel je Tihi ocean, odkril otoke Novo Zelandije, Fidži, Južno Georgijo in Havaj. Pri iskanju severnega prehoda iz Tihega v Atlantski ocean je raziskal obalo Kanade in Aljaske. Dvakrat je obhajal zemljo.

14. februarja 1869. l. se je rodil v Rožni dolini v Ljubljani Josip Gruden, avtor Mohorjeve Zgodovine slovenskega naroda. Znan je posebno razprave iz cerkvene zgodovine Slovencev, o oglejski cerkvi, reformaciji in protireformaciji. Umrl je v Ljubljani 1. oktobra 1922. l.

14. februarja 1892. l. je umrl v Trstu slovanski pesnik Franc Cegnar. Rodil se je 8. decembra 1826. l. pri Sv. Duhu pri Skofiji Loki, maturiral v Ljubljani, nato pa stopil v pošto službo. Prvič se je objavil l. 1848. v »Slovenijci«, kjer je objavil v duhu narodne pesmi in pod Koseskega vplivom nekaj originalnih pesmi in prevodov. Polagoma se je osvobodil tujih vplivov, ogledil jezik in izpopolnil metriko. Cegnar ni močna pesniška individualnost, toda za ono dobo so bile njegove pesmi gladke in tekoče, čeprav precej navadne in brez globljega občutja. S svojo poezijo je sredi preteklega stoletja budil in navduševal mladino. Pisal je tudi kulturno-zgodovinske, topografske in kritične članke ter bil društveni organizator.

14. februarja 1895. l. je umrl v Belgradu Milorad Popović Šapčanin. Rodil se je v Sabcu l. 1817., še kot otrok je odšel v Srem, Gimnazijo je obiskoval v Karlovcih in Novem Sadu. Po dovršenem bogoslovju je stopil v službo ministrstva prosvete, postal upravnik narodnega gledališča v Belgradu in administrator kronskih posestev. Izdal je dve zbirki »Pesmic in »Žubori in vihorci«, pisal povesti (Hasan-aga, Sanjalo), potopise (Sa Drine na Nišavu), epe (Nevesta Ljubice Bogdanovića, Monah) in drame (Bogomilji, Dušan Silni, Zadužbina). Šapčanin je predstavnik knjižne romantike, filozofske in lirске, njegov jezik je književan in izumetničen.

Novi grobovi

† V Ljubljani je preteklo sredo mirno v Gospodu zaspal gospod Martin Prime, krojaški mojster, oče gdč. Stefke Primčeve, uradnice v naši upravi. Bil je dolgo časa hudo bolan, pa je svojo bolezen potrpežljivo prenašal in izročil, pre-

viden s tolažili sv. vere, svojo blago dušo Bogu. Rajni je bil skrben oče in dober krščanski mož, ki so ga globoko spoštovali vsi, ki so ga poznali. Pogreb bo danes, v petek ob 4 popoldne v Zal. kapela sv. Janeza, na pokopališču k Sv. Križu. Naj mu sveti večna luč! Zalujoči g. soprogi in gdč. hčerki naše iskreno sožalje!

† V Zelezniških je umrl g. Jože Čemažar. Pokopali so ga večer, v četrtek, ob osmih zjutraj. Zalujočim naše iskreno sožalje, pokojniku naj sveti večna luč!

† V Sevnici je umrl gospod Fran Barovič. Pogreb rajnega gospoda bo v soboto popoldne iz hiše žalosti na pokopališču v Sevnici. Naj mu sveti večna luč! Preostalim iskreno sožalje!

Kino Kodeljevo tel. 41-64
Danes ob 20, v soboto ob 16 in 20
"Kraljica pesmi" Jeanette Mae Donald v razkošnem glasbenem vefilminu
Serenada ljubezni
Za dodatek napet kriminalni film
Mr. Moto - Rumena maska
Peter Lorre — Keye Luke

— Sprememba v prometu potniških vlakov. Pričenši od 17. februarja 1941 izostane na progi Celje-Velenje ob delavnih vlakov št. 9126 z odhodom iz Celja ob 20.43 ter s prihodom v Velenje ob 21.51 in vozi namesto njega samo ob delavnih vlakov št. 9120 z odhodom iz Celja ob 19.05 in s prihodom v Velenje ob 20.13, Vlak št. 9126 z odhodom iz Celja ob 20.43 in s prihodom v Velenje ob 21.51 vozi torej samo ob nedeljah in praznikih. Nadalje izostane od istega dne na progi Poljane-Slov. Konjice vlak št. 8236 z odhodom iz Poljan ob 16.30 in s prihodom v Slov. Konjice ob 17.18 in vozi namesto njega vlak št. 8238 z odhodom iz Poljan ob 18.55 in s prihodom v Sl. Konjice ob 19.43.

— Aeroklub. Občni zbor kraljevskega jugoslovanskega Aerokluba v Ljubljani bo v četrtek, dne 20. t. m., in sicer za krajevni odbor ob 17.30, za oblastni odbor pa pol ure pozneje, t. j. ob 18. v prostorih tukajšnjega Avtoškola, Kongresni trg 1. Člani se vabijo, da se udeležijo obnega zbora v čim večjem številu.

— Avtomobilska nesreča na Ižanski cesti iz leta 1939. Samski sofer France Potokar je bil obtožen, da je 17. decembra 1939 zvečer z avtomobusom vozil po Ižanski cesti proti lgu in da je med kilometroma 9—10 povozil na tleh ležečega delavca Jožeta Ščurka. Sprva so izpanski orožniki poročali, da je Jože Ščurk zmrznul. Na zahtevo sorodnikov, ki so bili mnenja, da je bil Ščurk povožen, je sodišče pozneje odredilo izkop Ščurkovega trupla. Sodna obdukcija je dognala, da je imel Ščurk več reber poškodovanih, da je nastopila notranja izkrvavitve. Ščurk je bil na mestu mrtev. Obtoženec je priznal, da je Ščurka povozil. Zagovarjal se je, da je kakih 5 m pred avtomobusom zapazil nekaj črnega, mislil pa je, da so konjske fige. Zaradi prestopka po avtomobilskem paragrafu je bil sofer France Potokar obsojen na 3 mesece zapore, pogojno za 2 leti. Razprava je bila pred kazenskim sodnikom-podincem g. Zorkom in je večeraj trajala celo dopoldne. Zaslanih je bilo do 8 prič. Obtoženec je prijavil proti sodbi priziv. Pokojno Jože Ščurk se je kritični večer, ko je močno snežilo, na kolesu vračal z lga domov v Črno vas.

— Nehvaležen rejenc. Posestnik Franc Vogler v Bakovcih v Prekmurju je imel pri sebi rejenca Stefana za katerega je skrbel že od ranega detinstva. Zadnje čase pa je prišlo med rejencem in gospodarjem ter gospodinjico do hudega prepira. Razburjeni in nepremišljeni rejenc je pozabil na dobroto ki jo je toliko let užival v Voglerjevi hiši. Pograbil je

ročico in udaril z njo gospodarja po glavi. Ko je Vogler ležal na tleh, je ponovno planil k njemu ter ga udaril po hrbtu in mu zlomil rebro. Medtem je prihitela moža na pomoč žena Marija, vendar pa se je rejenc obrnil tudi proti njej. Za svoje dejanje je bil obsojen pred soboškim okrožnim sodiščem na 8 mesecev strogega zapore.

— Do smrti ga je pobil. V soboško bolnišnico so pripeljali 18-letnega Stanka Kralja, deinarjevega sina iz Nunske grabe v ljutomerski okolici. Imel je popolnoma razbito glavo in je bil nezavesten. Poškodbe so bile tako hude, da je po 24 urah umrl. Obdukcija je dognala, da je dobil udarec s kolom, ki je razbil lobanjo in zmečkal možgane. Zalostni uboj je zakrivil tovariš nesrečnega Stanka, ki se je po dejanju menda sam javil orožnikom. Preiskava bo dognala, ali je bila varok uboju osebna mržnja ali navaden gostilniški pretep.

— Sodniku je ukradel kolo podjetni prijatelj koles Franček iz Ljutomer. Sodnik se je mudil na Cvecu in je brezskrbno prislolil svoje kolo ob zid. Ko se je vrnil, kolesa ni bilo več na svojem mestu. Franček je bil obsojen pred soboškim okrožnim sodiščem na 2 meseca strogega zapore.

Po državi

* V Djakovu se je podrlo devet hiš. Podtalna voda je v Djakovu razmeščala temelje mnogih hiš, ki se polagoma podirajo. Doselej se je porušilo devet hiš. Človeških žrtev ni bilo, ker so se prebivalci teh hiš pravočasno umaknili. Je pa še okrog petdeset hiš, katerim so začeli popuščati temelji in če bo južno in deževno vreme trajalo še naprej, se bodo vse te hiše podrle. Ze sedaj niso več primerne stanovanje in jih bodo morali že leto podreti, če se že prej ne bodo same podrle. Te hiše so večinoma last siromašnih prebivalcev na periferiji mesta in so tudi slabo zidane.

* Naš parnik »Petar« pelje blago čez Atlantski ocean. Iz Gruža je odplul parnik »Petar« pod poveljstvom kapitana Ožaniča s 26 možmi posadke. Parnik pelje razno blago, ki ga naložil v naših pristaniščih, v New Port News v državi Virginiji. Ko je parnik priplul v Dubrovnik, so v njem odkrili dva potnika, ki sta hotela odpotovati s parnikom brez dovoljenja oblasti in posadke. Oba potnika so izročili policiji.

* Velika Morava poplavlja. Ker je nastopilo južno vreme in kopni sneg, je Velika Morava tako narasla, da je poplavlila ogromna ozemlja. Železniška pošta Cuprija je deloma pod vodo. Vodno stanje je 414 cm nad normalo. Po okoliških hribih je bilo snega nad en meter na debelo. Ker se sneg hitro tali, se boje, da bodo vode še bolj narasle.

* Parnik »Dube« potopljen. Iz Dubrovnika poročajo, da je bil na Atlantskem oceanu na poti iz Durhana v Južni Afriki v Severno Ameriko potopljen od nezane podmornice dubrovniški trgovski parnik »Dube«, last družbe »Svobodna plovnat. Pričakovani so, da bo družba dobila podrobnejša obvestila o torpediranju, toda teh vesti doslej ni bilo. Parnik »Dube« je bil zgrajen pred tridesetimi leti v Angliji. Dolg je bil 106 metrov, širok 17 metrov, visok pa 9 metrov. Njegova hitrost je znašala devet morskih milj. Bruto registerski ton je imel 4080, nosilnost pa 7200 ton. Dne 22. januarja je parnik zapustil Durban s tovorom rude. Na ladji je bilo 24 mož posadke, ki so bili skoraj vsi doma iz okolice Dubrovnika. Parnik je bil torpediran približno 2000 do 3000 milj od Durhana.

* Nad nedolžnim se je maščeval. V neki vasi pri Petrinji se je kmet Stevo Jakovljevič sprl z Josipom Šoštarjem zaradi čolna. Šoštar se je bavil z ribištvo, nekoga dne pa mu je izgubil čoln. Osumil je Jakovljeviča in poklical orožnike, pred katerimi sta se oba kmeta med seboj sprla. Šoštar se je med preprirom nenadoma poteznil nož in vpricho orožnikov odrezal Jakovljeviču peš desne roke. Šoštar se s orožniki takoj aratirali, še isti dan pa so ugotovili, da je čoln odnesla voda. Našli so ga par kilometrov nižje v vodi.

Za novo slovensko pravno terminologijo

Občni zbor društva »Pravnik« — Predsednik prof. dr. Metod Dolenc izvoljen za častnega člana

Ljubljana, 13. februarja.

Društvo »Pravnik«, ki je k razvoju in napredku slovenskega pravnštva mnogo prispevalo in ki zaznamuje v tem pogledu neverljive zasluge in uspehe, je na občnem zboru podajalo letna poročila o društvenem delovanju.

Predsednik društva »Pravnik« prof. dr. Metod Dolenc je po pozdravu članov podal kratek in splošen pregled društvenega delovanja v preteklem letu, ki je zaradi viharnih svetovnih dogodkov tudi nekoliko vplivalo na mnoge društvene akcije in načrte. V poročilu je g. predsednik napravil paralelo med delovanjem »Pravnika« v prvi svetovni vojni in delovanjem v sedanjih, že podrgno leto trajajoči vojni vihr. V prvi svetovni vojni je bilo delo društva zelo oteženo, sedaj lahko društvo nemoteno posluje, ker naših krajev še ni obiskal bog Mars, pač pa je dobra Ceres zaokrbljena zaradi prehrane. V prvi svetovni vojni ni bilo mogoče izdati društvenega glasila »Slovenški pravnik«, kar je sedaj omogočeno in izhaja »Pravnik« redno v polnem obsegu. V toplih besedah se je g. predsednik zahvalil vsem činiteljem in podpornikom, ki so bili zelo naklonjeni društvu. G. predsednik je omenil: »Predvsem naj poudarim veliko naklonjenost, ki jo uživamo pri g. banu dr. Marku Natlačenju. Dal nam je obljubo, da bo podprl naše delo v terminološkem oledku. Dalje ne smem pozabiti velike vsote, ki jo je nam naklonil senat kraljevine Jugoslavije po zaslugi blagopokojnega g. dr. Antona Korošca v kritične kongresne stroškov, nastalih z izdajo kongresne spomenice. Med svoje največje dobrotnike moramo šteti Odvetniško zbornico v Ljubljani, ki financira izdajo priloge z odločbami v upravnih stvareh in nam je darovala velik znesek za kritične stroškov. Prav tako je nas podprla z znatnimi zneski banška uprava, predsednika mestnih občin Ljubljana in Maribor.« G. predsednik se je dalje zahvalil dnevnemu tisku za vso izkazano naklonjenost in je izrazil željo, da bi vsi činitelji ostali tudi v bodoče društvu naklonjeni in omogočili, da ostanemo slovenski pravnik, strnjeni v svojem strokovnem društvu, krepko in uspešno na braniku naše Jugoslavije, pravne države v najlepšem pomenu besede.

Društveni tajnik g. Fran Orožen je nato podal pregledno poročilo o vseh uspehih in akcijah društva, doseženih v preteklem letu. Smrt je napravila med člani globoko vazel. Umrlj so lani: odvet-

nik dr. Emil Starč in dr. Gvidon Serbec, podpredsednik kas. sodišča v pok. Ivan Vrančič, sodnika dr. Vladimir Travner in Božidar Romih, apelacijski sodnik v pok. Fran Peterlin, univ. prof. dr. Joso Jurkovič in višji mag. svet. v p. dr. Riko Fux. Društvo ima na pobudo društvenega predsednika v načrtu, da letos ob 10-letnici smrti odkrije spominsko ploščo dolgoletnemu predsedniku, častnemu članu, borbeltju za slovensko univerzo dr. Danilu Majarou na rojstni hiši v Borovnici. Omeniti je treba dalje ustanovitev terminološkega odseka, ki si je nedel naložilo izdati novo »Pravno terminologijo« s slovenskim besediščem, kar je posebno umestno in nujno v korist slovenskega pravnštva in javnosti. Zadevno v velikem obsegu zasnovano delo bo trajalo daljšo dobo ob sodelovanju Akademije znanosti in umetnosti. G. ban dr. Marko Natlačen je obljubil primerno podporo. Odbor je, kakor vedno, tudi lani gojil tesne stike s pravnškim naraščanjem in ga vsestransko podpiral. Društvo je dalje posvečalo veliko pozornost izdajanju strokovno dovršenih novih zakonikov. Lani je bilo tudi več predavanj, ki so bila dobro obiskana. Društvo je dalje z največjo pozornostjo skrbelo za redno izdajanje društvenega glasila »Pravnik«. Kadar je bilo treba afirmirati v javnosti slovensko pravnštvo, je to naložilo društvo izvrševalo v polni meri. Akcija, da odkrije društvo spominsko ploščo velikemu pravniku dr. Kranjcu na njegovi rojstni hiši, je bila odložena zaradi raznih ovir.

Blagajnik dr. Anton Urbanec je predložil poročilo o denarnem poslovanju društva. Na predlog dr. Janke Zirovnika je občni zbor soglasno izrekel zaupnico in razrešeno staremu odboru. Pri volitvah je bil izvoljen z vključeno stari odbor s predsednikom dr. M. Dolencem na čelu. Pri slučajnostih je univ. prof. dr. Sajevec predlagal, da občni zbor izvolj predsednika, univ. prof., člana Akademije znanosti in umetnosti, dr. M. Dolenca za častnega člana. Dr. Sajovic je pripomnil: »V javnem udelevovanju predsednika dr. M. Dolenca ima pomembno vlogo čarobna številka deset. Jubilant je 10 let predsednik »Pravnika«, 20 let že odbornik društva in 40 let je sotrudnik »Slov. Pravnik«. Predlog je bil z navdušenjem sprejet. G. jublant se je za častno članstvo iskreno zahvalil. S tem je bil letošnji občni zbor »Pravnika«, ki so mu prisostvovali odlični slovenski pravnik, univ. profesorji, odvetniki in sodniki, končan.

Ljubljana, 14. februarja

Gledališče

Drama: Petek, 14. febr.: Zaprti (generalka). Sobota, 15. febr.: »Zaprti vratci. Premiera. Red Premierski. — Nedelja, 16. febr., ob 15: »Romeo in Julija«. Izven. Znižane cene od 20 din navzdol. Ob 20: »Šesto nadstropje«. Izven. Znižane cene od 20 din navzdol.

Opera: Petek, 14. febr., ob 15: »Vesela žene windsorske«. Ljudska predstava po globoko znižanih cenah od 24 din navzdol. Izven. — Sobota, 15. febr.: »Ples v maskah«. Izven.

Rokodelski oder

Najboljše moči Rokodelskega odra bodo sodelovale pri uprizoritvi nove veseligrice »Slepa sreča«, ki bo uprizorjena v nedeljo 16. t. m. ob petih popoldne v dvorani Rokodelskega doma. Za igro je zelo veliko zanimanja in priporočamo, da si vsi prijatelji zabave in smeha oskrbe vstopnice v predprodaji v Rokodelskem domu, Komenskega ulica 12.

Radio Ljubljana

Petek, 14. febr.: 7 Jutranji pozdrav — 7.05 Napovedi in poročila — 7.15 Pisan venček veselih zvokov (plošče) — 11 Šolska ura: Teden dni po zlati Bosni (Albin Lajovic) — 12 Iz naših krajev (plošče) — 12.40 Poročila in objave 13 Napovedi — 13.02 Opold. spored Rad. ork. 14 Poročila in objave — 17.30 Koncert dveh historič. flavt (ga. Marija Tutta in Mirko Hočevar) — 18.10 Ženka ura: Otrok sprašuje (ga. U. Velikonja) — 18.30 Plošče — 18.40 Francoščina (dr. St. Leben) — 19 Napovedi in poročila 19.25 Nac. ura — 19.40 Plošče — 19.50 Vzgojni vpliv gora (P. Kunaver) — 20 III. večer ruske glasbe: 1. predavanje dr. D. Cvetko; 2. klavir. ilustracije prof. A. Trosta — 21 Koncert Rad. ork. — 22 Napovedi in poročila.

Drugi programi

Petek, 14. februarja: Belgrad: 22 Violina. — Zagreb: 20 Operni koncert. — Praga: 20 Večer boške glasbe. — Sofija: 19.50 Opera. — Beromünster: 20.45 Ork. koncert. — Budimpešta: 19.55 Filh. koncert. — Italijanske postaje: 19.50 Simf. koncert. — Sottens: 20.45 Violina. — Švedske postaje: 20.40 Cajkovskega koncert.

Belgrajska kratkovalovna postaja: YUA, YUB (49.18 m): 19.40 Poročila v slovenščini. — YUF (19.69 m): 0.30 Poročila v slovenščini za Južno Ameriko. — YUG (19.69 m): 3.30 Poročila v slovenščini za Severno Ameriko.

Prireditve in zabave

Zažarani ženin je naslov veseligrice, ki jo v nedeljo, 16. februarja popoldne ob petih uprizori igralška družina Stolne prosvete v frančiškanski dvorani. Igra ima troje dejanj, izmed katerih nudi eno več smeha kot drugo. Vstopnice v trafiki Šoukal po navadnih cenah.

Sestanki

Šentpetersko društvo vlnudno vabi vse člane prosvetnega društva, dekliškega krožka in fantovskega odseka na društveni sestanek drevi ob 8, na katerem bo predaval g. prof. Filip Trčelj o Finžgarju kot prosvetnem delavcu.

Stolna kongregacija Marijinega varstva za gospe vlnudno vabi vse svoje članice, da se gotovo udeležijo običajnega vsakoletnega prijateljskega sestanka, združenega s člankom, ki bo danes, v petek, 14. t. m., ob 16 v običajnih prostorih. Na svidenje!

Naše dijaštvo

AKD »Vedac danes ne bo imela rednega sestanka zaradi Finžgarjeve proslave. Obisk te proslave se članom najtopleje priporoča.

Akademski klub Straža ima danes XIV. redni sestanek združen s proslavo 70 letnice pisatelja F. S. Finžgarja. Sestanek se prične ob 7 zvečer v Izbi. Govoril bo senator G. Šmodej Franc. Po sestanku odhod v Union k proslavi 70 letnice F. S. Finžgarja. Za člane obvezno, starešine iskreno vabljeni.

Lekarne

Netno službo imajo lekarne: dr. Piccoli, Dunajska cesta 6; mr. Hočevar, Celovška cesta 62; mr. Gartus, Moste — Zaloška 47.

Poizvedovanja

Najden je bil v sredo v Vošnjakovi ulici zlat uhan s temnomodrim kamenom in v vencem diamantnih drobec. Naslov najditelja je v upravi »Slovenca«.

Tudi japonskim »prerokom« stopajo na prste

Poklke jasnovidcev in »prerokov« v bodoče tudi na Japonskem ne bo več tako brez skrbi, kakor je bil doslej. Policija je namreč ugotovila, da se je 4000 mož broječa vojska teh vsvednežev proti koncu leta zelo pomnožila z ljudmi, ki so dobri stari znanci poltocije. In ti niso preiskovali samo bodočnosti svojih klijentov, temveč tudi njihove župe in če so kaj mistnega v njih zasledili, je šlo z njimi... Ti dobri jasnovidci so torej tudi odlični žeparji. V bodoče ne bo smel več vsakdo napovedovati usode svojim bahjavernim sodržavljanom. To bo dovoljeno le tistim, ki nimajo v policijskih knjigah erne pike. V ta namen se bodo morali izkazati zastopnikom oblasti s posebno legitimacijo.



Romanopisec v džungli
»Doma mi tega seveda ne bo nihče verjelle«

Kaj pravite?

Prejeli smo:

Po Ljubljani in okolici hodi sedaj že nekaj tednov neki oče deveterih otrok, od katerih je menda samo eden ali dvejeemu dea preskrbljena, čeprav sta v letih, ko bi socialni zakon moral še odsvetovati delo za vsakdanji kruh. Oče te velike družine išče zaposlitev. Dolga leta je bil zaposlen pri nekem podjetniku in so bili z njim zadovoljni. Družinica je rasla in tudi jedla. Toda blaga, ki ga je prej za to podjetje prevažal, je sedaj zmanjkalo in podjetje je moralo skrétni obrat in odpovedati nekaterim uslužbencem. Odpovedalo je »po postavit« očetu deveterih otrok, ker je bil menda najkrajšo dobo pri podjetju v službi. Sedaj hodi okrog in išče zasluzka za svojo družino. S seboj nosi knjižico, v kateri je vse lepo potrjeno od oblasti, da živi, da ima 9 otrok in da je brez dela in brez kruha. Toda dela in kruha le ni.

Sedaj vprašamo:

1. Kje je inspekcija dela, da dovoljuje odpust očetu z deveterimi otroci, ko so bili odpri drugi izhod?

2. Kje je borza dela, kje so druge javne socialne ustanove, ki imajo po zakonu dolžnost, da poskrbe za delo očetu deveterih otrok?

Šele potem je umestno vprašanje, kje so kakšni dobrotniki in krščanska tuteži poslodavci, ki bi se umislili očetu deveterih nepreskrbljenih otrok. Kaj pravite?

LJUBLJANA

Osem križev

Med veterani učiteljskega poklica živi v Ljubljani nekoliko odtegnjenemu zunanemu svetu bivša strokovna učiteljica gđ. Julija Borovskey, ki je te dni doživela polnih 80 let.

Službovala je 43 let, od teh 10 let pri Sv. Križu nad Littijo, 33 pa v Ljubljani. Med cenj. ženstvom ljubljanskega mesta in okolice jih ni malo, ki se še vedno s hvaležnostjo spominjajo postavne, odločne, spretno, pa krščanske učiteljice Julije, ki je v višjih treh razredih takratne dekliške osemrazrednice pri Sv. Jakobu kakor skrbna mamica z najlepšimi uspehi izvrševala učiteljski poklic: učila, vzgajala, kazala in svarila, hvalila in bodrila, včasih po okoliščinah tudi z ostrejšim nastopom, vsekdar pa z materinskim srcem. Zato je pa bil njen nauk večinoma tudi dobro sprejet in tudi učinkovit. Vplivna je bila tudi njena šegavost, ki je z njo znala gojenke razvedriti, jih spraviti v dobro voljo, kadar je bilo prav in umestno.

Prijetno je bilo v njeni družbi, pa naj je bila šolska konferenca, odmor, sprehod ali šolski izlet. Gđ. Borovskey je bila vsekdar mladostno živahna, šaljiva in zabavna.

Zadnja leta svojega pokoja pa mora bolj samovati, ker ji peša vid. Navzlic temu pa ni zgubila veselo razpoloženja in voljno prenaša vse križe človeške starostne betežnosti. V pogovoru se vselej z veseljem spominja živahnih dni šolskega službovanja.

Zelim, da bi jubilejantinja vse tegobe in neprijetnosti osmih križev nosila še junaško in ohranila tako prikupljivo vedrost še leta in leta!

Kaj bo z razpisom za regulacijski načrt Ljubljane?

Ko je nekako pred šestimi meseci razpisala mestna občina ljubljanska natečaj za regulacijski načrt Ljubljane, se je med slovenskimi arhitekti oglasilo okrog 20 interesentov, ki so pri mestnem gradbenem uradu dvignili podatke in podloge za to veliko delo. Ne izdamo nobene skrivnosti, če povemo, da so se za ta razpis zanimali v glavnem mlajši arhitekti. Razpis je določal za pripravo regulacijskih osnutkov šestmesečni rok. Ta rok bo potekel 1. marca in tedaj bi morali natečajniki že vpsolati mestnemu gradbenemu uradu rezultate svojega dela in študija. Ker je vsaka urbanizacija izredno težak problem, saj se nima ustaljenih delavnih metod, je večina arhitektov pri delu spoznala, da v predpisanim času naloge ne bo mogla končati. To ni nazadnje nič čudnega, saj so podatki k razpisu deloma nepopolni, poleg tega pa v zimskem času ni lahko obravnavati urbanistično ureditev Ljubljani priključnih okoliških krajev, za katere tudi programski načrtovi ni. Vsa naloga zahteva poleg tega tudi obsežno risarsko delo in zato so številni arhitekti prosili za podaljšanje roka. Kolikor nam je znano, se proti podaljšanju ni izrekel nihče od 17 arhitektov, ki na tej nalogi delajo. Ker pa pravilnik o razpisu ne dovoljuje podaljšanja roka, ni znano, če bo želja arhitektom ustrežena. Prosiljo namreč, da bi se jim rok za oddajo njihovih načrtov in osnutkov podaljšal za dva meseca, tako da bi svoje regulacijske zamisli lahko predložili do 1. maja. Kakor smo počenili, bi v primeru, da se arhitektom ne ustreže, skoraj dve tretjini arhitektov, ki so sedaj že šest mesecev delali na urbanizaciji Ljubljane, svojih načrtov ne bi mogli izdelati. Škoda, ki bi pri tem nastala, bi šla v največji meri na račun boljšega in lepšega razvoja mesta Ljubljane, saj nam ni treba dokazovati, koliko nerodnosti smo v regulacijskem pogledu doživeli v Ljubljani samo v povojni dobi. Interes Ljubljane torej zahteva, da se za novi regulacijski načrt izkoristi čim več različnih in samostojnih predlogov, ki jih bo dal natečaj. Tudi vsak razpisovalec natečaja ima vedno interes, da dobi čim več rešitev. Človek bi pričakoval prej, da bi morda iz malenkostnih razlogov bili nekateri od prizadetih arhitektov proti podaljšanju. To bi mogli na primer zlasti tisti, ki bi se mogli ujeti sedaj predpisani rok. Toda temu ni tako in soglasna želja vseh 17 arhitektov, ki delajo na urbanizaciji Ljubljane, je, naj se rok podaljša. Sicer vemo, da je regulacijski načrt Ljubljani nujno potreben, toda tako zelo vendarle ne, da ne bi mogli počakati še dva meseca, če smo že lahko potrpeli 20 let. Formalni predpis pravilnika o razpisu natečaja ne sme in ne more biti vzrok, da bi se to najvažnejše vprašanje Ljubljane reševalo s tako nevarno naglico. Drugega razloga pri tem vprašanju namreč ne sme biti in smo prepričani, da ga tudi ni. Birokratično vztrajanje na predpisu pa bi vsakemu nedvoumno dokazalo, da je natečaj zaradi predpisa, ne pa zaradi regulacijskega načrta.

DREVI OB 20 PROSLAVIMO V UNIONSKI DVORANI 70 LETNICO F. S. FINŽGARJA

in se mu s tem oddolžimo za njegovo veliko delo v korist slovenskega naroda in katoliške prosvete

Začnemo točno.

1. Združenje krojačev, krojačice in sorodnih obrtov v Ljubljani, naznanja, da je umrl član Združenja, krojaški mojster g. Prime Martin. Pogreb bo v petek 14. februarja ob 18 iz Zal, kapelica sv. Janeza. Vabimo članstvo, da se pogreba udeležijo. — Zadrugi načelnik: Može.

1. Tekmo je dobili pravo sliko o sodobni Rusiji. Najbolj jasno podoba sedanjega stanja v Rusiji bo gotovo podval v soboto 15. februarja ob 8 zvečer g. Ivan Avsenek, ki je bil sam več let v Rusiji pred vojno, in ki je lansko leto zopet obiskal Moskvo. Cenj. občinstvu se nudi torej prilika, da sliši iz ust dobrega poznavalca Rusije pravo resnično besedo, ki jo bodo spremljale tudi skoptične slike. Na sporedu je poleg predavanja tudi petje in sicer »Večerni zvon«, »Dvanajst razbojnikov« in »Psalm 133«. Iz prijaznosti sodelujejo gojenci orglarske šole v Ljubljani. Opozarjamo, da si cenj. občinstvo preskrbi vstopnice v predprodaji pri Prosvetni zvezi, Miklošičeva 7 in v trgovini Šfiligoj.

1. Slomškova družba bo priredila vzgojni teden za starše v Mostah. Vršil se bo v času od 17. do 21. februarja. Predavali bodo: Pero Horn

o vzgojnih in učnih uspehih naših otrok, dr. Brumen o modernem sodelovanju šole z domom, župnik Jenko o spoštovanju staršev, dr. Šnid o polikliniki posvetovalnicah in njih ciljih, dr. Logar o higienskih in zdravstvenih prilikah močušanske šolske mladine. — Starše prav vljudno vabimo k obilni udeležbi.

1. Vstopnice za Finžgarjevo proslavo v unionski dvorani so že vse razprodane, tako za sedeže, kakor za stojišča.

1. Zlata smučarska palica je razstavljena v Bonačevi trgovini v Selenburgovi ulici ter zaradi svoje originalnosti zbuja veliko zanimanje. Krasna kovinska palica je darilo ljubljanskega župana dr. Jura Adlešiča za zmagovito patrolo pri medmestnih tekmah obveznikov telesne vzgoje v Celju v nedeljo 16. t. m. Palica je prehodno darilo in je zato na njenih srebrnih poljih še dosti prostora za graviranje zmagovitih patrol. Na zlatih krplicah se svetijo beli dragulji kot sneženi kristali. Palico je po načrtih mestnega arhitekta inž. Borisa Kobeta odlično izdelala delavnica bratov Zmuc na Tyrševi cesti. Tudi to darilo mesta Ljubljane spet priča, da nam za take prilike ni treba kupovati tujega tovarniškega blaga, ker naši arhitekti in umetnostni obrtniki za nižjo ceno znajo napraviti mnogo lepša in pomenljivejša darila.

1. Stara smodnišnica prešla v last mestne občine. Stara smodnišnica na Ljubljanskem polju je končno prešla v popolno last mestne občine z vsemi zemljiškimi parcelami. Ta smod-

nišnica ima zanimivo zgodovino. Sezidana je bila pod avstrijskim režimom. Leta 1917 med svetovno vojno je bila smodnišnica do zadnjega kotička založena z granatami in drugo municijo, kar je bilo namenjeno za italijansko fronto. Po leti 1917 je nastala strašna eksplozija v poslopju II, kjer se je razpočila granata. Eksplozija je ubila več ruskih ujetnikov, ki so bili tam zaposleni. Silovita je bila eksplozija tako, da so v mestu na mnogih krajih popokale. Državni zaklad kraljevine Jugoslavije (vojni erar) je na podlagi menjalne pogodbe z dne 12. novembra 1940 odstopil smodnišnico z vsemi zemljišči, ki so pripadala k njej, mestni občini v last. Zemljišča obsegajo 9.657 m² in spadajo v zemljiški knjigi pod vl. št. 69 k. o. Brinje. Na podlagi omenjene menjalne pogodbe je bila te dni v zemljiški knjigi prenesena lastninska pravica do teh zemljišč na mestno občino ljubljansko. Pogajanja za to transakcijo so trajala več let.

1. Za »Dom slepih« je darovala družina g. gen. ravnatelja Vzajemne zavarovalnice J. Pehanija 800 din namesto venca na krsto pok. gospe Ane Stuchly. Odbor se za plemeniti dar najiskrenejše zahvaljuje.

1. Trije tički za zapahi. Ljubljanska policija je prišla in tudi že izročila sodišču tri 20 letne postopače, ki so v zadnjem času zagrešili več vlovov. Tako so priznali, da so v noči od 11. na 12. december vlomili v klet dr. Rodoschega na Mestnem trgu. Iz kleti so odnesli 56 litrov vina, dalje 13 buteljk in 9 zelenk žganja. Pijače so bile vredne okrog 2.000 dinarjev. Tatovi so jih prodali neki gostilničarki. Ista trojica je osumljena tudi, da je ukradla v decembru iz skladišča Franca Podbevška v Obirski ulici za 17.000 dinarjev vrečo.



Nemška podmornica, ki se vrača z vožnje po morju, odeta v ledeni oklep.

iz denarnice ukradel zastavni listek za znesek 500 dinarjev zastavljeno zlato uro, zlato verižico in zlato ovratnico. Vrečko je tatvino priznal in izpovedal, da je zastavni listek za 200 dinarjev prodal Frančišku Beraničevu, ki je nato zastavljene predmete v zastavljalnici dvignila. Vrečko je bil obsojen na 2 meseca zapora, Beraničeva pa se bo še morala zagovarjati.

Gledališče

Petek, 14. februarja: zaprt.
Sobota, 15. februarja ob 20: »Na dnuc, zadnji krat.

Učitelji in naša mladinska organizacija

Predavanja o mladinskem vprašanju, ki jih je priredila mariborskega podružnica Slomškove družbe skupno z ZFO za svoje članstvo učiteljsko, so bila izredno dobro obiskana. Nad 70 učiteljev in učiteljic ter oni obiskovalci abiturientskega tečaja na drž. učit. šoli, ki so člani ZFO, so z velikim zanimanjem sledili zelo zanimivim in tehtnim izvajanjem predavateljev.

Tako je ban. šol. nadzornik g. F. Bobič govoril o vzgoji k samodelavnosti in samostojnosti šolske mladosti, kar je eden najvažnejših temeljev za uspešno delo med šoli odraslo mladino. Poudarjal je tudi veliko važnost poleg jezikovnega in domoznanskega pouka nepogrešljivega, a pravilno vodnega deškega ročnega dela ter podčrtal danes bolj ko kdajkoli nujna načela delovne šole. G. dr. R. Hanzelje je prikazal v prepričevalnih besedah ogromen pomen dela med poškolsko mladino. Navajal je vzgled narodov, ki so mladino pripuščali usodi in izživljanju, ter na one, ki so leta in leta vse svoje prosvetni, finančni in vladni aparat postavili v službo mladine, računajoč celo na vse subtilnosti značaja in duševnosti gesla in delo. G. F. Kotnik je podal nazorno sliko ustroja ZFO, se dotaknil rak-rane slovenskega organizacijskega dela, t. j. prevelikega cepjenja sil in neupoštevanja delitve dela. Oviro za polni razmah učiteljevega dela med narodom tvorijo ljubosumje in častihlepe, ki sta nemajhni destruktivni lastnosti v vrstah krajevnih činiteljev. Poudarjal je, da morajo biti merodajne samo zmognosti, delavnost in enotna osnovna načela pri vzgoji šolske in poškolske mladine.

G. J. Vošnjak je pregledno prikazal stanje in delo ZFO in DK v onih okrožjih, ki pripadajo tudi podružnici mariborske, ptujske in lendavske podružnice SD.

Razvila se je živahna debata, katere posnetek je sklep, da se v velikih političnih prirediteljih za katoliško učiteljsko za delo v ZFO in ZDK, da se učiteljsko čim bolj seznanji z načeli in metodami dela za katoliško mladinsko organizacijo ter tozadavno literaturo, ki jo podpre gmotno in s članki, ter se še temeljiteje loti študija vseh sodobnih duševnih in mladinsko vprašanj, ki so osnova vsega dela v tej smeri na nove duševne temelje postavljene in preosnovane organizacije ZFO.

Podružnični predsednik, ki je vodil zborovane, se je predavateljem najlepše zahvalil za trud, članstvu pa za velik odziv ter ga pozval k delu v smislu prelepega Slomškovega reka: Telesna moč, duha krepost, to vzor je lepi tvoj, mladost! — kar naj bo geslo našega dela med poškolsko mladino. Zborovalci so poslali slovenskemu pisatelju F. S. Finžgarju, velikemu prijatelju in zagovorniku učiteljskega, kateremu je tudi v svojih delih dal častno mesto, k njegovemu sedemdesetletni pisne čestitke.

Ptuj

Rdeči križ. V nedeljo, dne 16. februarja t. l. bo v mestni deški ljudski šoli v Ptuj ob pol 11. redna letna skupščina okrajnega odbora Rdečega križa v Ptuj. Vsi prijatelji Rdečega križa iskreno vabljeno! Posebna vabila se ne bodo razposiljala.

Dr. Breznik Vladimir

zdravnik v Ptuj, ordinira od 15. februarja 1941 naprej na Florjanskem trgu št. 1, prvo nadstropje levo, poleg okrajnega cestnega odbora. Ordinira dnevno od 8—12 dop. in od 3—5 pop. Telefon št. 105

Olepševalno in tujskopremetno društvo za Ptuj in okolice vabi na svoj redni letni občni zbor, ki bo v soboto dne 22. februarja t. l. ob 19. uri v Svicarji z običajnim dnevnim redom. Ako ob napovedani uri ne bo navzočih dovoljno število članov, se bo vršil občni zbor pol ure pozneje na istem mestu in z istim dnevnim redom ob vaakem številu navzočih članov. Morebitni samostojni predlogi se bodo obravnavali na občnem zboru le v slučaju, da prispeje vsaj tri dni pred občnim zborom na naslov društva. Običajna posebna vabila se letos ne bodo razposiljala. — Odbor.

Mestno kopališče bo zaprt od 13. do 26. febr. zaradi montaže novega pamega kotla in preureditve notranjosti kopališča.

»Zakaj imajo prav za prav jadrnice vedno ženska imena?«
Colnar: »Nič čudnega, ali ne vidite, kako se moram mučiti, ko z njimi jadram?«

MARIBOR

Mariborska bolnišnica v l. 1940

Tudi v bolnišnici se neprijetno odraža draginja

Maribor, 13. februarja. Mariborska bolnišnica je kot osrednji zdravstveni zavod dravske banovine določen za posebno zdravljenje vseh bolezni ter razpolaga v ta namen s specialnimi oddelki in inštituti, ki jih vodijo strokovnjaki specialisti in ki so opremljeni z vsemi aparati moderne medicine. Bolnišnica ima devet specialnih oddelkov, dva inštituta, centralno lekarno, tri laboratorije, ambulanco in upravo s štirimi oddelki. Bolnišnici je načeloval lansko leto nekaj časa dr. Franjo Hribar, ki je bil imenovan za vseučiliškega profesorja v Ljubljani ter izvoljen za dekana tamošnje medicinske fakultete. Za njegovega naslednika je bil imenovan šef primarij oddelka za tuberkulozne dr. Franjo Radšelj. Upravo in gospodarske posle vodi nadupravitelj Jože Stegana. Na zavodu je bilo lani zaposlenih stalno 27 pragmatično nameščenih zdravnikov, med njimi 17 specialistov, poleg njih pa je vršilo službo še večje število zdravnikov volonterjev ter zdravnikov pripravnikov. Nadalje je vršilo službo v bolnišnici 18 upravnih in arhivskih uradnikov, 1 zdravstveni pomočnik, 4 umski dnevnitarji, 3 zvaniki, 20 dnevnitarjev za bolnišniške in režijske posle, 70 usmiljenih sester in 35 drugih režijskih uslužbencev, skupno 192 oseb.

Iz statistike, ki jo je sestavila uprava bolnišnice za pretečeno leto, se vidi ogromno delo, ki ga vrši ta humanitarni zavod. Vidi se pa tudi, da mu niso prizanesle gospodarske težave, ki so zadele celotno našo življenje. Visok porast indeksov je neugodno vplival na finančno proračun, predvideno v proračunu. Cene vseh bolniških potrebščin, predvsem pa zdravil, živil, kuriva, snažilnih sredstev so narasle za preko 30%. Banska uprava je sicer priskočila z izrednimi dotacijami na pomoč, ni pa mogla podpreti bolnišnice v taki meri, da ne bi bilo potrebno uvesti skrajnega varčevanja ter omejiti vseh izdatkov na res najpotrebnejše. Na drugi strani pa je povzročila gospodarska kriza povečan naval na bolnišnico ter so bili vsi oddelki stalno prenapolnjeni. Bolniki so ležali v zaslih posteljah, na nosilkah, otomanih ter celo po dva v eni postelji. Kljub vsemu pa je morala bolnišnica odkloniti preko 4000 oseb, pri katerih bolnišnično zdravljenje ni bilo skrajno potrebno. Da pa pridobi prostor za posebno nujne primere,

je morala bolnišnica skrajšati povprečno dobo zdravljenja bolnikov, kadar koli je bilo to mogoče. Le na ta način je mogla sprejeti v preteklem letu 17.000 bolnikov, to je petkrat toliko število, kakor leta 1920., dočim se je kapaciteta bolnišnice v primeru z letom 1920. povečala samo za pičlo polovico. Novi paviljon, določen za 250 postelj, pa stoji, žal, še vedno nedovršen, prazen.

Upati je, da bo mogoče novi paviljon vsaj do letošnje jeseni dograditi ter ga izročiti v porabo. S tem pa seveda še dolgo ne bo rešena potreba nadaljnega razširjenja bolnišnice. Večkrat smo že pisali o teh načrtih, po katerih se bo na zemljišču bolnišnice zgradila nova poročnišnica, nov paviljon za tuberkulozne, preuredili se bodo paviljoni za kirurgijo in interni oddelke, novo upravno in stanovanjsko poslopje, centralna kuhinja itd.

Leta 1940. se je v bolnišnici zdravilo skupno 17.185 bolnikov. Od teh je bilo 16.319 odpuščenih ozdravljenih, zboljšanih ali v stacionarnem stanju, 418 jih je umrlo, 418 pa jih je konec leta še ostalo v zavodu. V primeri z letom 1939. je imela bolnišnica 800 bolnikov več. Po uspehu zdravljenja je bilo 60% ozdravljenih, 32% zboljšanih, 5 in pol % neozdravljenih, 2 in pol % pa jih je umrlo. Dnevno je bilo sprejetih povprečno po 45 bolnikov, najmanj deset bolnikov dnevno se je zdravilo v ambulanti, deset pa so jih morali dnevno odkloniti. Skupno število osebno vseh dni znaša 192.271. Povprečno je bilo v zimskih mesecih v oskrbi 550, v letnih mesecih pa 400 bolnikov. Povprečno je ostal vsak bolnik v bolnišnici 11,7 dni.

Lani se je moderniziral inventar bolnišnice z nakupom najmodernejšega rentgenskega aparata za obsevanje in globoko terapijo za 250.000 din. razen tega je dobila bolnišnica univerzalno sterilizacijsko ognjišče za 160.000 din, Oesophagoskop za 9000 din ter še mnogo drugih aparatov in instrumentov.

Izdatki bolnišnice so bili veliki: za hrano bolnikov in osebja 2.072.998 din, za vodo 123.232 din, za kurjavo je potrošila 1.670.000 kg premoga, za plin je izdala 146.503 din, za elektriko pa 86.985 dinarjev. Za oskrbovalne stroške je prispevala država 15%, banovina 43%, razne bolniške blagajne 29%, samostalne zdravstvene občine 4%, samoplačniki in stranke so dali 8%, vojska pa 2%.

kolikor ga je bilo dejansko prijavljenega v mesecu decembru 1940 in v januarju 1941.

m Osebnih izdatki mestne občine. Iz proračunskega predloga za leto 1941 poenotimo sledeče zanimivosti glede osebnih izdatkov mestne občine mariborske: Za predsedstvo je določenih 78.750 din, za ravnateljstvo 46.830, za obrni referat 92.010, za gradbeni urad 324.280, za finančno upravo 567.970, za tržno nadzorstvo 91.990, za veterinarski urad 40 tisoč 380 din, za magistralno pisarno 295.890, za koneskripcijski urad 223.600, za fizikat 144.580, za soc-politični urad 117.110, za vojaški urad 186.620, za turistični urad 32.990, za zaščitni urad 19.700, za študijsko knjižnico 94.250, za dekliski zavod Vesna 30.890, za gasileko četo 23.130, za mestno olupševalno društvo 23.130, za uslužbenske davek 115.000, za izredni draginjski prispevek 260.000, za rezervo za event. povišanje draginj, pripevka 130.000 din, skupino je določeno za osebne izdatke za mestno upravo 2.939.190 din, v tekočem proračunskem letu pa je bilo določeno 2.728.492 din, tako da znaša novi povišek 210.697 din. Za pokojnine in preskrbenje je v proračunu določeno: za 40 upokojevence pokojnine 622.120, za 28 vdov vdovnine 309.610, za 8 miloščinarjev miloščine 57.430, za uslužbenske davek 32.000, za izredni drag. prispevek 75.000 in za rezervo tega pripevka 35.000 din, skupaj en milijon 131.160 din, ali za 105.295 din več kakor v tekočem proračunskem letu. Mestna podjetja so predvidela za plače svojih nameščenecv 2.865.250 dinarjev, za za pokojninsko zavarovanje 146.900, za bolniško zavarovanje 194.700, za izredni draginjski prispevek 285.630, za rezervo izrednega draginjskega pripevka pa 140.810 din, skupaj tedaj 3.626.290 ali za 531.550 din več kakor v tekočem proračunskem letu. Celokupni osebni izdatki mestne občine so predvideni za 7.696.640 din, v tem proračunskem letu so pa znašali 6.849.097 din, tako da je povišek 847.542 din. V primeri s celotnim proračunom je predvideno za osebne izdatke 13,63%, v tekočem proračunskem letu pa je znašal odstotek 14,20.

m 25 pomočnikov so morali do sedaj odpustiti mariborski pekovski mojstri, ker se je zaradi pomanjkanja moke in uvedbe krušnih kart silno skrajšala potrošnja kruha, drobnega belega peciva pa pekarne sploh ne pečejo več, ker ne dobe bele moke. Tudi ržene moke je povečini že zmanjkalo ter se dobi sedaj le kruh iz mešane moke ter mali hlebčki iz same koruzne moke. Nekateri pekovski mojstri pa bodo najbrž morali sploh zapreti svoje obrate, če se razmere ne bodo izboljšale.

m 2 meseca za ukradeni zastavni listek. Včeraj se je pred sodnikom-poenidecem zagovarjal 24 letni Helmut Vrečko s Pobrežja, ker je meseca julija lanskega leta Jožefi Hojnjkovi na Pobrežju

KULTURNI OBZORNIK

Slovenska knjiga na Koroškem

Slovenska prosvetna zveza v Celovcu je pod uredništvom Vinka Zwitterja izdala izredno lepo in zanimivo knjižico: »Družinske večernice«, pravo čilanko Koroških Slovencev, oglašeno na osnovne človeške vrednote kakor so Mati, Domovina, Bog. Pod tem geslom je urednik zbral najlepše plodove slovenskih pesnikov ter jih tako povezal v lep šopek, ki bi ga morala imeti pri sebi vsaka slovenska hiša na Koroškem. Sedaj, ko se poraja v bolečinah nov svet, se mora ohraniti tudi slovenska družina v temeljih, ki bodo temelj novemu svetovnemu redu: Mati, Domovina, Bog! Še posebej pa je taka knjiga Koroškim Slovencem potrebna, da se povežejo vsi udje naroda med seboj, kajti kot vojaki so slovenski eiovi na vseh frontah ter potrebujejo notranje krvne povezanosti. Kakor so že v naslovu podana gesla, tako tudi knjiga razpade v tri dele: **Mati!** Tu je Pregljiva himna Naše najvišje Gregorčičeva Kmečki hiši, Finžgar Na pragu, Lea Fatut: Trpljenje in junastvo slovenske žene ter načelni članki uredništva: Mati, Nazaj v družino, Ljubo doma, kdor ga ima ter Dar z neba, ki je otrok. Slike slovenske mamic, slovenskih deklet pri preji, mamic pod križem in neveste z rušnicno na polju v cerkev ter lep otrok v zljanski narodni noši; Rožarka in romarici krasé ta del. Drugi del: **Kmet in zemlja** začneja s sliko Fr. Prešerna ter njegovo pesmijo Domu in vasi: O Vrba! ter podoba Prešernove rojstne hiše. Nato so ponatisnjeni pesmi: Jože Pogacnik: Naše njeve, Marija Pucko: Kmečki ženi, M. H.: Kmet v večeru, Veseli kmet (iz Novic 1844), Skozi okno gledam (M. H.) ter Ivana Cankarja Nedelja. Načelni članki so: Zemlja, kmetova družina. V objemu matere zemlje, O zemlja domača, ti si nam kakor čestitov cveti! Nedeljski sprehod (K. S.) Oče in sin in Pesem polja. Tretji del: **Narod se začneja** z lepo pesmijo Koroški zemlji, ki se glasi:

Rož, Podjuna, Zila —
venec treh dolin,
moja domovina —
narod moj trpin.

Družica si moja,
dom moj in moj rod...
Ko bom truden boja,
bodi mi še grob.

Rož, Podjuna, Zila —
nageli, rožmarin:
v sveti zemlji sniva
tvoj slovenski sin...

Nato sledi Gomilšakova pesem Slovenec sem! Zupancičeva vprašanja (s sliko pesnika), Aškerčev Janičar (s sliko pesnika), Zupancičeva Naša beseda, Meško: Koroški mladini (s sliko pesnika), M. H. V goro, odlomek iz Miklova Zale ter Zupancičev verz Miklovi Zali, ki je tako malo znan:

Ko v turški sužnosti ječala
in za draže k Bogu molila
Miklova je Zala,
vso dušo mi je razsvetlila.
Kadar me skrb za nas napade
in več nikjer ne bude nade,
se spomnim Zale na kolenih,
apel upov eem ognjenih,
in vem: Naj pride kar že koli,
za nas se zvesta Zala molí!

Štefa Strojnikova: Jastreb kroži

Štefa Strojnikova ni novinka v naši književnosti: že pred leti je pisala v »Mladikoc« uvodno povest Zbegano gnezdo pod psevdonomom *Cveta Stojanova* ter je povest izdala tudi Mohorjeva družba v Mohorjevi knjižnici. Z njo se je predstavila kot pisateljica našega meščanskega okolja, ki zadnje čase tako redko kdaj pride do izraza v novejši literaturi. Čeprav je v Zbeganem gnezdu videti še precej psiholoških pomanjklivosti, predvsem pa je bil vsiljiv nekaj avtoričin prejedic glede na obsodbo glavnega junaka, ki je bil v njem bolj obseden po volji avtorice kakor pa zgodbe same, je vendarle izpričal nov ženski talent, ki se bo gotovo še razvil, ko se bo izžestil od drugonjih namenov ter se predal resnično samo oblikovanju življenja. Zato je ta trodelna povest *Jastreb kroži*, ki ga je izdala Nova založba, boljše, čeprav je bolj enostavna in bolj prozorna v kompoziciji. Povest je vzeta iz našega obmorja, iz Trsta, ter obravnava družinski problem v slovenski družini poslovenjane- nega veletrgovca Morettija. Prav za prav samo notranji prelom v srcu gospe Ele, matere četvero otrok. Ona je središče povesti, ki ni razburljiva, nasprotno zelo mirna, pogljobljena v notranjost, v boju le s svojim demonom, s svojo strastjo do sosedja trgovca Goloba, kroži okrog nje kot jastreb in se mu ona v duši in srcu že vdaja. Tako je tudi vsa kompozicija razdeljena v tri dele: v prvem vidimo, kako se Ela in Golob približujeta, kako Golob dvori mlajšim hčerkam, da bi prišel do matere, kako mater vso prevzema od pogledu nanj tako, da že misli razbiti družino in iti za strastjo, čeprav ima otroke in dobrega, naravnost vzornega moža. Toda to, kar čuti do Goloba, je vse kaj drugega kot ljubezen, ki jo čuti do moža. Tako kroži Golob krog nje kot jastreb, da bi jo dobil, ona sama pa se tudi ne more več braniti pred lastno voljo. Mož čuti to spremembo v ženi in pošlje vso družino na letovišče na Gorenjsko k materi žene prijateljice Nade, vdove njegovega uradnika. Drugi del se godi na letovišču na Gorenjskem, kjer pridejo Ela in njeni otroci v stik z naravo, gredo na Triglav, vse pa obvlada krepka prikazen babice ge. Nade, ki je prava gospodinja, prava žuvarica patriarhalnosti, krščanskih običajev in kmečke modrosti. To je postava, ki izžareva samo sonce ter je tudi Elo potegnila za seboj. Babičin brat je župnik: v pogovorih z njo se Eli razodelen smisel praktičnega katolištva, milost vere in molitve, gre k spovedi in išče opore svoji strasti v molitvi. Ko pride njen mož Moretti ponje, jih pelje še na Bled in v Bohinj. Na Bledu se pojavi zopet Golob in Ela vidi, da mora bežati pred njim, če se boče rešiti v duši. Vsi gredo nazaj v Trst. Tretji del pa se godi sedaj v Trstu, kjer zopet kroži okrog Ele jastreb v golobji: postavi Golob, zasleduje jo v cerkvi, gre celo božjeropno k obhajilu, da bi si jo pridobil, toda prav to vedno gledanje v cerkvi je pomirilo njeno strast in ji Golob ni bil več nevaren. Ko se on spozabi, da jo nasilno poljubi, je v njej samo še odpor. Cerkevno življenje jo je rešilo in ji dalo moč, vztrajati ob svojem možu in družini in se rešiti strasti, v kateri je satan, ne ljubezen.

To je smisel te povesti o idealnem možu, pa ženi, ki ji v duši vzplapoli hipna slast po drugem, pa se ob versem življenju pomiri in utrdi. Tako je ta povest gotovo izrecno katoliška in v tem pogledu bolj prepričljiva, kakor pa pismo Zbegano

Drugi načelni članki so: Slovenec, časten naslov (polkrepko!) z lepim koncem, vreden, da bi bil vklesan z zlatimi črkami tudi pri nas: »Še kot božji otrok ne moreš zatajiti svojega slovenstva. Korenina narodnosti so v najglobljih globinah duše, narodna zavednost pa je izraz božje in naravne zapovedi ljubezni. Ali je mar slučaj, da so narodni renegati vobče najredkejši v duhovniških vrstah, čeprav je njihov poklic mednarodni? Slovenska narodnost je torej vredna žrtve, če treba velikih žrtve. Če tako zahteva čas ter njihove prilike, moramo biti junaki slovenske narodne družine, odločni, pripravljeni za vsako trpljenje in za vsako žrtve na oltarju narodne zvestobe. Kjerkoli stojiš na naši zemlji kot Slovenec pobornik si dejavne državljanske zvestobe, član si mladega naroda in plemena, junak si slovenske kulture. Tvoje ime bodi časten naslov! To so besede ki jih tudi nam govore koroški Slovenci za prvi čas. Dalje: Vesel narod, Naša govornica (o lepoti koroškega narčaja, kakor ga je ocenil l. 1913 Finžgar: »Noben narečje nima toliko lepih, živih, posebnih slovenskih besedi, kot vi koroški Slovenci. Ljubite materino besedo, je povedni Slomškova pridiga na Koroškem (Blatograd) Naša pesem, kjer pravi: »Slovenski Korotani! Voj, ljubi jo, varuj jo! In dajaj jo še za naprej tvoji mladini, da ne ovene ta lepi cvet slovenske zemlje in da ne oneme tvoji otroci!« Bodimo narod poštenjakovi! Zavedni Slovenci — dobri državljani! Kjer piše: »Nekateri so mnenja, da se kot državljani nemškega rajha ne smejo več nazivati Slovence. Samo Nemec more biti po njihovem naziranju dober državljan Velike Nemčije. A tako govorjenje in postopanje je protidržavno«, to naj pojasni ta članek, ki govori o zavednih Slovencih, izpolnjevalcih vseh dolžnosti do države, zato pa imajo tudi pravico »zahtevati, naj nam država vzgleda našo slovensko mladino v slovenskem narodnem duhu, naj nam omogoči in podpira naš svobodni kulturni razvoj ter naj ne ovira zdrave slovenske narodne rasti. Kajti nikdar ne bomo izgubili izpred oči cilj naše narodne politike. Zavedni Slovenci — dobri državljani!« Temu članku sledi slika Gosposvetskega prestola ter gosposvetske cerkve »spomin na kralja Matjaža«. Lep članek je posvečen Koroški Slovenci. Konec iz Podob in sanj Cankarjevo sliko končuje ta oddelek Domovina. — Zadnji Bog se začneja z lepo pesmijo Silvina Sardenska: Pa bi za te se molil molitve, kateri aleda še pesmi: Trubarjeva Božje rojstvo, Franceta Vodnika: Borivec z Bogom ter Antona Vodnika: Narod—David! Drugi članki so: Božja previdnost! kjer je govor o verovanju ljudstva, ki ni zmotno ter o milosti ver v Kristusovo odrešenje. Zaključuje pa članek iz Ušeničnikove Knjiga o življenju ter njegov prevod Sončne pesmi sv. Franciška. Zadnja dva članka ponzarjajo tudi podobe koroških krajev; koroških voditeljev (t župnik Poljanec, Vintar), koroških božjih poti (Rajšice, St. Jurij na Strcu, Grebiški kloster, Hodiša, Marija na Otoku). Lepa podoba Kristusa kralja zaključuje te koroške Družinske večernice. V celoti so lep slovenski izraz ljubezni do rodu in zemlje, preneseni v slovensko narodno družino, ki poudarja svojo kri in svojo zemljo, svojo vero in svojo skrb za slovensko mladino, kar je izraženo v geslu: **Mati, Domovina, Bog!** Tako ima ta knjiga, ki je izšla na lepem papirju na 135 straneh, mnogo dragocenih misli in pobud tudi za nas, zato tudi obširneje poročamo o njej. td.

gnezdo. Ob to osrednje dogajanje, ki pa je bolj dogajanje v duši, podano bolj na meščovski način (kam plujemo), kakor pa na žgoči realistični način sodobnih pisateljev, na način, ki bolj zasleduje dušne premike, kakor pa realistično okolje do podrobnosti in nazornosti — kljub obmorskemu okolju in gorenjskemu letovišču, je le malo resničnega pokrajinskega življenja v povesti —, je pisateljica postavila tudi usodo dveh ljudi, ki se šele iščeta in se najdeta po svoji lastni želji in želji staršev. To je rahlo zorenje hčerke Marije in Nadinega sina Primoža, ki postane družabnik Morettijeve trgovine in je določen za bodočega Marijinega moža in vodja podjetja, dočim Golob od svojih trgovskih sleparijah propade. Moretti kupi tudi njegovo posestvo, Golob pa pobegne in s tem je sosesčina jastreba, ki kroži, končno odstranjena.

Povest iz meščanskega kroga, zanimiva po notranjem duhovnem problemu ter njega katoliški rešitvi. Kljub močni postavi babice, pa vendarle Strojnikove ustvarjalna moč kaže premalo krepkosti, nazornosti in barv. Osebe so premalo žive, ne vidimo jih v obraz. Tudi enakomernost opisanja in dogajanja utruja ter ne priteguje s tako močjo kot bi spričo globokega problema in še edinstvene rešitve hoteli imeti. Vsekarer pa pomeni ta povest napredek od prve prave zato, ker je pisana res iskreno, brez druge misli, dasi nas ne prepriča, da bi bila krivda Ele kaj manjša od krivde »jastreba, ki kroži, Goloba. Toda Ela se je umirila v molitvi, Goloba pa je zadela kazen s trgovskim polomom: problem pri Golobu ni rešen na duhovni ravni, kot se je začel, temveč gospodarski. Povest priporočamo. td.

Predavanje prof. Chaboda v Italijanskem inštitutu

Sredo, 12. t. m., je Institut za italijansko kulturo, ki razvija živahno delavnost, priredil v svojih prostorih predavanje o »Viziji sveta v italijanski renesansi«, ki je bilo prav tako dobro obiskano, kakor vsa prejšnja. Predaval je profesor moderne zgodovine na milanski univerzi Friderik Chabod. Njegova temperamentna hkrati pa zelo stisnjena in od retoričnega okrasja neobremenjena stvarna izvajanja niso imela namena, da bi odkrila kaj še neizsledenega ali pa kakšen zanimiv drobiž iz dobe, ki jo poznamo iz Burckhardta, Burdacha in drugih, v najnovšem času pa med drugimi tudi iz Nizozemca Huizinge, ki je v svoji »Jeseni srednjega veka« iz zgleđa na burgundsko-flamskem področju dozdaj najgloblje od vseh skušal dojeti čas, ko srednji vek ugaša ob svitanju novega, pa bo še dolgo tlel v soncu moderne gledanja na vesoljstvo. Predavanje prof. Chaboda je v tesnem okviru manj ko ene ure, v katerem je pozornost poslušalcev bila vse čas na višku, podal si n t e z tega dogajanja na italijanskih tleh, v katerih se je renesansa bila zarodila, in ta sinteza je bila jasna, oprta na res najbitvenjše točke tega razvoja in zato srečno zadeta slika časa, ki se je mogla na ta način vtisniti v duha avditorija v svojih najznačilnejših potezah.

Predavatelj je začel z asiškimi ubožcem, žigar vesela ljubezen do narave, ki ji je krona človek, ostaja sicer na tleh srednjeveške miselnosti, hkrati pa pomeni razodetje nekega tesnejšega, tako rekoč srčnejšega odnosa do tuzemske realnosti, ki je bil v listih vekovih več ali manj potlačen. To je pri-

vedlo do močnejšega povdarka vrednosti človeške osebnosti in končno do nazora, ki se označuje s humaniteto. Toda ne samo za zgodnje renesanse, ki jo je prav za prav prof. Chabod obravnaval, temveč skozi ves humanizem do naših dni se je kljub naporu človeka, da se osvobodí zavisnosti od nečesa, kar je nad vsem in nad njim, ohranila misel, da je »vse zemsko le prisposodba«, in tudi najsprošenejšega človeka ne spusti iz svoje oblasti ter mu samega sebe pa vse vesoljstvo prikazuje kot nerazrešljivo uganko, duha pa kot otroka višjih sfer... Ta misel je v predavanju odličnega italijanskega kulturnega zgodovinarja, čeprav ne kot vodilna misel, tiho zvenela, ko je peljal svoje poslušalce preko vrhov zgodnje, florentinske renesanse do Torquata Tassa, Leonarda da Vincija in Michelangela, v katerih se po veselj, da se je razkril človeku nov svet, oprečevan vezi nadnaravnega zakona, oglašala zopet vsa muka človeške duše, ki je ničesar ne zadovolji, kar v mejah tega življenja in bitja je. Podobe iz tega časa so v predavateljevih močnih besedah vstale pred nami žive, glavni povdarek prof. Chaboda pa je bil na novem gledanju sveta, kakor ga je odsevalo umetniško ustvarjanje tistega časa pa umetniška kritika, ki ji je bil najglobokozornejši predstavnik tle dobe v tem oziru Leon Battista Alberti, ki je bil obenem tudi pesnik, filozof, naravoznanec in muzik. Predavatelj pa je preko tega gotovo prav posebno značilnega področja segel zlasti še na politično in ekonomsko stran življenja, ki je v tisti dobi tudi začelo trgati svoje vezi z naravnim svetom srednjeveškega človeka: nastajala nova družba, ki se izteče v kapitalistično gospodarstvo in v meščanskega človeka. Zanimivo pa je bilo izvedeti ginljive primere, ki jih je podal prof. Chabod iz življenja florentinskih veletrgovcev, ki jih je hudo pekla vest zaradi tega načina lastnega gospodarjenja in so »in articulo mortis« skušali popraviti, kar so bili zagrešili, kršeč načelo, da so obrestil greh, ker denar

ne rodi... Pa novi duh je bil močnejši in v politiki se je začelo naravnost načeloma utemeljevati to, kar se je v praksi itak od nekada delalo: da politiki ne sme gledati stvari, kako naj bi bile, ampak kako so (Machiavelli), in seveda vidimo v tem tudi idejno osnovo tega, namreč, da človek tudi svoje praktično, na blaginjo občestva merede delovanje ne gleda več s zorišča neke metafizične postave, ampak s stališča, kaj je prav in koristno za narodno skupnost, ki neodvisna od norm nad seboj, tvori avtonomno bitje ali prirodno vrednoto s svojimi zakoni, ki jih ne piše ničesar izvenčloveškega, nadnaravnega. Prof. Chabod je tudi pravilo podčrtal, da to novo gledanje stvari te zemlje v zgodnji renesansi, to je, v samem zarodišču, ni izhajalo iz nenavzanstva, ampak iz umetniških genijev, in — tako bi pristavili — prvotno tudi ne iz kakšnega filozofskega sistema, čeprav že v teh poetičnih renesanse skrivno klijeje nove filozofske misli, ki so se izkristalizirale, kakor vemo, v Akademiji, ustanovljeni od Kozima Medici, in so našle predstavnik v novoplatoncu Marsiliju Ficinu (1433 do 1499); predavatelj je omenil novoplatonizem, pa omejenost časa ni dopuščala, da bi se vglobili v to in tudi ni bilo potrebno. Prof. Chabod je, spominjajoč orjaški pojav Michelangela, svoja izvajanja zaključil tam, kjer se pojavi v novi obliki, kar je že od propadajoče antike, kar je je renesansa skušala obuditi, človeka zdaj razdajalo, zdaj pomirjevalo in oblaževalo: da je in ostane z vsem, kar le časno in pogojno biva, največja skrivnost, kateri išče z nagonsko silo rešitve v Vsepresečnem, v transcendentni.

Tudi ta prireditev je pokazala, da si Italijanski inštitut prizadeva za to, da vidimo in slišimo v Ljubljani kulturne delavce visoke kvalitete, česar bi želeli tudi od drugih podobnih faktorjev, ki nas skušajo seznaniti z osebami in duhovnim ustvarjanjem sveta okoli nas, ki bi moglo dati pobud tudi nam ali naše znanje obogatiti. F. T.

ŠPORT

Zaključek prvega svetovnega prvenstva v vojni dobi

Cortina d'Ampezzo, 10. februarja. Ko smo po uspešnem nastopu naše vojske ponosno zrlí na naše strumne vojake in občudovali vtis resnosti in borbenosti, ki so ga napravili, smo že morali misliti na štart naslednjega dne, na Smoleja za 50 km tek. Smolej je imel letos najbolj naporno delo v sezoni, mnogo bolj, kot kdaj prej. Training naše vojske mu je sicer dopuščal priliko za vztrajnostni trening, ne pa tudi za hitrostni trening. In hitrost je prav v teku pri današnji ostri borbi potrebna, in še kako! Vojska je v Cortini trenirala dnevno dopoldne in popoldne, Smolej je vodil trening z vso pazljivostjo in vnemo. Dan pred tekmovaljem patrol je pregledal vso progó, da je dal potrebna navodila vojakom, na sam dan tekme je zopet na večih krajih razpostavil naše fante za vzpodbudo in sam čakal na najnevarnejšem mestu izida in potek tekmovalnja. Tako je nastopil v soboto brez pravega odhida, prej utrujen kot pripravljen. Njegov rezultat iz te borbe je bil časten zanj in za nas. Toda ne samo mi, tudi vsi ostali so pričakovali od Smoleja več in hoteli od njega boljše rezultat, ker vedo, česa je Smolej zmožen. Ali ko smo zrlí ostale tekmovalce in se razgovarjali z njimi o njihovem treningu, tedaj nam je znova potrjeno, da moremo tudi mi le takrat napredovati, ako se držimo načel treninga, ki veljajo po vsem svetu. Kar drugi s tolikim naporom in s tolikšno sistematičnostjo dosežejo, ne moremo doseči mi kar mimogrede. Vrniti se moramo na stari, preizkušeni način dela v naših organizacijah: urediti treninge, dobiti odlične in stalne trenerje za naš prvi razred in dati tekmovalcem priliko za razvoj in napredek. Ločiti propagandno delo od strogo tehničnega! Govorite s tekači, z alpskimi tekmovalci, s skakalci, vsi vam bodo tožili nad pomanjkanjem treninga, primernega njihovi razvojni stopnji in nad pomanjkanjem tekem, ki dajejo možnost za razvoj borbenosti. Po taki poti dosejajo ostali narodi uspehe, če jih hočemo tudi mi, moramo po isti poti.

S skoki je bilo zaključeno tekmovalje, ki je bilo v mnogočem tekmovalje presenečenje: da so izgubili Nemci ženski slalom, da so morali zmago v moškem deliti z Italijo, da je odpravdal Demetz, da nista uspeli, kot so pričakovali, niti štafeta, niti vojaška patrola, toda da so izgubili Nemci svetovno prvenstvo v skokih je gotovo najhujši udarec usode in — najbolj krivičen. Ne mislim s tem trdití, da niso Finci pravilno prišli do zmage, toda pojem svetovnega prvaka pove najboljše na svetu. Finski skakalci spadajo v razred z našimi, dočim so nemški Norvežanom deloma enakopravni, deloma tik za petami. Krivde ni na sodnikih in ne na skakalcih, krivda je na skakalcih, ki je pač preveč strogo po Fisihih normah grajena in ki jo nemški skakalci, ki potrebujejo zraka za jadranje po zraku, ne morejo izkoristi. Finci so se vrnili s svetovnim prvenstvom v skokih, o katerem še nikdar niti najbolj smeli Finec ni sanjal in za katerega bi se smejali po vrsti vsi Finci z zmagovalcem vred, če bi jim kdo pred začetkom tekme rekel, da so kandidati zanj. Odločeno je in postalo so tudi v tej, doma skoraj nepoznani disciplini smučanja, prvaki! Naj jim bo vsaj plodno za veliki naraščaj!

V nedeljo so še počastili zmagovalce, razdelili nagrade in svečano zaključili svetovno prvenstvo, v ponedeljek pa je stal ob 13 na postaji posebni vlak, ki je odpeljal vse narodne tekmovalne vrste, vse novinarje, ki so bili namenjeni v Garmisch, in vse vojaške patrole, ki so bile tja povabljene, med njimi tudi našo, v Nemčijo.

Leto smo se veselili, koliko nas bo šlo na svetovno prvenstvo, kadar bo v Cortini. Ko je bilo, smo pod silo razmer vsi ostali doma. Naj gre razvoj kakor koli, trajno tudi mi ne bomo mogli trpeti zapostavljanj, dočim vsi drugi narodi posevajo športu potrebno pažnjo, da dajejo mladini podviga in vzgoje v plemeniti borbi in da se z mladino uveljavljajo države med seboj. Če moramo mi ustaviti delo zaradi varčevanja, prav, toda potem ustavimo izdatke zaradi varčevanja tam, kjer ni ne dela ne kakega efekta, kjer pa zdaj ne varčujemo in s tem prihranjenim denarjem bomo lahko pokrili vse potrebe športa. Pastí morajo obzirí: »korist domovine« — to mora biti najvišji naš zakon! Joso Gorec.

Vojaške smučarske tekme v Škofji Loki

V Škofji Loki se vrše smučarske tekme I. planinskega polka, pri katerih sodeluje veliko oficirjev, podoficirjev ter vojakov in za katere vlada veliko zanimanje. Pri teku na 18 km dolgi progi, ki je bila zaradi velikih višinskih razlik zelo težka, so bili doseženi naslednji rezultati: 1. podporočnik Crnobori D. 1:44.45, 2. podnarednik Pavlič, 3. podporočnik Veljkovič, 4. redov Smolej, 5. poročnik Peič itd.

Športne zanimivosti

Slovaška: Hrvaška v hokeju na ledu 6:1. Hrvaška hokejska reprezentanca na ledu je na turneji v inozemstvu, kjer je odigrala tudi tekmo s Slovaško v Bratislavi. V prvem srečanju so Hrvatje podlegli Slovakom z rezultatom 6:1.

Bavarska: Hrvaška v nogometu. Nemška nogometna zveza je predlagala hrvaški nogometni zvezi, da se odigraja tekmi reprezentanc Bavarska: Hrvaška in Dunaj: Zagreb. Hrvatje so nemški predlog v načelu sprejeli, predlagali pa so, da se najprej odigra tekma med reprezentanca-ma Hrvaške in Ostmärke (bivša Avstrija).

Borba za evropsko prvenstvo lahke kategorije v boksu med sedanjim prvakom Karlom Blahom (Dunaj) in danskim prvakom Karlom Andersonom (Kopenhagen) bo 16. februarja v športni palači v Berlinu.

Na V. zimskošportnem tednu, ki se prične danes v Ga-Pa s smučskim tekom na 18 km, bo sodelovalo 12 narodov s preko 500 tekmovalci. Nemci so poslali v borbe svoje najboljšie možie, ker hočejo na svojih tleh odnesti čim več zmag in se hočejo za nekatera mesta v Cortini revanžirati. Naši hokejski igralci, ki nastopijo v Ga-Pa, bodo naleteli takoj v svojem prvem srečanju na enega največjih nasprotnikov, na Švico, s katero se bodo pomerili v sredo 19. februarja. Naslednji dan pa igratjo s Holandsko.

Vesti športnih zvez, klubov in društev

Medklubske skakalne tekme v Kamniku, razpisane za 16. februar, so preložene na nedeljo 23. februarja ob 3 popoldne, ker se to nedeljo vrše tekme za prvenstvo LZSP. Ostale določbe razpisa ostanejo v veljavi. — SK Kamnik.

SK Adria, Obveščajo se vsi člani, da bo v nedeljo 16. t. m. ob 14 v restavraciji na Vevčah klubov občni zbor.

ZFO

II. del smučarskega prvenstva ZFO v Radovljici in Kropi

Jutri se prične v Radovljici smučarsko tekmovalje, in sicer ob vsakem vremenu. Snega je še toliko, da ga v teh dneh ni v stanju pobrati nobeno južno vreme. Zatorej naj nikdo ne pričakuje preložitve tekmovalja in naj ne bo v dvomih glede možnosti izpeljave prvotno zasnovanega prvenstva. Izvedeno bo v vseh disciplinah v neokrnjenem obsegu.

Da pa si bo vsakdo na jasnem, poudarjamo, da se sobotni 15 km tek, nedeljske štafete in mladčevski tek vršijo v Radovljici. V Kropi bo v nedeljo popoldne ob 15 izpeljano le tekmovalje v smučskih skokih za kombinacijo in za samostojno prvenstvo.

Onim tekmovalcem, ki računajo na brezplačno prenočišča, naročamo, naj vzamejo s seboj oedeje. V ogledid mokrega vremena naj prinese vsak tekmovalce s seboj nekaj za preobličje.

Prijavljeni so med drugimi vsi naši najboljši kakor: Dekleva, Kajžar, Vole, Kordež, Finžgar, brata Jermana, Arh, Dolinar in nešteti na novo odkriti odsekovni in okrožni prvaki, ki utegnejo povzročiti presenečenja celo med dosedanjimi »kanoni«. Pogrešamo edino le brata Lichtenegerja in Kordeža Matevca, ki služita kadrski rok.

Posebno trda borba se obeta za prvo mesto štafet, ker so moči precej izenačene, darilo pa bo tako dragoceno, da se izplača zanj največje prizadevanje.

Naj vreme torej nikogar ne uplaší, da bi od te naše ponovne manifestacije na belih poljanah izostal.

Smučarske tekme Slomškovega okrožja ZFO v Mariboru

V nedeljo 9. februarja je Slomškovo okrožje priredilo smučske tekme v Kamnici pri Mariboru s sledečim sporedom: Smuk za mladce, smučski tek za člane, patrolni tek na progi 12 km za člane in smučski tek za naraščaj.

Tekme je zelo oviral južni sneg. Tekmovalcev je bilo 25. V smučskem teku mladcev je zasedel I. mesto mladec FO Maribor I. Hrašovec v času 7 min., za njim slede: Makovec Vid, Kamnica 8:30,0, Marinkšč, Kamnica 9:08,0, Sedmak, Maribor I. 9:18,4 min.

V smučskem teku članov je zmagal Makovec Ivan, FO Kamnica, v času 22:24 min., za njim slede: Sadek Emil, Maribor I., 22:45, Rošker, Kamnica 24:06, Fak Franc, Kamnica 24:13,1 min. Naraščaj je dosegel sledeče rezultate: Prvi je prišel na cilj Nemeč I., Maribor, v času 8 min., sledijo mu: Breznik, Kamnica 8:17,1, Pšunder, Kamnica 10 min.

V patrolnem teku moštev je tekmoval samo domači odsek ter je prišlo moštvo na cilj v času 1:50-05,4 min.

CELJE

Delo krščanske ljubezni

Vincencijeva konferenca v Celju je podala v sredo zvečer obračun svojega velikega dela krščanske ljubezni za celjske reveže v preteklem letu. Zborovanju sta prisostvovala opat Peter Jurak in župan dr. Vršič. Iz poročil posameznih odborov smo razvideli, da je konferenca imela v pretekli poslovni dobi 169.546 din dohodkov in 168.202,35 dinarjev izdatkov. Konferenca je podpirala 254 oseb ter izdala za nakup živeža, obleke in kurjave lepe vsote. Na bloke za reveže je prejelo 323 podpora v živežu, obleki in obutvi. Za kuhinjo so uporabili skupno z darovanim in doma pridelanim živežem precejšnje vsote, saj je bilo razdeljenih 36.621 kosil. Odbor se je redno tedensko shajal in premotrival načine, kako čim bolj pomagati revežem. Posebno poživljive so bile č. sestre, ki skrbijo s pravo Vincencijevo ljubeznijo za siromake. Agilen je tudi Mladinski odsek, ki oskrbuje za revne dijake zavetišče in daje dijakom toplo večerjo, ko zaradi slabih prometnih razmer ostajajo pozno popoldne in v noč v Celju. Izredno poživljive so bili tudi tujci, ki je redno prihajal v prostore Vincencijeve konference, dajal nakaznice itd.

Najizdatnejše podpirajo Konferenco celjska mestna občina, trvdka A. Westen, Weinberger, kr. banska uprava, Mestna hranilnica, Ljudska posojilnica in Hranilnica dravske banovine, lep donos daje tudi vsakoletna zbirka na pokopališču itd. Vincencijeva konferenca ima pa tudi nekaj skritih dobrotnikov, ki delajo po starem pregovoru: Naj ne ve levica, kar daje desnica. Vsem dobrotnikom se po treh letih ponovno izvoljeni stari odbor iskreno zahvaljuje in priporoča tudi v bodoče!

Kdo je mrtvec v Škofji vasi?

Iz Hudinje so potegnili mrtvega mladeniča. Identiteta ni znana.

Celje, 13. februarja.

Davi so potegnili iz Hudinje, ne daleč od tovarne Industrije volnenih izdelkov Majdiča Petra v Škofji vasi, mrtvo truplo mladega fanta. Identiteta mrtvega še ni ugotovljena. Fantu prisojajo okrog 25 let in je še precej dobro oblečen, ima škornje, rjave lase ter športni klobuk. Pri njem so našli nekoliko denarja in oro. Na kraj najdbe so prišli orožniki in takoj pričeli s poizvedbami. Mrtvec nima na sebi nobenih znakov nasilja in gre očividno ali za nesrečo ali za samomor. Truplo ni bilo dolgo v vodi in sklepajo, da je fant skočil ali pa se ponesrečil v vodi blizu žage v Škofji vasi. Prebivalstvo prosimo, da takoj sporoči orožnikom v Vojniku, če izve kakšne okoliščine, ki bi pojasnile identiteto tega mrtveca.

• Davčna uprava v Celju poziva vse one delodajalce, ki plačujejo uslužbenski davek v davčnih markicah in še niso predložili uslužbenskih knjičic davčni upravi v kontrolo, da jih takoj predlo-

žijo, sicer jih bo zadela kazen po čl. 138 zakona o neposrednih davkih.

• **Dijaški kuhinji v Celju** sta prispevala po 1000 dinarjev veletrgovec Stermecki Rudolf in dr. Ermenc Josip, zobozdravnik v Somboru. Oba sta postala ustanovna člana celjske Dijaške kuhinje. Po 1000 din je nadalje prispeval dosedanj ustanovni član g. Lazarevič Todor, predsednik Cinkarne, d. d., v Celju.

• **V Zabukovci se je ponesrečil rudar Arh Viktor** iz Mislinja pri Slovenjgradcu. V rudniku mu je zlomilo desno nogo, ob katero ga je zadel vozček.

• **200 din je ukradel Ježovniku Francu** iz Griž 15 letni C. Janez iz Bučke gorice pri Šmarju pri Jelšah. Fanta so prijeli in izročili sodišču.

• **Brezposelnost narašča.** Na področju celjske Javne borze dela je število brezposelnih naraslo že na 1474. Od teh je 247 žensk in 1227 moških. Delo dobi: 7 dekel, natakarica, sobarica, 3 kuharice in 4 služkinje.

• **G. dr. Drago Mušič** je poklonil ob priliki svojega predavanja na Ljudskem vseučilišču šolski kuhinji na dekl. meščanski šoli 75 din, za kar se mu uprava najlepše zahvaljuje.

• **Mariborski avtobus** je pričel voziti dnevno pošto tudi za trg, oziroma pošto Vojnik. Tako se je Vojničanom izpolnila njihova želja in dobe sedaj pošto, zlasti pa časopise že zgodaj dopoldne.



Taki požari izbruhnjo v mestih, na katera mečejo letala zaigalne bombe.

Beethovenova stanovanja na Dunaju

Pred nedavnim so proslavljali 170 letnico rojstva velikega umetnika Beethovena. Pojdimo ob tej priložnosti malo v mesto, kjer je ta veliki umetnik preživel velik del svojega življenja, kjer je ta mož delal in ustvarjal. Po Haydnovem prizadevanju se je preselil Beethoven na Dunaj. Prej je živel 3 leta v Londonu. Ko je prišel na Dunaj l. 1792., je dobil neomejen študijski dopust. Takratni zelo nemirni časi — Napoleonove vojne — so, posebevali načrte mladega umetnika. Haydn je spoznal Beethovena v Bonnu, kjer je slišal neko njegovo kantato. Po prihodu na Dunaj je užival Beethoven kmalu velik ugled v družbi, ki sta jo razvabila Mozart in Haydn. Beethoven ni iskal udobja in bogastva, želel si je le velike, svetle sobe na Dunaju, v tedanjem največjem nemškem mestu. Seveda je razumljivo, da takega stanovanja ni bilo lahko najti in se je zato veliko sečil. Vedno je imel neprijetnosti in prepire z gospodarji, lastniki hiš, sosedi, slugami in kočijaži, z vsemi ljudmi, s katerimi je prišel v stik. Najprej je stanoval v mansardi na Angelsgrundu. Za drugo stanovanje ne vedo. Njegovo tretje stanovanje je bilo v Löwenstrasse 6. Tam je imel prost razgled na prostor, kjer je danes dunajski Ring. Tu so na-

stala njegova tri tria, posvečena knezu Lichnowskemu. V času, ko je Napoleon ogrožal Dunaj, je bil Beethoven v Dresdenu, Berlinu, Bratislavi, Nürnbergu in Pragi, kjer je dirigiral na koncertih. Leta 1798 je pridobil general Bernardotte Beethovena, da je proslavil Napoleona v tretji simfoniji, Erotiki. Napoleon je osebno napisal podnaslov »Bonaparte«. Ko je pozneje Beethoven zvedel, da se je Napoleon sam oklical za cesarja, je sam izbrisal »Napoleona« in še danes se vidi na papirju mesto, kjer je Napoleon zbrisan. Po tem dogodku je posvetil tretjo simfonijo knezu Lichnowskemu. Potem se je preselil v hišo na Tiefergraben 10. Pianist Czerny opisuje to stanovanje z besedami: »... divja soba, povsod razmetan papir in deli obleke, nekaj kovčgov, goji zid, krhka miza in Walterjev forte piano...«

Potem se je selil še v razna druga stanovanja, skoraj povsod se je rodilo kako znamenito delo. V Badenu je na nekem stanovanju napisal »Devo-to«. Naslednje leto mu lastnik ni več hotel dati sobe v najem, ker je prinesel od nekd steklena okna. Neka družina jih je pozneje drago odkupila in odnesla. Še danes se ljudje smejejo tej dogodivščini.

Beg vojnih ujetnikov in mednarodno pravo

Vojni ujetnik nemški letalec-lovec Franc von Werra je prišel pred dnevi v New York, ko se mu je posrečilo ulti iz angleškega taborišča za nemške ujetnike v Kanadi. Na tem pustolovskem begu je prišel s čolnom preko reke Sv. Lovrenca na kopno v Zedinjene države Severne Amerike. Kanadska policija je sedaj obtožila nemškega letalskega oficirja, da je ukradel 35 dolarjev vreden čoln. Kakor vse kaže, je v ozadju te obtožbe kanadske policije nakana, doseči izročitev barona von Werra. Nemško poslanstvo v Washingtonu je proti zahtevi po izročitvi svojega državljanja odločno protestiralo v izjavi, priobčeni v ameriškanskih listih. V izjavi je povedano, da se ta obtožba ne more naslanjati ne na državljanske, ne na vojaške zakone. Ko je baron von Werra pobegnil, je imel na svojem begu pravico poslužiti se vseh sredstev, ki so mu bila na razpolago. Zaradi tega se ne sme smatrati uporaba majhnega čolna za tatvino, tako nadaljuje »menjena izjava in dostavlja, da je baron von Werra pripravljen izročiti takoj 35 dolarjev ameriškim oblastem.

Mladinska kmečka zveza lepo napreduje

Iz St. Janža na Dolenjskem poročajo: Tukajšnja Mladinska kmečka zveza — odsek za fante, se v polni meri zaveda, da je ena glavnih nalog njene organizacije duševna in tehnična priprava kmečke mladine za kmečki poklic. Ko bi jih videli naše fante, s kakšnim navdušenjem se zbirajo tudi do dve uri oddaljeni v snegu in mrazu ob zimskih večerih na redne tedenske sestanke. Na njih se v lepi domačnosti temeljito obravnavajo važna gospodarska in strokovna vprašanja. Kot vsako leto se tudi letos — to pot v večjem obsevu — pripravljajo na tekme, katerih predmet so letos buče in sončnice. Teoretična priprava je zelo skrbna. Zanimanje kaže, da bodo tekme tudi praktično vestno izvršene. — Pod svojim praporom, ki je bil slovesno blagoslovljen preteklo jesen, hoče MKZ zajeti vso kmečko mladino ter jo vzgojiti tako, da bo sposobna zvesto služiti Bogu, domovini in svoji rodni zemlji. — Enotno vodstvo naših mladinskih organizacij skrbi, da je vzgoja naše mladine vsestranska.

Kamnik

Zimska pomoč. Odbor za zimsko pomoč, ki je bil nedavno sestavljen iz zastopnikov vse kamniške javnosti, je pričel zbirati sredstva za organizirano zimsko pomoč. S pohvalo moramo omeniti dobro voljo in požrtvovalnost naših društev, ki so organizirala posebne prireditve ali pa določila del čistega dobčka za zimsko pomoč. Članice vseh kamniških društev so na nabiralni dan zbrale na cesti 1382 din. Mestna hranilnica je darovala 5000 din, neimenuvani Kamničani 1000 din, okrajni načelnik dr. Dionizij Maraz 600 din, župan Nande Novak 400 din. Trgovski gremij bo zbral prispevke med svojimi člani, prav tako tudi industrija. Pričakujemo, da bodo naši premožnejši meščani znali pravilno ceniti plemeniti namen pomoči v današnjih hudih časih in bodo prispevali sorazmerno po svojem premoženju. Pričakujemo tudi, da korporacija ne bo mnogo zao-stajala za Mestno hranilnico.

Šahovski turnir je že dalj časa v teku v lokalni Pogačarjeve elastičarne v Maistrovi ulici. Turnir je dvokrožen, udeležuje se ga pa 14 igralcev. Trenutno vodita gg. Vidmar in Pogačar. Vodi se tudi akcija za ustanovitev šahovske sekcije SK Kamnika.

Loški potok

Delovanje cerkvenega pevskega zbora na kulturno-prosvetnem polju. Potoška cerkev, ki na osrednjem griču Taboru liki trdnjaka s svojim izgledom obvladuje vso potoško dolino, v svoji preveliki skromnosti hočeš-nočeš preveč posnema meniško ubožstvo svojega patrona, — opata sv. Lenarda. Seveda mora z njo tudi cerkveni pevski zbor kot njen pomožni organ trpeti pomankljanje najpotrebnejših sredstev za pouk in proizvajanje primerne cerkvenega petja in glasbe. V svesti si pa, da nišesar ni mogoče doseči brez lastnega truda in samopomoči, naši pevci od časa do časa ustvarjajo lepe prireditve, za kar so se vsled potreb zavzeli pred dobrim letom. — Ze lansko leto so na praznik sv. Jožefa priredili koncert lepih pesmi — največ iz zbirke skladateljev Karla in Emila Adamiča; to je bila nekako krstna prireditev za vse nadaljnje delovanje; koncert je lepo uspel. Na letošnji praznik svečnice pa je naš cerkveni zbor — prvič kot tako — uprizoril igro in sicer Jalnov »Domc. Igravci, ki so se pripravljali s požrtvovalno ljubeznijo — čeprav še mnogi začetniki — so predvajali z občutjem in prepričanostjo. Na gledavo je blagodejno vplivala lepa scenarija velikonočnega vrta v tretjem — ter laza v zadnjem dejanju. Zlasti je bila živa in učinkujoča slika kosev in grablje pri južini v njihovem svojemskem prijetnem kramljanju, ki je popolnoma odgovarjalo krajevnim običajem. Igro smo zaključili z dvema pevskega točkama. Ob tej priliki se javno zahvaljujemo vsem velikodušnim dobrotnikom, ki so izdatno darovali za nameravano nabavo novega cerkvenega harmonija, ter občinstvu, ki je z izredno velikim obiskom pokazalo razumevanje za naše cerkvene potrebe na pevskega polju.

Delovanje DSLU za stanovske koristi slov. umetnikov

Od II. umetniškega kongresa sem je prešlo delo za stanovske interese jugoslovanskih umetnikov v posamezne organizacije in to v ULU (Udruženje likovnih umetnikov) v Belgradu, v HAD (Hrvatsko avtorsko društvo, odd. za lik. umetnost) in DSLU. Sestav teh treh močnih stanovskih organizacij ni še popolnoma enak, ker se do sedaj še ni posrečila ustanovitev jugoslovanskega umetniškega sindikata po vzorcu sindikatov v drugih državah. Vendar pa ta društva skoraj v polni meri nadomestujejo tak sindikat in to še posebno zaradi svojega sodelovanja, ki se opira na sklepe II. umetniškega kongresa.

Odkar si je DSLU s pomočjo banove podpore moglo najeti svoj društveni lokal, se je njegovo delo moglo usmeriti na razna prečja vprašanja, katerih rešitev bo v prid vsem slovenskim likovnim umetnikom, tudi onim, ki iz kateregakoli vzroka še niso čutili potrebe, da se pridružijo večini, ki je vključena v DSLU.

Kako mnogostransko je delo organizacije, ki hoče koristiti stanu likovnih umetnikov, je razvidno iz vlog, ki jih je DSLU v teku zadnjega leta naložilo na razne oblasti, kakor bansko upravo, mestno občino ljubljansko in razna ministristva. V teh vlogah so bile omenjene sledeče zadeve:

Pravilno razpisovanje umetnostnih konkurenč (odbor DSLU je izdal tozadevni pravilnik po vzorcu konkurenčnega pravilnika za arhitektonska dela), izdatnejši državni in banovinski proračun za nakup umetnin, brezplačno zdravljenje lik. umetnikov v obojnišnicah in sanatorijih, razpis štipendij za likovne

umetnike in za absolvente umetnostnih akademij, oprostitve pridobitnekega davka in davka na poselstvi promet, ukinitev carine za umetnine, ki se pošiljajo v inozemstvo, uvedba zaščitne carine za umetnine iz inozemstva, ki so namenjene za neposredno prodajo, zmanjšanje carine za slikarske in leparske potrebščine, zmanjšanje transportnih stroškov pri pošiljanju umetnin na železnicah, popust pri vozninah umetnikom na železnicah in parobrodih, predpis zidanja umetniških ateljejev v mestih, reorganizacija risarskega pouka na srednjih šolah, ustanovitev umetnostne akademije v Ljubljani, sodelovanje umetniškega sveta DSLU pri oblastih in pri Narodni galeriji.

Pri večini naštetih predmetov je DSLU delalo soglasno z gori omenjenimi organizacijami v Zagrebu in Belgradu ter obstaja opravičeno upanje, da se bodo oblasti na to dobro obrazložene vloge ozirale. DSLU je nadalje uspešno, da si je nabralo že nekaj izdaten bolniški sklad, iz katerega so prejeli oboleli člani že marsikatero podporo. Darovalcem se je društvo po daljših presledkih javno zahvalilo v časopisih.

Z naštetimi predmeti delokrog DSLU se ni izčrpal in čaka ga še mnogo koristnega dela. Vendar že to, kar je društvo do sedaj podvelo, opravičuje zaupanje, ki so ga pokazali doslej merodajni krogi, posebno pa včlanjeni likovni umetniki.

Društvo slov. lik. umetnikov.

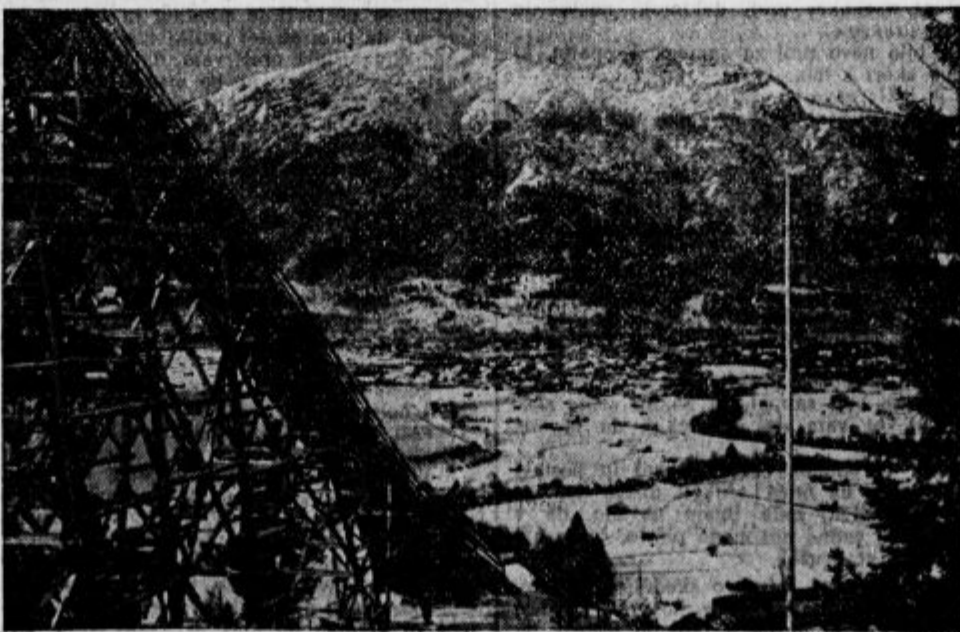
Najhitrejša električna lokomotiva

Največja hitrost, ki je dovoljena nemškim lokomotivam, znaša 120 kilometrov na uro. Na progi Halle-München pa vendar uporabljajo električne lokomotive, ki so zgrajene za hitrost 180 kilometrov na uro. Največja hitrost, ki jo ta lokomotiva lahko doseže, je 225 kilometrov na uro. Ta lokomotiva lahko spravi iz mirnega stanja v dir s hitrostjo 180 kilometrov na uro vlak s težo 360 ton v štirih minutah in pol. Iz tega vidimo, da bomo v bodočnosti imeli še hitrejša vlake. Velika ovira temu so stare proge, ki večje hitrosti od sedanje ne prenesejo. Zato bodo potrebne za hitrejša vlake boljše proge.

zaslužnem pokoju v svoji pohorski domačiji preživel še dolgo vrsto zdravih, zadovoljnih in srečnih let.

Radovljica

Na svečnico in v nedeljo, dne 9. februarja je tukajšnje Prosvetno društvo pod vodstvom agilnega predsednika g. Jakoba Stanovnika predstavilo številnemu občinstvu Zakrajskovo igro »Pri kapelici« tako dovršeno, kakor že dolgo ne. Vsi igralci so se zares potrudili in poglabili v svoje vloge. Najboljši je bil pastir Jurček, ki ga je odlično podal Mulej Tonček in zbudil mestoma pri odprtem odru splošen aplavz. Gospodu predsedniku kakor tudi vsej igralski družini iskreno čestitamo.



Slika k mednarodnemu zimskošportnem u tednu v Garmisch-Partenkirchenu.



V Poljski, ki so jo zasedli Nemci, morajo živeti Zidje v vsakem mestu v posebnem ghetu, ki ga morajo tudi sami vzdrževati in snajžiti. Na rokah nosijo posebne znake, so zaznamovani, da so Zidje in da jih od daleč lahko vsak spozna, da so Zidje.

Narednik Josip Lubanjšek upokojen



Dne 31. januarja je bil upokojen priljubljeni nameščeneč moške kaznilnice v Mariboru gosp. narednik Josip Lubanjšek. Kdo ga ni poznal? Saj je bil posebnost kaznilniških paznikov s svojo pristrizeno bradico, dobrohotno šegavega obraza, pristna pohorska korenina. Rodil se je 1870 v župniji Sv. Martina na zelenem Pohorju. Kot mladenič je šel v vinarsko šolo, še preden pa jo je dokončal, je bil poklican k vojakom, kjer je služil pri 47. pešpolku. Ko je odslužil vojake, je bil nekaj časa ekonom v mariborski okolici, nato pa je vstopil v državno službo kot paznik v moški kaznilnici v Mariboru, kjer je služil nad 35 let v splošno zadovoljnost predpostavljanih. Zadnjih 16 let je bil poveljnik na kaznilniškem posestvu pri Sv. Miklavžu, kjer si je pridobil mnogo prijateljev. G. Lubanjšek je dobričina skoz in skoz. Lahko rečemo, da nima nobenega sovražnika. Ljubili so ga vsi predpostavljani in podrejeni in se je mnogim, že po poklicu trdim možem, ob slovesu zalesketala solza v oči. Tudi zunaj kaznilnice je bil zelo priljubljen, saj ni odrekal nikomur podpore, če je šlo za dobro stvar. Bil je vedno zaveden Slovenec, edini med slovenskimi pazniki, ki si je upal pobirati podpise za deklaracijo. Udejstvoval se je tudi pri raznih društvih, posebno pri Prosvetnemu društvu pri Sv. Miklavžu, kateremu je pomagal pri gradnji društvenega doma z lepo vsoto. G. Lubanjšek je bil vedno prijatelj in naročnik našega lista. Želimo mu, da bi v

Sprejem kandidatov za učitelje brezmotornega letanja

Osrednji upravni odbor Kraljevskega Jugoslovanskega Aerokluba »Nasa krila« v Beogradu bo priredil od 1. marca do 30. aprila t. l. tečaj za učitelje brezmotornega letanja. Cilj tega tečaja je vzgojiti potrebno število jadralnih učiteljev.

Tečaj ima dva dela: teoretični in praktični del. Teoretični del bo trajal od 1. marca do 1. aprila t. l., praktični pa od 1. aprila do 30. aprila t. l. na jadralnem terenu.

V teoretičnem delu se naslednji predmeti: aerodinamika, oprema in instrumenti, meteorologija, geografija in jadralni tereni, navigacija, zakonodaja, zgodovina, letenje brez zunanje vidljivosti (slepo letenje), higijena, pravilnik jadranja, organizacija jadralstva, administracija, šport in pedagogija.

Predavanja iz teh predmetov bodo vsak dan. V času tečaja bodo imeli naš najbolj znani letalci več predavanj iz področja letalstva.

Vzpredno s teoretičnim delom bo šlo tudi praktično delo: kandidati bodo zgradili eno drsalno letalo ali eno prehodno polječko jadralno letalo. V manjših skupinah se bodo kandidati spoznali tudi z delom v letalskih tvornicah.

V zvezi s teoretičnim delom se bo vršil tudi šoferski tečaj.

Praktični del tečaja se bo začel s gumastim startom na Zlatiboru drugi del v avto in aerostrepi pa se bo vršil v Vršcu ali Jakovu pri Beogradu. Ob zaključku tečaja bo kandidatom dana možnost izpolniti pogoje za srebrni »C«. Na koncu bodo izpiti iz teoretičnega dela pouka.

Kandidati s položeno izpitem bodo imeli nato pravico poučevanja letanja, diplomno učiteljev brezmotornega letanja pa bodo prejeli po končanem letalu. Istočasno bodo dobili kandidati, ki izpolnijo pogoje, diplomno pomočnikov nadzornika gradnje.

Najboljši v rangju bodo dobili stalno zaposlitev v jadralnih šolah oblastnih odborov.

Pogoji za sprejem so naslednji: 1. jugoslovansko državljanstvo, 2. izpolnjeno 19 let, 3. lepo obnašanje, kar dokazuje kandidat s potrdilom odbora, ki ga je poslal, 4. da je pilot-jadralac z najmanj »C« diplomno z veljavnim dovoljenjem za letenje. 5. Prednost imajo kandidati, ki so že pomagali pri pouku. 6. V priložni za sprejem je navesti šolsko kvalifikacijo; priložiti je tudi pismeno obvezo, da se bo kandidat v vsem pokoril predpisom, ter obvezo, da brez posebne dovoljenja uprave tečaja ne bo prekinil istega. Stroške za stanovanje in hrano plača odbor, ki kandidata pošlje na tečaj.

Kandidati deponirajo denar na blagajni osrednje uprave najkasneje na dan vstopa v tečaj. Sprejeti kandidati položijo kavčico 500 din, za kar bo kupljena delovna obleka, ki ostane njihova last, ostanek denarja pa jim bo vrnjen ob zaključku tečaja. — V primeru, da kandidat izpita ne položi, bo ta ostanek denarja porabljen za kritje delnih stroškov. — Polnično do Beograda, Zlatibora od Vršca nosi kandidat, odnosno odbor, ki ga pošlje.

Prijavitelj se je najkasneje do 20. februarja t. l. na naslov: Osrednja uprava Kralj. Jugoslov. Aerokluba »Nasa krila«, oddelček za jadralstvo, Beograd, Užanićeva ul. 4, kjer se dobe tudi vse informacije. — Sprejeti kandidati morajo biti v Beogradu najkasneje 28. februarja do popoldne.

Kranj

Opereto »Mežnarjeva Lizika« bo v kranjskem ljudskem domu igralo Prosvetno društvo v soboto, dne 15. febr. ob 8 zvečer in v nedeljo, dne 16. febr. ob štirih popoldne. V-spevoigrji je mnogo petja in veselih prizorov, tako da je kot nalas primerna za predpustno dobo. Gotovo bo uspela tudi pri nas in je zanimanje tako veliko, da se upravičeno bojimo, da bo kljub povečani dvoran pri vsaki predstavi zmanjkalo vstopnic. Zato priporočamo vsem obiskovalcem, da pohitijo v trgovino »Hinko«, kjer je predprodaja. V nedeljo dopoldne dobite vstopnice v knjižnici Ljudskega doma.

Razglas

Občina Jesenice opozarja na razglas o licitaciji za oddajo gradbenih in obrtniških del za novogradnjo mrtvašnice na Jesenicah, ki je bil objavljen v »Službenem listu« št. 7 od 22. januarja 1941. Vsi potrebni pripomočki se dobe pri občini Jesenice proti plačilu nabavnih stroškov.

Uprava občine Jesenice, dne 11. februarja 1941.

Glavna kolektura Drž. razr. loterije



VRELEC SREČE

ALOJZI PLANINSEK,

Ljubljana, Beethovnova ulica 14

javlja izid žrebanja z dne 13. februarja

V. razreda 41. kola:

- 80.000 din št. 85348,
- 60.000 din št. 17386, 28964,
- 50.000 din št. 6555,
- 30.000 din št. 17798, 19836, 25125,
- 24.000 din št. 93797,
- 20.000 din št. 54344,
- 16.000 din št. 42196, 49709,
- 12.000 din št. 32733, 64157, 77847,
- 10.000 din št. 3022, 9509, 15402, 31569, 31728,
- 56325, 47759, 75267, 48530, 86759,
- 97500,
- 8.000 din št. 2453, 7658, 8566, 11686, 21143,
- 23672, 35194, 37051, 37317, 42831,
- 48535, 59700, 63596, 66120, 76931,
- 84419,
- 6.000 din št. 1110, 9709, 12822, 15791, 21636,
- 40794, 41433, 45187, 45502, 49891,
- 55798, 77540, 89513, 96742,
- 5.000 din št. 3165, 20564, 31966, 34907, 41931,
- 46451, 55121, 56892, 69188, 71782,
- 72417, 85452, 85293, 89169, 93431,
- 95437, 98056,
- 4.000 din št. 8473, 14785, 15700, 20671, 24370,
- 25341, 32450, 33109, 35664, 37402,
- 38819, 40034, 40674, 49418, 53399,
- 58351, 56688, 68742, 81433, 82014,
- 83404, 86079, 87583,

Nadalje je bilo izžrebanih še veliko število dobitkov po 1000 din.

Ker so bili dobitki javljeni telefonično, ev. pomota ni izključena.

Prihodnje žrebanje bo jutri 14. februarja.

Vsi oni, ki so zadeli v kolekturi »Vrelec sreče«, naj srečke takoj predložijo v izplačilo.

Novim naročnikom so srečke še na razpolago.

RUSKI ČAJ nadomešča popolnoma in poceni čaj »Jugobilje« B.B.1.

Dobiva se povsod. Na zahtevo pošlje brezplačen vzorec.

»JUGOBILJE«, veletrgovina
Beograd, Ivankovačka ulica 25
Iščemo rajonskega zastopnika.

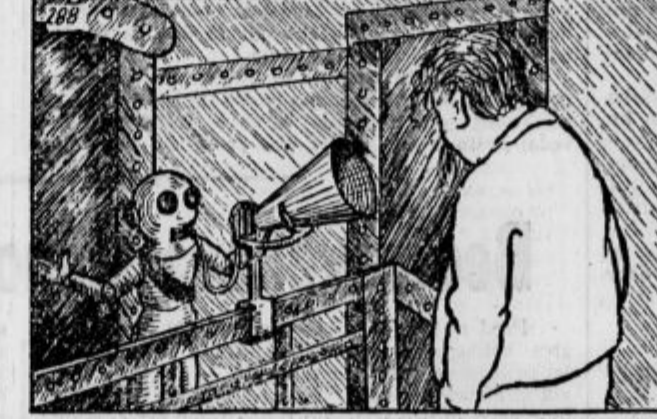
Konkurs

Štab mornarice je razpisal konkurs za sprejem do 15 inženirjev ladjedelniške, strojne, električne, gradbene stroke in tehnologa za izpolnitev tehnične stroke mornarice s častniki inženirji po točki 2. pod a) člena 164. Zakona o ustrojstvu vojske in mornarice.

Rok konkursa traja do 15. marca 1941. Podrobna pojasnila se dobijo pismeno ali ustno v Adjutantskem odeljenju štaba mornarice v Zemunu.

Otroški kotiček

Mihčeve čudovite dogodivščine



(287) Ko so tako proslavljali osvobojenje, se je priklatil v mesto čarovnik. Le kako si je drznil po vseh svojih zločinih še med ljudi, katerim je storil toliko krivic? Bil je prisiljen priti po pomoč, kajti zanj so minuli zlasti časi. Kaj mu je koristilo sedaj zlato? Pojesti ga ni mogel, odnesti pa tudi ne, ker ni mogel iz dežele.

Mali oglasi

V malih oglasih velja vsaka beseda 1 din; ženskovanski oglas 1 din. Debelo tiskane naslovnice besede se računajo dvojno. Najmanjši oglas se mali oglas 15 din. Mali oglas se plačuje tako pri naročilu. Pri oglasnih reklamah plačuje se računsko enotnost, ki ima vsako sekundo vrstice po 1 din. Za pismene odgovore glede malih oglasov treba priložiti znamko.

Službe

Jstejo:
Absolventka
drž. dvorazredne sole z znanjem nemščine, zeli primerne namestitve. Ponudbe v upravo »Slov.« pod »Začetnica« št. 1816.

Prodamo

Avto plahta
7 x 5, naprodaj. - Jože Kovač, gostilna, Reteče, Škofja Loka.

Službe

Dobe:
Samostojna kuharica
se sprejme. - Naslov v upr. »Slov.« pod št. 2114.

Premog

koks, drva nudi
I. Pogačnik
Ljubljana, Bohoričeva 5
telefon 20-68
Postrožba brezhibna

Denar

30.000 din posojila
potrebujem. Vknjižba na prvo mesto na posestvo. Obresti ustno po dogovoru. Ponudbe v upravo »Slov.« pod »30.000 din« št. 2119.

Kupimo
VS AKOVARSTVO
ZLATO
SREBRO - PLATINO
BRILJANTE
SMARAGDE SAFIRJE RUBINE
KISERE I.T.D. STARINSKI
KAMITE TER UMETNINE
PO NAJVIŠJIH CENAH
STARA TVRDKA
JOŠ EBERLE
LJUBLJANA, TYRŠEVA 2
HOTEL SLOH

Posestva

»REALITETA«
zavod za nakup in prodajo nepremičnin je samo v Ljubljani, Prešernova ulica 54, I. nadst. Telefon 44-20.

Stroj

Generator
na upojni plini, naprodaj v okolici Ljubljane. Informacije daje Stavbna družba d. d., Ljubljana, Tyrševa cesta 17.

V globoki žalosti sporočamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem, da je po krajši boleznii umrl naš predobri mož, oče, stari oče, stric, svak in tast

Fran Barovič

Pogreb nepozabnega bo v soboto, dne 15. februarja 1941 popoldne iz hiše žalosti na pokopališče v Sevnici. Prosimo tihega sožalja.

V Sevnici, dne 13. februarja 1941.

Zalujoča žena, otroci in ostalo sorodstvo.

Zagonetna grofica

(Roman iz londonskega življenja.)

In takoj je našel, kar je iskal. Iz neke stekleničke je iztesel malo, živo kroglico, ki je zdrsnila na njegovo roko; potem pa je zopet postavil posodico na svoje mesto. Potihem je zaprl predal pisalne mize in ga zaklenil. Bilo je verjetno, da se mu bo ponudila prilika, ko bo lahko uporabil omamno sredstvo. Položil si je kroglico med kazalec in sredinec leve roke in zopet sedel h kaminu. V tem položaju ga je tudi našel Dorn, ko je vstopil s pripravljeno kavo. Skodelice, krožnike in ves ostali pribor je nosil na pladnju, škalijo s kexsi pa je držal pod pazduho.

»Najboljše bi bilo, če bi mi takoj povedali, kdaj se vrnejo naše prijateljice; če pa že nečete tega, pa mi vsaj povejte, kakšen signal ste določili, da jim boste javili, da je zrak čist?«

»Vi ste zares blazni, ko tako govorite,« odvrne Tappatt. »Mislil sem, da ne boste več govorili o onih ženskah. Verjemite že enkrat, da ju ni tukaj.«

»Torej sem spet začel govoriti o tej stvari,« zamrmra Mihael, opravičujoč se. »Nočete vzeti malo kave? Neprimerno boljše in prijetnejše je, kot ono rumeno vino, ki stoji tamle na kamninu in tudi vsaj desetkrat cenejša od njega.«

Nalil je skodelico in jo porinil pred njega, toda doktor je ni niti pogledal.

Dorn je srehal v največjo elastjo vročo, okrepjujočo pijačo in pri tem neprestano motril Tappattov zlovoljni obraz.

Nenadoma doktor dvigne glavo, kot bi nekaj zaslišal.

»Nekdo prihaja,« reče potihem. Detektiv stopi k vratom in začne prislusko-

vati. Ko se je zopet obrnil, je sedel doktor v svojem starem položaju ob kamninu.

»Zdelo se vam je, prijatelj. Zdi se mi, da vam to prihaja od vina,« reče Dorn.

Zopet si je nalil, vzal dosti mleka in premešal.

»Malo prej ste mi rekli, da mi boste povedali nekaj zelo zanimivega,« reče Tappatt, še vedno zroč v ogenj.

»Da, nekaj, kar se tiče vas. Nameravajo vas zaradi onih indijskih dogodkov postaviti pred zdravniško častno sodišče in čisto jasno je, da vam bodo takrat vsekar vzeli doktorski nastov in zdravniško prasko.«

To je bilo novo tudi za samega Tappatta, ki razburjeno skoči s tola.

»To je laž!« zavpije užaljeno. Nenadoma Mihael okrene glavo na stran.

»Kaj je bilo to?«

Tappatt se ozre.

»Ničesar nisem slišal.«

A detektiv mu da znak, naj molči. Vstane, odnese svoje skodelice s kavo s seboj, stopi zopet k vratom in prisluhne.

»Ostanite tukaj!« zašepče in izgine ven. Minuto pozneje se je zopet vrnil. Toda še naprej je stal z izpraznjeno skodelico na vratih. Doktor se je obrnil na stran, da je skrnil svoj posmeh.

»Zelo ste nervozni, dragi moj,« je rekel. »Če bi mi nekoliko bolj zaupali in pustili svojo skodelico aukaj, bi vam dal še nekaj, da bi vas ozdravil.«

»To rad verjamem,« reče Mihael in postavi prazno skodelico na mizo. »Nikoli nisem namram gostitelju nevljuden, toda imam navado, da v taknih primerih vedno pazim na pijačo, če se nahajam v sumljiv družbi.«

Doktor pogleda v Dornovo skodelico in mehljaj mu še enkrat preletí obraz, ko vidi, da jo je do dna izpil. Tokrat mu je z lahkoto uspelo, da

ga je prekanil, vendar nevarnost še ni bila čisto v kraju.

»Ali veste Dorn, kaj na vas najbolj cenim? Vi ste gentleman... Ne mislite, da vam hočem s tem napraviti poklon, ne, jaz le ugotavljam dejstvo. Prihajal sem že v stik s policijskimi uradniki, ki so bili pravi izmeček človeške družbe, zato mi je zelo všeč, da sem spoznal tudi nasprotno. Vem, hoteli ste se z menoj samo šaliti, ko ste mi rekli, da mi bo doktorski naslov odzvet, ne?«

»Nisem se šalil z vami — nasprotno, ravno jaz sem tisti, ki bo na prihodnji seji častnega razsodišča postavil ta predlog in lahko ste čisto sigurni, da bom ob tej priliki navedel toliko obteljinega materiala proti vam, da se vaš položaj na Angleškem nikakor ne bo mogel obdržati.«

Tappatt se je prisiljeno smejal.

»Potem bo še najboljše, če jaz s svoje strani napravim vse, da ostanem z vami dober znanec.« Pri tem vstane. »Hočete stopiti za menoj? Pokazal vam bom nekaj, kar ste prej spregledali.«

Nasmehnil se je Dornu, ki je odšel za njim na dvorišče.

»Vi ste se nepovoljno izrazili o zračenju one male, krasne tubice,« reče doktor, stoječ na začetku stopnice, ki so vodile navzdol v klet. »Gotovo vam ni padlo v oči, da ima sobica vendar večji dolok zraka, kakor ste mislili. Pojdite z menoj.«

Odskakal je niz stopnice, odprl težka vrata in stopil notri.

»Ali niste opazili preklonih vrat v oglu celice?«

Mihael pride za njim in stopi na tla, potlakana z opeko, komaj pa je napravil tri korake, se zaloputnejo vrata za njim. Ključ zaročlja v ključavnici in začuje se Tappattov smeh...

»Glejte, to je moj trik... zdaj mi pa vi pokazite svoj revolver! se je smejal doktor zunaj.

Oster strel vesle in iverje odleti z vrat. Tappatt se zasmeji na glas in naglo odide po stop-

nica navzgor. Vrnil se je v sobo, Mihaelova skodelica je še stala na mizi. Vžil je, da ga ta mlačna kava in oprezno okusil.

»Duh proti duhu! Razum proti razumu! Mislim, da sem s tem skoraj popolnoma odigral svojo vlogo,« je rekel zadovoljno. Nenavadni napad je bil enostaven. Ni se več brigal za to, kar bi se moglo zgoditi.

Za doktorja Tappatta je bila igra v glavnem dovršena. Oseba za katero je delal, je bila več kot darežljiva; znatna vsota denarja mu je bila objavljena za njegove zadnje usluge in tedarj, ko bo dobil plačilo, bo ves svet ležal odprt pred njim. Dve leti je zvesto služil grofici. To je bilo prilično še vedno neke mere zakonito. Toda tudi doktorju samemu so bile jasne posledice njegovih zadnjih del. Vedel je, da ga ta postolovščina lahko spravi v zelo slab položaj. Nikakor ni hotel priti pred sodišče. S tem, da je zaprl Mihaela Dorna, pa je pridobil nekaj časa in odgodel. Preden bo počasni stroj zakona prišel v pogon, bo trajalo še nekaj časa. Danes pa lahko človek, ki odločno in premišljeno postopa, pride v 24 urah z enega konca Evrope do drugega.

Tako je preteklo pol ure... cela ura. Doktor je že dvajsetič pogledal na uro. Naposled vstane in odpre predal svoje pisalne mize, vzame iz njega železne okove in jih odklene. Nato odide po stopnicah. Glasno je potolkel po vratih kleti in poklical ujetnika po imenu. Ko ni dobil nobene odgovora, je odklenil vrata in oprezno pogledal skozi ozko špranjo pri priprtih vratih. Videl je posteljo, na kateri je ležal Mihael Dorn nepremično na trebuhu, z glavo naslonjen na roko.

Brez oklevanja je Tappatt vstopil, obrnil otrplega človeka in mu preiskal žepa. V zadnjem žepu na hlačah ni našel samokresa, ampak v skrivnem žepu njegovega sukniča. Medtem ko ga je preiskoval, je detektiv zamežikal z očmi in zamrmral nekaj nerazumljivega.

»Zdaj ste izgubili dar umnega razgovora,« reče doktor zadovoljno.

LJUBLJANA

Osem križev

Med veterani učiteljskega poklica živi v Ljubljani nekoliko odtegnjenega znanjem svetu bivša strokovna učiteljica gđ. Julija Borovskij, ki je te dni doživela polnih 80 let.

Službovala je 43 let, od teh 10 let pri Sv. Križu nad Litijo, 33 pa v Ljubljani. Med cenj. ženskim ljubljanskega mesta in okoličje jih ni malo, ki se še vedno s hvaležnostjo spominjajo postavne, odločne, spretno, pa krščanske učiteljice Julije, ki je v višjih treh razredih takratne dekliške osemrazrednice pri Sv. Jakobu kakor skrbna mama z najlepšimi uspehi izvrševala učiteljski poklic: učila, vzgajala, kazala in svarila, hvalila in bodrila, včasih pa okoličinah tudi z ostrim nastopom, vsekdar pa z materinskim srcem. Zato je pa bil njen nauk večinoma tudi dobro sprejet in tudi učinkovit. Vprva je bila tudi njena šega, vosti, ki je z njo znala gojenke razvedriti, jih spraviti v dobro voljo, kadar je bilo prav in umestno.

Prijetno je bilo v njeni družbi, pa naj je bila šolska konferenca, odmor, sprehod ali šolski izlet. Ođ. Borovskij je bila vsekdar mladostno živahna, šaljiva in zabavna.

Zadnja leta svojega pokoja pa mora bolj samovati, ker ji peša vid. Navzlic temu pa ni zgubila veselega razpoloženja in voljno prenaša vse križe človeške starostne betežnosti. V pogovoru se vselej z veseljem spominja živahnih dni šolskega službovanja.

Zelimo, da bi jubilatinja vse tegobe in neprijetnosti osmih križev nosila še junaško in obrambno tako prikupljivo vedrost še leta in leta!

Kaj bo z razpisom za regulacijski načrt Ljubljane?

Ko je nekako pred šestimi meseci razpisala mestna občina ljubljanskega natečaj za regulacijski načrt Ljubljane, se je med slovenskimi arhitekti oglašilo okrog 20 interesentov, ki so pri mestnem gradbenem uradu dvignili podatke in podlage za to veliko delo. Ne izdamo nobene skrivnosti, če povemo, da so se za ta razpis zanimali v glavnem mlajši arhitekti. Razpis je dolehal za pripravo regulacijskih osnutkov šestmesečni rok. Ta rok bo potekel 1. marca in tedaj bi morali natečajniki že vpsolati mestnemu gradbenemu uradu rezultate svojega dela in študija. Ker je vsaka urbanizacija izredno težak problem, saj se nima ustaljenih delavnih metod, je večina arhitektov pri delu spoznala, da v predpisanem času naloge ne bo mogla končati. To ni nazadnje nič čudnega, saj so podatki k razpisu deloma nepopolni, poleg tega pa v zimskem času ni lahko obravnavati urbanistično ureditev Ljubljani priključenih okoliških krajev, za katere tudi programskih načrtov ni. Vsa naloga zahteva poleg tega tudi obsežno risarsko delo in zato so številni arhitekti prosili za podaljšanje roka. Kolikor nam je znano, se proti podaljšanju ni izrekel nihče od 17 arhitektov, ki na tej nalogi delajo. Ker pa pravilnik o razpisu ne dovoljuje podaljšanja roka, ni znano, če bo želja arhitektom ustreženo. Prošnje namreč, da bi se jim rok za oddajo njihovih načrtov in osnutkov podaljšal za dva meseca, tako da bi svoje regulacijske zamisli lahko predložili do 1. maja. Kakor smo poučeni, bi v primeru, da se arhitektom ne ustreže, skoraj dve tretjini arhitektov, ki so sedaj že šest mesecev delali na urbanizaciji Ljubljane, svojih načrtov ne moglo izdelati. Škoda, ki bi pri tem nastala, bi šla v največji meri na račun boljšega in lepšega razvoja mesta Ljubljane, saj nam ni treba dokazovati, koliko nerodnosti smo v regulacijskem pogledu doživeli v Ljubljani samo v povojni dobi. Interes Ljubljane torej zahteva, da se za novi regulacijski načrt izkoristi čim več različitih in samostojnih predlogov, ki jih bo dal natečaj. Tudi vsak razpisovalec natečaja ima vedno interes, da dobi čim več rešitev. Človek bi pričakoval prej, da bi morda iz malenkostnih razlogov bili nekateri od prizadetih arhitektov proti podaljšanju. To bi mogli na primer zlasti tisti, ki bi se mogli ujeti sedaj predpisani rok. Toda temu ni tako in soglasna želja vseh 17 arhitektov, ki delajo na urbanizaciji Ljubljane, je, naj se rok podaljša. Sicer vemo, da je regulacijski načrt Ljubljani nujno potreben, toda tako zelo vendarle ne, da ne bi mogli počakati še dva meseca, če smo že lahko potrpeli 20 let. Formalni predpis pravilnika o razpisu natečaja ne sme in ne more biti vzrok, da bi se to največje vprašanje Ljubljane reševalo s tako nevarno naglico. Drugega razloga pri tem vprašanju namreč ne sme biti in smo prepričani, da ga tudi ni. Birokratično vztrajanje na predpisu pa bi vsakemu nedvoumno dokazalo, da je natečaj zaradi predpisa, ne pa zaradi regulacijskega načrta.

DREVI OB 20 PROSLAVIMO V UNIONSKI DVORANI 70 LETNICO F. S. FINŽGARJA

in se mu s tem oddolžimo za njegovo veliko delo v korist slovenskega naroda in katoliške prosvete
Začnemo točno.

I Zdrženje krojačev, krojačie in srodnih obrtov v Ljubljani, naznanja, da je umrl član Zdrženja, krojaški mojster g. Prime Martin. Pogreb bo v petek 14. februarja ob 16 iz Zal, kapelica sv. Janeza. Vabimo članstvo, da se pgreba udeleži. — Zadržni načelnik: Može.

I Teško je dobiti pravo sliko o sodobni Rusiji. Najbolj jasno podoba sedanjega stanja v Rusiji go gotovo podal v soboto 15. februarja ob 8 zvečer g. Ivan Avsenek, ki je bil sam več let v Rusiji pred vojno, in ki je lansko leto zopet obiskal Moskvo. Cenj. občinstvu se nudi torej prilika, da sliši iz ust dobrega poznavalca Rusije pravo resnično besedo, ki jo bodo spremljale tudi skoptične slike. Na sporedu je poleg predavanja tudi petje in sicer večerni zvona. Dvanajst razbojnikov in »Psalm 135«. I Prijaznosti sodelujejo gojenci ožrgarske šole v Ljubljani. Opozarjamo, da si cenj. občinstvo preskrbi vstopnice v predprodaji pri Prosvetni zvezi, Miklošičeva 7 in v trgovini Štiligoj.

I Slomškova družba bo priredila vzgojni teden za starše v Mostah. Vrši se bo v času od 17. do 21. februarja. Predavali bodo: Pero Horn

o vzgojnih in učnih uspehih naših otrok, dr. Brunen o modernem sodelovanju šole z domom, župnik Jenko o spoštovanju staršev, dr. Smid o poklenih posvetovalnicah in njih ciljih, dr. Logar o higijenskih in zdravstvenih prilikah močanske šolske mladine. — Starše prav vljudno vabimo k obilni udeležbi.

I Vstopnice za Finžgarjevo proslavo v unionski dvorani so že vse razprodane, tako za sedeže, kakor za stojšča.

VSAK PO SVOJIH MOČEH

in zmnoženih, najmanj pa s redno članarino pomagajmo »Slovenski stražic v Ljubljani!

I Zlata smužarska palca je razstavljena v Bonačevih trgovini v Selenburgovi ulici ter zaradi svoje originalnosti zbuja veliko zanimanje. Krasna kovinska palca je darilo ljubljanskega župana dr. Jura Adlešiča za zmagovalo patrolo pri mestnih tekmah obveznikov telesne vzgoje v Celju v nedeljo 16. t. m. Palca je prehodno darilo in je zato na njenih srebrnih poljih še dosti prostora za graviranje zmagovitih patrol. Na zlatih krplicah se svetijo beli dragulji kot snežni kristali. Palca je po načrtih mestnega arhitekta inž. Borisa Kobeta odlično izdelala delavnica bratov Žmuc na Tyrševi cesti. Tudi to darilo mesta Ljubljane spet priča, da nam za take prilike ni treba kupovati tujega tovarniškega blaga, ker naši arhitekti in umetnostni obrtniki za nižjo ceno znajo napraviti mnogo lepša in pomenjivša darila.

I Stara smodnišnica prešla v last mestne občine. Stara smodnišnica na Ljubljanskem polju je končno prešla v popolno last mestne občine z vsemi zemljiškimi parcelami. Ta smodnišnica ima zanimivo zgodovino. Sezidana je bila pod avstrijskim režimom. Leta 1917 med svetovno vojno je bila smodnišnica do zadnjega kota zgrajena z granatami in drugo municijo, kar je bilo namenjeno za italijansko fronto. Po leti 1917 je nastala strašna eksplozija v poslopju II, kjer se je razpočila granata. Eksplozija je ubila več ruskih ujetnikov, ki so bili tam zaposleni. Silovita je bila eksplozija tako, da so v mestu na mnogih krajih popokale. Državni sklad kraljevine Jugoslavije (vojni erar) je na podlagi menjalne pogodbe z dne 12. novembra 1940 odstopil smodnišnico z vsemi zemljišči, ki so pripadala k njej, mestni občini v last. Zemljišča obsegajo 9.657 m² in spadajo v zemljiški knjigi pod vl. št. 69 k. o. Brinje. Na podlagi omenjene menjalne pogodbe je bila te dni v zemljiški knjigi prenesena lastninska pravica do teh zemljišč na mestno občino ljubljansko. Pogajanja za to transakcijo so trajala več let.

I Za »Dom slepčie je darovala družina g. gen. ravnatelja Vzaemne zavarovalnice J. Pehsta 900 din namesto venca na krsto pok. gospe Ane Stuchly. Odbor se za plemeniti dar najiskrenejše zahvaljuje.

I Trije tiki za zapahi. Ljubljanska poltelja je prišla in tudi že izročila sodišču tri 20 letne postopače, ki so v zadnjem času zagrešili več vlovov. Tako so priznali, da so v noči od 11. na 12. december vlomili v klet dr. Rodoshega na Mestnem trgu. Iz kleti so odnesli 56 litrov vina, dalje 13 buteljek in 9 zelenek žganja. Pijače so bile vredne okrog 2.000 dinarjev. Tatovi so jih prodali neki gostilničarki. Ista trojica je osumljena tudi, da je ukradla v decembru iz skladišča Franca Podbevška v Obirski ulici za 17.000 dinarjev vreč.

Ptuj

Rdeči križ. V nedeljo, dne 16. februarja t. l. bo v mestni deški ljudski šoli v Ptuju ob pol 11. redna letna skupščina okrajnega odbora Rdečega križa v Ptuju. Vsi prijatelji Rdečega križa iskreno vabljeno! Posebna vabila se ne bodo razpošljala.

Dr. Breznik Vladimir
zdravnik v Ptuju, ordinira od 15. februarja 1941 naprej na Florjanskem trgu št. 1, prvo nadstropje levo, poleg okrajnega cestnega odbora. Ordinira dnevno od 8—12 dop. in od 3—5 pop. Telefon št. 105

Olejševalno in tujskoprometno društvo za Ptuj in okolice vabi na svoji redni letni občini zbor, ki bo v soboto dne 22. februarja t. l. ob 19. uri v Svicariji z običajnim dnevnim redom. Ako ob napovedani uri ne bo navzočih dovoljno število članov, se bo vršil občini zbor pol ure pozneje na istem mestu in z istim dnevnim redom ob vsekem številu navzočih članov. Morebitni samostojni predlogi se bodo obravnavali na občnem zboru le v slučaju, da prispejo vsaj tri dni pred občnim zborom na naslov društva. Običajna posebna vabila se letos ne bodo razpošljala. — Odbor.

Mestno kopaljšče bo zaprto od 13. do 26. febr. zaradi montaže novega pamega kotla in preureditve notranosti kopaljšča.

Učitelji in naša mladinska organizacija

Predavanja o mladinskem vprašanju, ki jih je priredila mariborskega podružnica Slomškove družbe skupno z ZFO za svoje članstvo-učiteljsvo, so bila izredno dobro obiskana. Nad 70 učiteljev in učiteljice ter oni obiskovalci abiturientskega tečaja na drž. učit. šoli, ki so člani ZFO, so z velikim zanimanjem sledili zelo zanimivim in tehtnim izjavam predavateljev.

Tako je ban. šol. nadzornik g. F. Bobič govoril o vzgoji k samodelavnosti in samostojnosti šolske mladeži, kar je eden najvažnejših temeljev za uspešno delo med šoli odraslo mladino. Poučarjal je tudi velika važnost poleg jezikovnega in domoznanskega pouka nepogrešljivega, a pravilno vodenega deškega ročnega dela ter podčrtal danes bolj ko kdajkoli nujna načela delovne šole. G. dr. R. Hanzelčič je prikazal v prepričevalnih besedah ogromen pomen dela med pošolsko mladino. Navajal je vzgled narodov, ki so mladino pripuščali usodi in izživiljanju, ter na one, ki so leta in leta ves svoji prosvetni, finančni in vladni aparat postavili v službo mladine, računajoč celo na vse subtilnosti značaja in duševnosti gesla in delo. G. F. Koinik je podal nazorno sliko stroja ZFO, se dotaknil rak-rane slovenskega organizacijskega dela, t. j. prevelikega cepljenja sil in nepoštevanja delitve dela. Oviro za polni razmah

Grško bojišče

Atene, 13. febr. t. Reuterjev dopisnik s albanskega bojišča poroča:
Padec mesta Tepeleni se pričakuje vsak hip, ker Grki čedalje bolj stiskajo obroč okoli njega. Včeraj je bilo že javljeno, da je pritisk z obkoljevanja Tepelenija vedno hujši v tem področju je topniško delovanje grških baterij čedalje bolj silovito. Hudji boji so nastali tudi v dolinah reke Skumbe in Devoli, toda italijanski odpor na grški pritisk je silno močan. Blizu Podgradca — na vzhodni strani — so Grki napredovali za dva kilometra pod kritjem topništva.

Delovanje Italijanskega letalstva

Rim, 13. febr. Stefani. Posebni dopisnik lista Popolo di Roma poroča iz Albanije o raznih dogodkih v letalskem delovanju, o katerem govori večerajšnje uradno poročilo: Prvi val letal vrste »Alicione« je bil prej, preden je bombardiral Janino, napaden od sovražnikovih lovev. V tem spopadu sta bili dve sovražnikovi letali zadeti, ostala pa so odnehalo od borbe, ki je zanje bila videti preveč nevarna. Italijanski oddelek je v celoti izvedel svojo nalogo in zmetal svoje bombe težkega kalibra na ovoj in se nato vrnil domov. Medtem so nad Janino prileteli italijanski loveci in zmetali svoje bombe na zgradbe, skladišča in letališča. Tedaj se je prvi oddelek bombnikov prvi pojavil in znova napadel ter se spoprijel s sovražnikom, ki je po 30 sekundah spopada izgubil že dve letali, ki sta se izgubili. Vrženih je bilo okrog sto bomb na grško letališče. Deset sovražnikovih letal je bilo na tleh in hitro se je pojavil dim ter eksplozije. Navzlic živahnemu in hudemu ognju protiletalskih baterij so italijanska letala izvršila svojo nalogo in zapustila cilj. Nato je prispel drugi val, ki je zmetal drugih sto bomb na letališče. Sovražnikovo lovsko letalstvo jih je poskušalo zadržati, toda »Gloucester« ki so se tega posla lotili, so odnehalo od borbe, ker so občutili točen ogenj iz italijanskih letal. Pri tej priliki so bila uničena še druga sovražnikova letala na tleh. Prvi oddelek, ki se je vračal na svoje oporišče, je prispel na Krk, kjer je vzdržal napad »Gloucesterjev«, ki so ga dočkali. Eno italijanskih letal, ki je bilo na koncu oddelka, je bilo zadeto od več ko 850 strojničnih krogel. Druga italijanska letala so obkrožila to letalo in ga rešila pred sovražnikom navzlic pretrpljeni škodi. Tako se je to letalo lahko vrnilo domov. Na letalu je bil ranjen en član posadke, ki je še naprej izvrševal svojo dolžnost, neko drugo letalo vrste »Alicione« je bilo napadeno od »Gloucesterjev« in letal tipa »PZL« nad Premetijem v času, ko je bombardiralo. Letalu se je posejelo uliti napadalcom, medtem pa težko zadeti eno sovražnikovih letal. Drugo letalo tipa »Gloucester« je bilo zbito od italijanskih bombnikov, medtem ko so druga italijanska lovška letala, za katerimi je priletel nov val bombnikov, s strojnimi strelija na določene cilje. (AA.)

Italijanski komentarji

Rim, 13. febr. AA. Diplomatski urednik agencije Stefani piše: Kljub Churchillovemu poudarjanju britanskih uspehov v Afriki, mednarodni vojaški krogi s pridržki gledajo na stvarni položaj angleških operacij z ozirom na splošni vojni okvir. Kljub izgubi Cirenaike stoji italijansko afriško cesarstvo pomenskega čela z vsemi svojimi silami. Povsod ima italijanski odpor še možnosti in rezerve, tako da niso izključena presenečenja. Položaj v Albaniji še daleč ni jassen za Angleže in Grke. London se je nadejal, da bodo dogodki v Albaniji imeli svoje posledice tako na odnošaje med Italijo in Nemčijo, kakor tudi na notranji položaj v Italiji. Na obeh teh poljih so afriški dogodki rodili ravno nasprotno posledice, kakor pa so pričakovali v Londonu. Italijansko-nemška vzajemnost ni bila nikdar tako trdna, kakor je zdaj. Dogodki v Severni Afriki so jo samo še bolj okrepili.

Isto se je pokazalo tudi v notranjem položaju Italije. Nevtalni opazovalci so bili presenečeni, ko se je italijanska notranja fronta pod pritiskem v Afriki okrepila. Ne samo, da je narod miren, pač pa ga prav tako navdaja neomajna volja, da si spet osvoji začasno izgubljena ozemlja. Ti dogodki so povečali ljubezen italijanskega naroda do njegovih posesti v Afriki in na vzhodu. Anglija je s tem samo poglabila italijansko kolonialno zavest.

Podoben pojav je bil ugotovljen v Italiji sami v dobi sankcij. lo tisti, ki poznajo Italijane, so prepričani, da podobni dogodki rode čisto nasprotno učinke, kakor pa mislijo v Londonu. Italijanski narod je odgovoril na žalitve in se uprl sili. Ali se bo Anglija posrečilo pravčasno zbrati svoje sile. Koliko njenih sil bo moralo biti stalno v pripravilnosti na zasedenih ozemljih, da pričakajo ponovno italijansko ofenzivo, ki je še vedno mogoča? To so vprašanja, ki si jih zastavljajo nevtalni vojni opazovalci. Anglija ni dosegla niti v Afriki niti v Albaniji nobenega odločilnega uspeha, izgubila pa je pri tem znaten del svoje svobode vojaškega nastopanja. Italijanski odpor zahteva na vseh odsekih navzočnost številnih angleških sil, ki jih je London prišiljen mobilizirati. Na Sredozemskem morju ostaja položaj skoraj prav tak, kakršen je bil oktobra in novembra meseca. Evropski vojaški krogi imajo vtiš, da so angleške operacije v Afriki kljub sijajnemu razvoju koristnejše za propagando, kot pa za

učiteljevega dela med narodom tvorijo ljubostuje in častihlepe, ki sta nemajhni destruktivni lastnosti v vrstah krajtnih činiteljev. Poudarjal je, da morajo biti merodajne samo zmnoženost, delavnost in enotna osnovna načela pri vzgoji šolske in pošolske mladine.

G. J. Vošnjak je pregledno prikazal stanje in delo ZFO in DK v onih okrožjih, ki pripadajo tudi podružnici mariborske, ptujске in lendavske podružnice SD.

Razvila se je živahna debata, katere posnetek je sklep, da se v velikih počitnicah priredi tečaj za katoliško učiteljsvo za delo v ZFO in DK, da se učiteljsvo čim bolj seznanj s načeli in metodami dela za katoliško mladinsko organizacijo ter tozadevno literaturo, ki jo podpre gmotno in s članki, ter se še temeljiteje loti študija vseh sodobnih dušeslovnih in mladinoslovnih vprašanj, ki so osnova vsega dela v tej smeri na nove dušeslovne temelje postavljene in preosnovane organizacije ZFO.

Podružnični predsednik, ki je vodil zborovanje, se je predavateljem najlepše zahvalil za trud, članstvu pa za velik odziv ter ga pozval k delu v smislu prelepega Slomškovega reka: Tesna moč, duha krepost, to vzor je lepi tvoj, mladost! — kar naj bo geslo našega dela med pošolsko mladino. Zhorovzlici so poslali slovenskemu pisatelju F. S. Finžgarju, velikemu prijatelju in zagovorniku učiteljsva, kateremu je tudi v svojih delih dal častno mesto, k njegovi sedemdesetletnici pisnene čestitke.

britanski generalni štab. Te akcije, ki imajo namen vplivati na svet, niso spreminile strateškega in političnega položaja, kakor je upal London.

Angleška poročila

Nairobi, 13. febr. AA. Reuter: Britansko poveljstvo v Nairobiju je izdalo poročilo, v katerem pravi, da sta dve eskadrilji bombnikov južnoafriškega letalstva izvedli napad na dvoje vojaških ciljev v Ahmaduju. Bombe so cilje zadele neposredno. Vsa letala so se vrnila nepoškodovana. Poročilo pripominja, da je bil to eden najhujših letalskih napadov, kar jih je do sedaj izvedlo južnoafriško letalstvo.

Hrabo zadržanje Genove med angleškim bombardiranjem

Rim, 13. februarja. (Stefani.) Listi obširno poročajo iz Genove o hrabrem vedenju tamkajšnjega prebivalstva med bombardiranjem, katerega so v nedeljo zjutraj izvedle letalske pomorske enote. Kardinal-nadškof je obiskal ranjene v bolnišnici, nato pa je objavil pismo v katerem med drugim pravi: Nečloveško dejanje sovražnika proti naši Italiji je italijansko poveljstvo obsodilo. Nočem se ob tem zadrževati. Nato kardinal pristavlja, da bo Bog ob teh nedolžnih žrtvah dvignil svojo roko nad Italijane in da bo omogočil ljubljani domovini popolno zmago, družinam pa mir v redu in vedrosti duha, kar je nujno potrebno za družabno življenje. Na koncu poziva kardinal prebivalstvo, naj se udeleži avečane maše, ki bo v nedeljo. Listi dalje poudarjajo, da je morala ranjenec zelo visoka. Neka žena 50. let, ki je ostala pod ruševinami več ur in katero so potegnili izpod ruševin, pa je imela zlomljeno nogo, je izjavila oblastem: Ponosna sem, da sem tudi jaz žrtvovala za domovino nekaj, pa čeprav sem stara ženska. Lahko nas Angleži vse pobijejo, vendar pa se jim ne bo posrečilo spreminiti našega mnjenja. Bolj kot kdaj prej zaupamo v zmago duceja in našo zmago. Neki otrok, ki je sedem let star, je izjavil, da se smatra sedaj, ko je bil ranjen od Angležev, za pravega vojaka. Neka druga zgodba pa je zelo značilna: Komaj je angleška eskadra končala s svojim delom, se je na neki hiši blizu morja, zraven hiše, ki je bila zadeta, pojavila zastava v znak kljubovanja ljudstva proti sovražniku. Listi poudarjajo krasno delovanje črnih eraje 343. legije, ki so se zlasti izkazale med bombardiranjem in izkavovale prvo pomoč ranjenecem in tistim, ki so bili že pod ruševinami. Neki fašistični prvak, ki si je zlomil roko, je odklonil vsako nego in se je posvetil reševanju nekaj otrok, ki so bili zasuti v nekem zavetišču. Na drugih krajih je ljudstvo med bombardiranjem v zboru pelo himno revolucije. (AA.)

Za povečanje kmetijske proizvodnje

Belgrad, 13. februarja. AA. Danes je bila v kmetijskem ministrtvu širša konferenca, ki se je bavila z vprašanjem setve letošnjih pomladanskih posevkov ter z vprašanjem organizacije dela, ki bo potrebno za posejanje vseh razpoložljivih površin, kakor tudi za zboljšanje in povečanje proizvodnje živilske hrane. Na konferenci so bili poleg predstavnikov kmetijskega ministrtva in načelnikov kmetijskih banških uprav tudi ministrtvo za vojno in mornarico, ministrtvo za prehrano in preskrbo, zastopniki Glavne zadrudne zveze, zastopniki kmetijskih zbornic, direktcije za zunanjo trgovino in Srbskega kmetijskega društva. Konferenco je začel kmetijski minister, ki je v svojem govoru poudaril, da zahteva sedanji čas nove poti tudi v kmetijstvu. Pozval je zato k sodelovanju razen predstavnikov uradnih oblasti tudi zastopnike zasebne iniciative. V teh izjemnih časih je potrebno, da se posveti posebna pozornost kmetijski proizvodnji, ki igra zelo pomembno vlogo v prehrani prebivalstva in narodne obrambe. Potrebno je, da se zaradi izkoriščanja vseh možnosti za bližajočo se pomladansko setev pretresajo na tej konferenci vsa vprašanja, ki so važna za doseg čim večje proizvodnje. Kakor nam je znano, se vse države, zlasti pa naše sosedje trudijo in žrtvujejo v ta namen velika gmotna sredstva, da bi čim več storile na poprišku rastlinske in živilske proizvodnje in za pospeševanje kmetijstva sploh. V tem pogledu bi bilo potrebno pri nas mnogo storiti. Zato prosí minister vse predstavnike zainteresiranih ministrtv, zadrudne organizacije in zastopnike privatne iniciative, da predložijo na tej konferenci svoje predloge, da bi se v sklepih te konference pokazalo skupno stališče, katero bo potem on predložil predsedniku vlade in kr. vladi za čimprejšnjo izvedbo. Minister je nato še nekaj časa prisostvoval konferenci, nakar se je delo nadaljevalo pod predsedstvom pomočnika kmetijskega ministra Cvijanoviča.

Maribor

m 25 pomočnikov so morali do sedaj odpustiti mariborski pekoveški mojstri, ker se je zaradi pomanjkanja moke in uvedbe krušnih kart silno skrcila potrošnja kruha, drobnega belega peciva pa pekarske sploh ne pečejo več, ker ne dobe bele moke. Tudi ržene moke je povečini že značkalno ter se dobi sedne k kruh iz mešane moke ter mali hlebčki iz same koruzne moke. Nekateri pekoveški mojstri pa bodo najbrž morali sploh zapreti svoje obrate, če se razmere ne bodo izboljšale.

V Slomškovem domu na Pobrežju v nedeljo 16. februarja ob 7 zvečer II. telovadna akademija FO in DK Pobrežje.

m Ljudski oder ponavlja na splošno željo občinstva izredno uspešno ljudsko igro »Pokora kmeta Bohance« na pustno nedeljo, dne 23. februarja popoldne ob 17.

m Literarni večer bo pod okriljem Ljudske univerze drevi ob 8. Iz svojih del bodo brali pisatelji in pesniki Jože Brejce, Ivan Campa, Jože Kastelic, Cene Kranjec, Franc Novšak, Severin Šali in Cene Vipotnik.

m 2 meseca za ukradeni zastavni listek. Včeraj se je pred sodnikom-poeindcem zagovarjal 24 letni Helmut Vrečko s Pobrežja, ker je meseca julija lanskega leta Jožefi Hojniki na Pobrežju iz denarčne ukrade zastavni listek za znesek 500 dinarjev zastavljeno zlato uro, zlato veržico in zlato ovratnico. Vrečko je tatvino priznal in izpovedal, da je zastavni listek za 200 dinarjev prodal Frančiški Beraničevi, ki je nato zastavljeno predmete v zastavljalnici dvignila. Vrečko je bil obsojen na 2 meseca zavora. Beraničeva pa se bo še morala zagovarjati.

Gledališče
Petek, 14. februarja: zaprto.
Sobota, 15. februarja ob 20: »Na dnuc, zadnji« krat.

KULTURNI OBZORNIK

Slovenska knjiga na Koroškem

Slovenska prosvetna zveza v Celovcu je pod uredništvom Vinka Zwitnerja izdala izredno lepo in zanimivo knjižico: »Družinske večernice«, pravo citanko Koroških Slovencev, oglašena na osnovne slovenske vrednote kakor so Mati, Domovina, Bog. Pod tem geslom je urednik zbral najlepše plodove slovenskih pesnikov ter jih tako povezal v lep šopek, ki bi ga morala imeti pri sebi vsaka slovenska hiša na Koroškem. Sedaj, ko se poraja v bolečinah nov svet, se mora ohraniti tudi slovenska družina v temeljih, ki bodo temelj novemu svetovnemu redu: Mati, Domovina, Bog! Se posebej pa je taka knjiga Koroškim Slovencem potrebna, da se povežejo vsi udje naroda med seboj, kajti kot vojaki so slovenski sinovi na vseh frontah ter potrebujejo notranje krvne povezanosti. Kakor so že v naslovu podana gesla, tako tudi knjiga razpada v tri dele: *Mati! Tu je Pregljeva himna Naše najvišje Gregoričeve Kmečki hini, Finžgar Na pragu, Lea Faturo Trpljenje in junštvo slovenske žene ter načelni članki uredništva: Mati, Nazaj v družino, Ljubo doma, kdor ga ima ter Dar z neba, ki je otrok. Slike slovenske mamice, slovenskih deklet pri preji, mamice pod krizem in neveste z rjuščino na potji v cerkev ter lep otrok v zlatanski narodni noši; Rožanka in romarici krasitela del. Drugi del: Kmet in zemlja začena s sliko Fr. Prešerna ter njegovo pesmijo Domu in vasi; O Vrba! ter podoba Prešernove rojstne hiše. Nato so ponatisnjene pesmi: Jože Pogačnik: Naše njive, Marija Pucko: Kmečki ženi, M. H.: Kmet v večeru, Veseli kmet (iz Novic 1844). Skozi okno gledam (M. H.) ter Ivana Cankarja Nedelja. Načelni članki so: Zemlja, kmetova družina, V objemu matere zemlje, O zemlja domača, ti si nam kakor čestninov cvet! Nedeljski sprehod (K. S.) Oče in sin in Pesem polja. Tretji del: *Narod se začena z lepo pesmijo Koroški zemlji, ki se glas:**

Rož, Podjuna, Zila —
venec treh dolin,
moja domovina —
narod moj trpin.

Družica si moja,
dom moj in moj rod...
Ko bom truden boja,
bodi mi še grob.

Rož, Podjuna, Zila —
nagelj, rožmarin:
v svetli zemlji eniva
tvoj slovenski sin...

Nato sledi Gomilakova pesem Slovec sem! Zupančičeva vprašanja (s sliko pesnika), Aškerčev Janičar (s sliko pesnika), Zupančič Naša beseda, Meško: Koroški mladini (s sliko pesnika), M. H. V goro, odlomek iz Miklova Zale ter Zupančičev verz Miklovi Zali, ki je tako malo znan:

Ko v turški sužnosti ječala
in za draže k Bogu molila
Miklova je Zala,
vao dušo mi je razsvetlila.
Kadar me skrbi za nas napade
in več nikjer ne bude nade,
se epomnim Zale na kolensih,
spet upov sem ognjenih,
in vem: Naj pride kar že koli,
za nas še zvesta Zala molí!

Štefa Strojnikova: Jastreb kroži

Štefa Strojnikova ni novinka v naši književnosti: že pred leti je pisala v »Mladikom uvodno povest Zbegano gnezdo pod psevdonimom Cveta Slojanova ter je povest izdala tudi Mohorjeva družba v Mohorjevi knjižnici. Z njo se je predstavila kot pisateljica našega meščanskega okolja, ki zadnje čase tako redko kdaj pride do izraza v novejši literaturi. Čeprav je v Zbeganem gnezdu videti še precej psiholoških pomanjkljivosti, predvsem pa je bil vsiljiv nekak avtoričin preudre glede na ob-sodbo glavnega junaka, ki je bil v njem bolj ob-sojen po volji avtorice kakor pa zgodbe same, je vendarle izpračil nov ženski talent, ki se bo gotovo še razvil, ko se bo izčistil od drugonih namenov ter se predal resnično samo oblikovanju življenja. Zato je ta trodela povest *Jastreb kroži*, ki ga je izdala Nova založba, boljši, čeprav je bolj eno-stavna in bolj prozorna in kompozicijski. Povest je vzeta iz našega obmorja, iz Trsta, ter obravnava družinski problem v slovenski družini poslovenje-nega veletrgovca Moretija. Prav za prav samo no-tranji prelom v arcu gospe Ele, matere četvero otrok. Ona je središče povesti, ki ni razurljiva, nasprotno zelo mirna, pogolbljena v notranjost, v boju le s svojim demonom, s svojo strastjo do sosedu trgovca Goloba, kroži okrog nje kot jastreb in se mu ona v duši in srcu že vija. Tako je tudi vsa kompozicija razdeljena v tri dele: v prvem vidimo, kako se Ela in Golob približujeta, kako Golob dvori mlajšim hčerkami, da bi prišel do ma-tere, kako mater vso prevzema ob pogledu nanj tako, da že misli razbiti družino in iti za strastjo, čeprav ima otroke in dobrega, naravnost vzornega moža. Toda to, kar čuti do Goloba, je vse kaj dru-gega kot ljubezen, ki jo čuti do moža. Tako kroži Golob krog nje kot jastreb, da bi jo dobil, ona sama pa se tudi ne more več braniti pred lastno voljo. Mož čuti to spremembo v ženi in pošlje vso družino na letovišče na Gorenjsko k materi ženi prijateljice Nade, vdove njegovega uradnika. *Drugi del* se godi na letovišču na Gorenjskem, kjer pri-dejo Ela in njeni otroci v stik z naravo, grede na Triglav, vse pa obvlada krepka prikazen babice ge. Nade, ki je prava gospodinja, prava čuvarica patriarhalnosti, krščanskih običajev in kmečke mo-drosti. To je postava, ki izžareva samo sonce ter je tudi Elo potegnila za seboj. Babičin brat je žup-nik v pogovorih z njo se Eli razodelne smisel prak-tičnega katolištva, milost vere in molitve, gre k spovedi in išče opore svojih strasti v molitvi. Ko pride njen mož Moretji ponje, jih pelje še na Bled in v Bohinj. Na Bledu se pojavi zopet Golob in Ela vidi, da mora bežati pred njim, če se hoče rešiti v duši. Vsi grede nazaj v Trst. *Tretji del* pa se godi sedaj v Trstu, kjer zopet kroži okrog Ele jastreb v golobji postavi Golob, zasleduje jo v cerkvi, gre celo božjeopno k obhajilu, da bi si jo pridobil, toda prav to vedno gledanje v cerkvi je pomirilo njeno strast in ji Golob ni bil več ne-varen. Ko se on spozabi, da jo nasilno poljubi, je v njej samo še odpor. Cerkevno življenje jo je rešilo in ji dalo moč, vztrajati ob svojem možu in družini in se rešiti strasti, v kateri je satan, ne ljubezen.

To je smisel te povesti o idealnem možu, pa ženi, ki ji v duši vzplapoli hipna elastičnost, drugem, pa se ob verskem življenju pomiri in utrdi. Tako je ta povest gotovo izredno katoliška in v tem pogledu bolj pritriljiva, kakor pa njeno Zbegano

Drugi načelni članki so: Slovenec, časten naslov (polkropkolj) z lepim koncem, vreden, da bi bil vklješan z zlatimi črkami tudi pri nas: »Se kot božji otrok ne moreš zatajiti svojega slovenstva. Korenne narodnosti so v najglobljih globinah duše, narodna zavednost pa je izraz božje in naravne zapovedi ljubezni. Ali je mar slučaj, da so narodni renegati vobče najredkejši v duhovniških vrstah, čeprav je njihov poklic mednaroden? Slovenska narodnost je torej vredna živeti, če treba velikih žrtev. Če tako zahteva čas ter njihove prilike, moramo biti junaki slovenske narodne družine, odločni, pripravljani za vsako trpljenje in za vsako žrtev na oltarju narodne zvestobe. Kjerkoli stojiti na naši zemlji kot Slovenec po-bornik si dejavne državljanske zvestobe, član si mila-dega naroda in plemena, junak si človečanske kul-ture. Tvoje ime bodi časten naslov! To so besede ki jih tudi nam govore koroški Slovenci za prvi čas. Dalje: Vesel narod. Naša govorica (o lepoti koroškega narečja, kakor ga je ocenil I. 1913 Finž-gar: »Nobeno narečje nima toliko lepih, živih, po-sebnih slovenskih besedi, kot vi, koroški Slovenci! Ljubite materino besedo, je povedni Slomškova prid-iga na Koroškem (Blatograd) Naša pesem, kjer pravi: »Slovenski Korolanti Polj jo, ljubi jo, varuj jo! in dajaj jo še za naprej svoji mladini, da ne ovene ta lepi cvet slovenske zemlje in da ne oneme tvoji otroci!« Bodimo narod pošteniakov! Zavedni Slo-venci — dobri državljani, kjer piše: »Nekateri so mnenja, da se kot državljani nemškega rajha ne sme-jo več nazivati Slovenci. Samo Nemec more biti po njihovem naziranju dober državljan Velike Nem-čije. A tako govorjenje in postopanje je protidržav-no«, to naj pojasni ta članek, ki govori o zavednih Slovencih, izpolnjevalcih vseh dolžnosti do države, zato pa imajo tudi pravico »zahtevati, naj nam drž-ava vzgaja našo slovensko mladino v slovenskem narodnem duhu, naj nam omogoča in podpira naš svobodni kulturni razvoj ter naj ne ovira zdrave slovenske narodne rasti. Kajti nikdar ne bomo izgu-bili izpred očel cilj naše narodne politike. Zavedni Slovenci — dobri državljani! Temu članku sledi alika Gosposvetskega prestola ter gosposvetska cer-kev »pomin na kralja Matjaža«. Lep članek je po-svečen Koroški Slovenci. Konec iz Podob in sani Cankarjevo sliko končuje ta oddelek Domovina. — Zadnji Bog se začena z lepo pesmijo Silvana Sar-denka: Pa bi za te molil molitve, kateri slede še pesmi: Trubarjeva Božje rojstvo, Franceta Vodnika: Borivec z Bogom ter Antona Vodnika: Narod—Da-vid! Drugi članki so: Božja previdnost! kjer je go-vor o verovanju ljudstva, ki ni zmotno ter o mi-lolet ver v Kristusovo odrešenje. Zaključuje pa član-ek iz Useničnikove Knjiga o življenju ter njegov prevod Sončne pesmi sv. Franciška. Zadnja dva članka ponazarjajo tudi podobe koroških krajev: koroških voditeljev (t župnik Poljanec, Vintar), koroš-kih božjih potij (Bajtiše, Št. Jurij na Strmecu, Gre-bijnski kloster. Hodišje, Marija na Otoku). Lepa po-doba Kristusa kralja zaključuje te koroške Družin-ske večernice. V celoti so lep slovenski izraz lju-bezni do rodu in zemlje, proneseni v slovensko na-rodno družino, ki poudarja svojo kri in svojo zemljo, svojo vero in svojo ekrb za slovensko mladino, kar je izraženo v gestu: *Mati, Domovina, Bog!* Tako ima ta knjiga, ki je izšla na lepem papirju na 135 straneh, mnogo dragocenih misli in pobud tudi za nas, zato tudi obširne poročamo o njej.

gnezdo. Ob to osrednje dogajanje, ki pa je bolj dogajanje v duši, podana bolj na meškovski način (kam plujemo), kakor pa na žgoči realistični način sodobnih pisateljev, na način, ki bolj zasleduje dušne premike, kakor pa realistično okolje do po-dročnosti in nazornosti — kljub obmorskemu okoli-ju in gorenjskemu letovišču, je le malo resničnega pokrajinskega življenja v povesti —, je pisateljica postavila tudi usodo dveh ljudi, ki se šele iščeta in se najdeta po svoji lastni želji in želji staršev. To je rahlo zorenje hčerke Marije in Nadinaga sina Primoža, ki postane družabnik Moretijeve trgovine in je določen za bodočega Marijinega mož-ža in vodja podjetja, dočim Golob ob svojih trgov-skih sleparijah propade. Moretji kupi tudi njegovo posestvo, Golob pa pobege in s tem je sosesčina jastreba, ki kroži, končno odstranjena.

Povest iz meščanskega kroga, zanimiva po no-tranjem duhovnem problemu ter njega katoliški rešitvi. Kljub možni postavi babice, pa vendarle Strojnikove ustvarjalna moč kaže premalo kre-pkosti, nazornosti in barv. Osebe so premalo žive, ne vidimo jih v obraz. Tudi enakomernost opis-o-vanja in dogajanja utruja ter ne priteguje s tako močjo kot bi spričlo globokega problema in še edin-stvene rešitve hoteli imeti. Vsekakor pa pomeni ta povest napredek od prve prav zato, ker je pisana res iskreno, brez druge misli, dasi nas ne prepriča, da bi bila krivda Ele kaj manjša od krivde »ja-streba, ki kroži, Goloba. Toda Ela se je umirila v molitvi, Goloba pa je zadela kazen s trgovskim polpomom: problem pri Golobu ni rešen na duhovni ravni, kot se je začel, temveč gospodarski. Povest priporočamo.

Predavanje prof. Chaboda v Italijanskem inštitutu

Sredo, 12. t. m., je Inštitut za italijansko kul-turo, ki razvija živahno delavnost, priredil v svojih prostorih predavanje o »Viziji sveta v italijanski renesansi«, ki je bilo prav tako dobro obiskano, kakor vsa prejšnja. Predaval je profesor moderne zgodovine na milanski univerzi Friderik Chabod. Njegova temperamentna hkrati pa zelo stisnjena in od retoričnega okrasja neobremenjena stvarna izvajanja niso imela namena, da bi odkrila kaj še neizsledenega ali pa kakšen zanimiv drobič iz do-be, ki jo poznamo iz Burckhardta, Burdacha in drugih, v najnovšem času pa med drugimi tudi iz Nizozemca Huizinge, ki je v svoji »Jeseni sred-njega veka« iz gleda na burgundsko-flamskem področju dodaj najgloblje od vseh skušal dojeti čas, ko srednji vek ugaša ob svitanju novega, pa bo še dolgo tlel v soncu modernega gledanja na vesoljstvo. Predavanje prof. Chaboda je v tesnem okviru manj ko ene ure, v katerem je pozornost poslušalcev bila ves čas na višku, podal si n t e z o tega dogajanja na italijanskih tleh, v katerih se je renesansa bila zarodila, in ta sinteza je bila jasna, oprta na res najbistvenejše točke tega raz-voja in zato srečno zadeta slika časa, ki se je mogla na ta način vtisniti v duha avditorija v svojih naj-značilnejših potezah.

Predavatelj je začel z asiškimi ubožcem, žigar vesela ljubezen do narave, ki ji je krona človek, ostaja sicer na tleh srednjeveške miselnosti, hkrati pa pomeni razodetje nekega tesnejšega, tako rekoč srčnejšega odnosa do zemeljske realnosti, ki je bil v tistih vekovih več ali manj potlačen. To je pri-

vedlo do močnejšega povdarka vrednosti človeške osebnosti in končno do nazora, ki se označuje s humaniteto. Toda ne samo za zgodnje renesanse, ki jo je prav za prav prof. Chabod obravnaval, temveč skozi ves humanizem do naših dni se je kljub naporu človeka, da se osvobodí zavisnosti od nečesa, kar je nad vsem in nad njim, ohranila misel, da je »vse zemsko le prisposodba«, in tudi najsproščenost človeka ne spusti iz svoje oblasti ter mu samega sebe pa vse vesoljstvo prikazuje kot nerazrešljivo uganko, duha pa kot otroka višjih sfer... Ta misel je v predavanju odličnega ita-lijanskega kulturnega zgodovinarja, čeprav ne kot vodilna misel, tiho zvenela, ko je peljal svoje po-slušalce preko vrhov zgodnje, florentinske rene-sanse do Torquata Tassa, Leonarda da Vinci in Michelangela, v katerih se po veselju, da se je raz-kril človeku nov svet, oproščeni vezi nadnaravnega zakona, oglašja zopet vsa muka človeške duše, ki je ničesar ne zadovolji, kar v mejah tega življenja in bitja je. Podobne iz tega časa so v predavateljevih močnih besedah vstale pred nami žive, glavni po-vdarek prof. Chaboda pa je bil na novem gledanju sveta, kakor ga je odsevalo umetniško ustvarjanje tistega časa pa umetniška kritika, ki ji je bil naj-globokozornejši predstavnik te dobe v tem oziru Leon Battista Alberti, ki je bil obenem tudi pesnik, filozof, naravoznanec in muzik. Predavatelj pa je preko tega gotovo prav posebno značilnega po-dročja segel zlasti še na politično in ekonomsko stran življenja, ki je v tisti dobi tudi začelo trgati svoje vezi z naravnim svetom srednjeveškega človeka: nastaja nova družba, ki se izleže v ka-pitalistično gospodarstvo in v meščanskega človeka. Zanimivo pa je bilo izvedeti življene primere, ki jih je podal prof. Chabod iz življenja florentin-skih veletrgovcev, ki jih je hudo pekla vest zaradi tega načina lastnega gospodarjenja in so sin ar-ticuolo mortise skušali popraviti, kar so bili zagre-šili, kršče načelo, da so obresti greb, ker denar

ne rodi... Pa novi duh je bil močnejši in v politiki se je začelo naravnost načeloma utemeljevati to, kar se je v praksi itak od nekada delalo: da politik ne sme gledati stvari, kako naj bi bile, ampak kako so (Macchiaveli), in seveda vidimo v tem tudi idejno osnovo tega, namreč, da človek tudi svoje praktično, na blaginjo občestva mereče delovanje ne gleda več s zorišča neke metafizične postav-e, ampak s stališča, kaj je prav in koristno za na-rodno skupnost, ki neovidna od norm nad seboj, tvori avtonomno bitje ali prirodno vrednoto s svo-jimi zakoni, ki jih ne piše ničesar izvenčloveškega, nadnaravnega. Prof. Chabod je tudi pravilno pod-črtal, da to novo gledanje stvari le zemlje v zgodnji renesansi, to je, v samem zarodišču, ni izhajalo iz naravoznanstva, ampak iz umetniških genijev, in — tako bi pristavili — prvotno tudi ne iz kakšnega filozofskega sistema, čeprav že v teh početkih renesanse skrivno klijeje nove filozofske misli, ki so se izkristalizirale, kakor vemo, v Akademiji, ustanovljeni od Kozima Medici, in so našle pred-stavnika v novoplatoncu Marsiliju Ficinu (1433 do 1499); predavatelj je omenil novoplatonizem, pa omejenost časa ni dopuščala, da bi se vglobili v to in tudi ni bilo potrebno. Prof. Chabod je, spomi-njajoč orjaški pojav Michelangela, svoja izvajanja zaključil tam, kjer se pojavi v novi obliki, kar je že od propadajočeh antike, ki jo je renesansa sku-šala obuditi, človeka zdaj razdvaljalo, zdaj pomir-jevalo in oblaževalo: da je in ostane z vsem, kar le časno in pogojno biva, največja skrivnost, kateri išče z nazgonsko silo rešitve v Vesperežnem, v transcendenci.

Tudi ta prireditev je pokazala, da si Italijanski inštitut prizadeva za to, da vidimo in slišimo v Ljubljani kulturne delavce visoke kvalitete, česar bi želeli tudi od drugih podobnih faktorjev, ki nas skušajo seznaniti z osebam in duhovnim ustvar-janjem sveta okoli nas, ki bi moglo dajati pobud tudi nam ali naše znanje obogatiti. F. T.

ŠPORT

Zaključek prvega svetovnega prvenstva v vojni dobi

Cortina d'Ampezzo, 10. februarja. Ko smo po uspešnem nastopu naše vojske po-nosno zrla na naše strumne vojake in občudovali vtis resnosti in borbenosti, ki so ga napravili, smo že morali misliti na start naslednjega dne, na Smoleja za 50 km tek. Smolej je imel letos naj-boljši naporno delo v sezoni, mnogo bolj, kot kdaj prej. Training naše vojske mu je sicer dopuščal priliko za vztrajnostni trening, ne pa tudi za hitrostni trening. In hitrost je prav v teku pri današnji ostri borbi potrebna, in še kakol Vojska je v Cortini trenirala dnevno dopoldne in popol-dne, Smolej je vodil trening z vso pazljivostjo in vnemo. Dan pred tekovanjem patrol je pregledal vso progo, da je dal potrebna navodila vo-jakom, na sam dan tekme je zopet na večih krajih razpostavil naše fante za vzpodbudo in sam čakal na najnevarnejšem mestu izida in potek tekmoval-nja. Tako je nastopil v soboto brez pravega od-dihja, prej utrujen kot pripravljene. Njegov rezultat iz te borbe je bil časten zanj in za nas. Toda ne samo mi, tudi vsi ostali so pričakovali od Smo-leja več in hoteli od njega boljši rezultat, ker vedo, česa je Smolej zmožen. Ali ko smo zrla ostale tekmovalce in se razgovarjali z njimi o njihovem treningu, tedaj nam je znova potrjeno, da moremo tudi mi le takrat napredovati, ako se držimo nač-ela treninga, ki veljajo po vsem svetu. Kar drugi s tolikim naporom in s tolikšno sistematičnostjo dosežejo, ne moremo doseči mi kar mimogrede. Vrniti se moramo na stari, preizkušeni način dela v naših organizacijah: urediti treninge, dobiti odlične in stalne trenerje za naš prvi razred in dati tekmovalcem priliko za razvoj in napredek. Ločiti propagandno delo od strogo tehničnega! Govorite s tekači, z alpskimi tekmovalci, s ska-kalci, vsi vam bodo tožili nad pomanjkanjem tren-inga, primernega njihovi razvojni stopnji in nad pomanjkanjem tekem, ki dajejo možnost za raz-voj borbenosti. Po taki poti dosegaajo ostali na-rodni uspehe, če jih hočemo tudi mi, moramo po isti poti.

S skoki je bilo zaključeno tekovanje, ki je bilo v mnogocem tekovanje presenečenje: da so izgubili Nemci ženski slalom, da so morali zmago v moškem delu iti v Italijo, da je odpovedal De-metz, da nista uspehi, kot so pričakovali, niti šta-feta, niti vojaška patrola, toda da so izgubili Nemci svetovno prvenstvo v skokih je gotovo naj-hujši udarec usode in — najbolj krivičen. Ne mi-slim s tem trdit, da niso Finci pravilno prišli do zmage, toda pojem svetovnega prvaka pove naj-boljši na svetu. Finski skakalci spadajo v razred z našimi, dočim so nemški Norvežanom deloma enakopravni, deloma tik za petami. Krivde ni na sodnih in ne na skakalcih, krivda je na skakal-nici, ki je pač preveč strogo po Finskih normah grajena in ki jo nemški skakalci, ki potrebujejo zraka za jadranje po zraku, ne morejo izkorističati. Finci so se vrnili s svetovnim prvenstvom v sko-kih, o katerem še nikdar nisi najboljši smeli Fince ni sanjal in za katerega bi se smejali po vrsti vsi Finci z zmagovalcem vred, če bi jim kdo pred začetkom tekme rekel, da so kandidati zanj. Od-ločeno je in postalo so tudi v tej, doma skoraj nepoznani disciplini smučanja, prvaki! Naj jim bo vsaj plodno za veliki naraščaj!

V nedeljo so še počastili zmagovalce, razdelili nagrade in svečano zaključili svetovno prvenstvo, v ponedeljek pa je stal ob 13 na postaji posebni vlak, ki je odpeljal vse narodne tekmovalne vrste, vse novinarje, ki so bili namenjeni v Garmisch, in vse vojaške patrole, ki so bile tja povabljene, med njimi tudi našo, v Nemčijo.

Leta smo se veselili, koliko nas bo šlo na svetovno prvenstvo, kadar bo v Cortini. Ko je bilo, smo pod silo razmer vsi ostali doma. Naj gre razvoj kakor koli, trajno tudi mi ne bomo mogli trpeti zapostavljanj, dočim vsi drugi narodi posvečajo športu potrebno pažnjo, da dajejo mladi podviga in vzgoje v plemeniti borbi in da se z mladino uveljavljajo države med seboj. Če moramo mi ustaviti delo zaradi varčevanja, prav, toda potem ustavimo izdatke zaradi varčevanja tam, kjer ni ne dela ne kakega efekta, kjer pa zdaj ne varčujemo in s tem prihranjenim denarjem bomo lahko pokrili vse potrebe športa. Pasti mo-rajo obzirni: »korist domovine« — to mora biti najvišji naš zakon!

Joso Gorec.

Vojaške smučarske tekme v Škofji Loki

V Škofji Loki se vrše smučarske tekme I. planinskega polka, pri katerih sodeluje veliko oficirjev, podoficirjev ter vojakov in za katere vlada veliko zanimanje. Pri teku na 18 km dolgi progi, ki je bila zaradi velikih višinskih razlik zelo težka, so bili doseženi naslednji rezultati: 1. podporočnik Crnobori D. 1:44,45, 2. podnared-nik Pavlič, 3. podporočnik Veljkovič, 4. redov Smolej, 5. poročnik Pejič itd.

Športne zanimivosti

Slovaška: Hrvatska v hokeju na ledu 6:1. Hrvatska hokejska reprezentanca na ledu je na turneji v inozemstvu, kjer je odigrala tudi tekmo s Slovaško v Bratislavi. V prvem srečanju so Hr-vatje podlegli Slovakom z rezultatom 6:1.

Bavarska: Hrvatska v nogometu. Nemška no-gometna zveza je predlagala hrvatski nogometni zvezi, da se odigrala tekmi reprezentance Bavar-ska: Hrvatska in Dunaj: Zagreb. Hrvatje so nem-ški predlog v načelu sprejeli, predlagali pa so, da se najprej odigra tekma med reprezentanca-ma Hrvatske in Ostmarke (bivša Avstrija).

Borba za evropsko prvenstvo lahke kate-gorije v boku med sedanjim prvakom Karlom Blahom (Dunaj) in danskim prvakom Karlom Andersonom (Kopenhagen) bo 16. februarja v športni palači v Berlinu.

Na V. zimskošportnem tednu, ki se prične danes v Ga-Pa s snuškim tekom na 18 km, bo sodelovalo 12 narodov s preko 500 tekmovalci. Nemci so poslali v borbe svoje najboljšee moči, ker hočejo na svojih tleh odnesti čim več zmag in se hočejo za nekatera mesta v Cortini revan-širati. Naši hokejski igralci, ki nastopijo v Ga-Pa, bodo naleteli takoj v svojem prvem srečanju na enega največjih nasprotnikov, na Švico, s katero se bodo pomerili v sredo 19. februarja. Naslednji dan pa igrajo s Holandsko.

Vesti športnih zvez, klubov in društev

Medklubske skakalne tekme v Kamniku, raz-pisane za 16. februar, so preložene na nedeljo 23. februarja ob 3 popoldne, ker se to nedeljo vrše tekme za prvenstvo LZSP. Ostale določbe razpisa ostanejo v veljavi. — SK Kamnik.

SK Adrija. Obveščajo se vsi člani, da bo v nedeljo 16. t. m. ob 14 v restavraciji na Vevčah klubov občni zbor.

ZFO

II. del smučarskega prvenstva ZFO v Radovljici in Kropi

Jutri se prične v Radovljici smučarsko tek-movanje, in sicer ob vsakem vremenu. Snega je še toliko, da ga v teh dneh ni v stanju pobrati nobeno južno vreme. Zatorej naj nikdo ne pričakuje preložitve tekovanja in naj ne bo v dvo-mih glede možnosti izpeljave prvotno zasnovane prvenstva. Izvedeno bo v vseh disciplinah v neokrnjenem obsegu.

Da pa si bo vsakdo na jasnem, poudarjamo, da se sobotni 15 km tek, nedeljske štafete in mladčevski tek vršijo v Radovljici. V Kropi bo v nedeljo popoldne ob 15 izpeljano le tekovanje v smuških skokih za kombinacijo in za samo-stojno prvenstvo.

Onim tekmovalcem, ki računajo na brezplač-na prenočišča, naročamo, naj vzamejo s seboj odeje. V obitgled mokrega vremena naj prinese vsak tekmovalec s seboj nekaj za preobleči.

Prijavljeni so med drugimi vsi naši najboljši kakor: Dekleva, Kajzar, Vole, Kordež, Finžgar, brata Jermana, Arh, Dolinar in nešteti na novo odkriti odsevkoni in okrožni prvaki, ki utegnejo povzročiti presenečenja celo med dosedanjimi »kanoniki. Pogrešamo edino le brata Lichtenege-ja in Kordeža Matevža, ki služita kadrski rok.

Posebno trda borba se obeta za prvo mesto štafet, ker so moči precej izenačene, darilo pa bo tako dragoceno, da se izplača zanj največje prizadevanje.

Naj vreme točje nikogar ne uplašči, da bi od-te naše ponovne manifestacije na belih poljanah izostal.

Smučarske tekme Slomškovega okrožja ZFO v Mariboru

V nedeljo 9. februarja je Slomškovo okrožje priredilo smuške tekme v Kamnici pri Mariboru s sledečim sporedom: Smuk za mlade, smuški tek za člane, patrolni tek na progi 12 km za člane in smuški tek za naraščaj.

Tekme je zelo oviral južni sneg. Tekmoval-cev je bilo 25. V smučskem teku mladev je za-sedel 1. mesto mladec FO Maribor I. Hračovec v času 7 min., za njim slede: Makovec Vid, Kam-nica 8:30,0, Marišček, Kamnica 9:08,0, Sedmak, Maribor I. 9:18,4 min.

V smučskem teku članov je zmagal Makovec Ivan, FO Kamnica, v času 22:24 min., za njim slede: Sadek Emil, Maribor I., 22:45, Rošker, Kamnica 24:06, Fak Franc, Kamnica 24:13,1 min.

Naraščaj je dosegel sledeče rezultate: Prvi je prišel na cilj Nemeč I. Maribor, v času 8 min., sledijo mu: Breznik, Kamnica 8:17,1, Pšunder, Kamnica 10 min.

V patrolnem teku moštev je tekmoval samo domači odsek ter je prišlo moštvo na cilj v času 1:59:05,4 ure.